

VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK

JEKLO TEHNA
Mi poznamo rešitev!
PRODAJNI CENTER
MURSKA SOBOTA
Cvetkova 2a
tel.: 31760

MEHANIČNE IN HIDRAVLICNE STISKALNICE TER
MLINI ZA GROZDJE IN SADJE PO ZELO UGODNIH
CENAH. Brezplačna dostava! S kartico zvestobe 5% popusta.

DOBAVA TAKOJ OB VPLACILU!

Letos so kmetje poleg
sejmarjenja po enoletnem
premoru paradirali, o tem
v fotoreportaži na strani 8.

VREME

Ob koncu tedna bo
spremenljivo vreme
brez večjih padavin.

Vestnikov koledar

- 1. september, četrtek, Tilen
- 2. september, petek, Igor
- 3. september, sobota, Gregor
- 4. september, nedelja, Zalika
- 5. september, ponedeljek, Lovro
- 6. september, torek, Ljuba
- 7. september, sredo, Marko

Pregovor
Jesen je čas, ki pride
darove dajat.

45 let VESTNIK

Murska Sobota, 1. septembra 1994 • Leto XLVI • Št. 35 • Cena 120 SIT

**Vestnik z vami
tudi na
dopustu!**

Prodajna mesta:
Ankaran, Piran,
Portorož, Lucija, Izola
in Terme Čatež.

Ne zamudite novic iz
domačega kraja!

Ne prezrite, v nedeljo, 4. septembra, Vestnik končuje svojo akcijo
NAJ KMETIJA 94. Osrednja prireditev bo na letošnji Naj kmetiji v Oki
slavili ob 14.00. O tem, katere kmetije so se v letošnjem izboru uvrstile med
najboljše, boste izvedeli v posebni Vestnikovi prilogi od str. 13 do 20. Poleg
priloge Vas vabimo tudi na osrednjo prireditev!

na strani 3

Bilo je dolgo vroče poletje. Skoraj kot nalašč za šolske
počitnice, ko naj bi bilo čimveč lepih sončnih dni za kopa-
nje, igranje v naravi... Zdaj pa gre spet zares. Začetek šole
je namreč tu, pa če bi kdo še tako rad zjutraj dolgo poleža-
val, ne da bi mu bilo treba misliti na domače naloge,
kontrolke in na mnoge druge šolske skrbi.

Ampak šola kljub vsemu ne bi smela biti nekakšno stra-
šilo, ki večkrat pride prav zlasti nekaterim staršem, češ: »Saj
boš že videl, ko te bodo prijeli tisti tam, če ne boš priden!« In
ne bi smela biti tudi mesto, kjer naj bi šolarji karseda mirno
sedeli, v šolskih klopih ter poslušali in ubogali vsevedne
učitelje in učiteljice, ki kaj gadi mimogrede delijo tudi
»cveke«. Oh, kje si v takšnih primerih prijazna in sodobna
šola! Koliko bolečin v srcih mladih je zaradi tega! V stiskah

jektnih nalog koristni tudi za širšo uporabo. Nekatere ose-
mletke v Pomurju so se pri tem že izkazale, nekatere pa žal
še »spijo«. Seveda ne gre prezreti tudi novih šolskih prostoro-
rov, ki so jih ali jih še bodo v tem šolskem letu pridobili
v Murski Soboti, pri Mali Nedelji, v Bogojini, Dobrovniku
in morda še kje, če bo denar in če bodo graditelji dovolj
pohiteli z delom.

Največja novost v srednjih šolah je **ponovna matura**, ki
čaka letošnjo generacijo četrtošolcev. Ob koncu srednješol-
skega izobraževanja bo torej še posebno preverjanje znanja
po enakih kriterijih za vse maturante v Sloveniji in podobno,
kot je praksa v razviti Evropi. Pri tem preverjanju znanja iz
5 predmetov, med katerimi bodo obvezni slovenščina, mate-
matika in tuji jezik, bodo tudi člani republiške maturitne

Več znanja in nemira

nekateri razmišljajo tudi o najhujšem ali pa grozijo učiteljem
z vsem mogočim. Prav gotovo se komu zares zgori krivica,
nehote ali hote, toda nepošteni bi bili, če ne bi zapisali, da
v naši pokrajini velika večina pedagoških delavcev na srečo
mlade generacije ni taka, temveč da se mnogi po svojih
močeh in sposobnostih dobesedno razdajajo pri pouku in
tudi zunaj njega. Dokaz za to so dokaj številni in vidni
uspehi, ki jih dosegajo pomurski osnovno- in srednješolci na
raznih tekmovanjih, srečanjih ali taborih. Tako še enkrat
velja posebej omeniti dijaka soboške gimnazije Arpada Búr-
mena, ki se je uvrstil na 25. mednarodno fizikalno olimpi-
ado na Kitajskem, od koder se je pred kratkim vrnil z bron-
asto medaljo – bil je med tistimi, ki so osvojili 3. nagrado.

In kakšno novo šolsko leto se nam pravzaprav obeta?
V osnovnih šolah naj bi se bolj kot v zadnjem času zaživel
raziskovalni pouk. Učenci, učitelji in po možnosti tudi starši
naj bi se skupaj lotevali raznih raziskovalnih oziroma pro-
jektnih nalog. Vsekakor gre za dobrodošlo novost, ki vnaša
v pouk več ustvarjalnosti učencev. Seveda pa ni vse, kar si
kdo kar tako zamisli in izvede, že zares pravo raziskovalno
delo. Potrebni so tehten premislek, temeljita priprava in
zavzetost pri izvedbi. Potem so lahko rezultati takšnih pro-

komisije. Vsekakor je prav, da smo se tudi v Sloveniji
odločili za ponovno uvedbo mature v srednje šole, saj bomo
lahko samo z znanjem, ki bo primerljivo z drugimi
v Evropi, enakovredno sodelovali in se razvijali. In ker vsi
pač ne morejo biti med sposobnejšimi, se lahko dijaki
odločijo tudi za opravljanje manj zahtevnega zaključnega
izpita, kakršnega je potrebno opraviti že sedaj ob koncu
srednje šole v vseh programih. Ampak z izpitom se bo
možno vpisati le na (redke) višje šole. Vsakdo mora torej pri
sebi premisliti, koliko truda je vložil doslej pri izobraževanju
in kakšne so njegove sposobnosti.

V šole pa »hodijo« seveda tudi učitelji in učiteljice, profe-
sorji in profesorice ter drugi pedagoški in »tehnični« delavci.
Prav gotovo poleg boljšega nagrajevanja svojega dela težko
pričakujejo sprejem nove šolske zakonodaje (zakon o os-
novni šoli in zakon o srednjem šolstvu), ki naj bi se znašla
v državnem parlamentu še letos. Zdaj je namreč preveč
nedorečenih stvari in lukenj.

Na splošno pa naj bi novo šolsko leto prineslo mlademu
rodu več znanja, v učiteljsko-profesorske zbornice pa pred-
vsem več ustvarjalnega nemira, ki naj spremlja učno-vzgojni
proces.

JOŽE GRAJ

**Kaj in kako
čaka naše
šolarje
v letošnjem
šolskem letu in
kaj bo
s štipendijami
boste izvedeli na
strani 7**

**Petrovčani
bodo imeli
občino in pika**

**Ljutomerčani
čakajo na
svojih 170
stopinj Celzija**

Slovenski kmetijski dostojni niso imeli pomembnejšega vpliva na obliko
vanje kmetijske politike. V Gospodarski zbornici Slovenije je kmetij-
stvo svoje interese zastopalo prek poslovnih združenj, kmetije pa prek
Zadružne zveze, zato je bila že pred tremi leti dana pobuda za
ustanovitev kmetijsko-gozdarske zbornice. Kaže, da se bo ta zamišl
končno uresničila, več o tem pa pišemo v prispevku
Obvezno članstvo – tudi za kmete

Priloge na ustanovitve kmetijsko-gozdarske zbornice

Obvezno članstvo – tudi za kmete

Delež kmetijstva in gozdarstva v bruto domačem proizvodu se v Sloveniji zmanjšuje in predstavlja le še okoli 4-odstotni delež, v tem pa kmetijski izgublja tudi svojo moč in vpliv pri oblikovanju gospodarske politike v državi. V Gospodarski zbornici Slovenije je bilo kmetijstvo in gozdarstvo doslej zastopano le posredno, saj so družbeni sektor kmetijstva v njej predstavljala poslovna združenja, medtem ko so se kmetije vključevale vanjo s svojim članstvom prek Zadruga. Neustrezna zastopanost kmetijstva v gospodarski zbornici, predvsem pa nezmožnost njegovega vplivanja na oblikovanje gospodarske politike, je pripeljala do razmiselnosti in pobude o ustanovitvi samostojne kmetijsko-gozdarske zbornice. Ideja, ki je stara okoli šest let, seveda ni nova, saj so takšno obliko organiziranosti uspešno vpeljali v večini razvitih zahodnih držav, pred drugo svetovno vojno, leta 1939, pa smo kmetijsko zbornico že dobili tudi v Sloveniji. Po njej je bila samostojna zbornična organiziranost kmetijstva in gozdarstva pri nas odpravljena, pobude o njeni ponovni oživitvi pa so zdaj tako daleč, da bomo verjetno že kmalu dobili tudi prvo zakonodajo.

Prva delovna skupina, ki je imenovala ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo, je pripravila zakon, ki je bil že pripravljen v Poročevalcu in prihaja v prvo branje na enem od jesenskih zasedanj državnega zbora, o njem pa bi morali še malo njegovim sprejemom sprejeto tudi vsi prizadeti, kar pa ustrežno dopolniti, s tem namenom so v okviru kmetijsko-gozdarskega mednarodnega kmetijsko-zivskega sejma pripravili tudi javno razpravo o zakonu o kmetijsko-gozdarski zbornici, žal pa sodeč po udeležbi med nekaterimi kmetijskimi ni bilo preveliko zanimanja. Zlasti smo pogrešali predstavnike zadrug, torej svetov, saj predvsem prizadeva prav nje in zanje predvideti tudi obvezno članstvo v zbornici. Organizatorji javne razprave so sicer zatrjevali, da se zadrugi o tem ustrežno in pravočasno obvestijo, zato o tem ni bilo neudeležbo na tej razpravi lahko le ugibamo.

Pri zbornični organiziranosti kmetijstva sta se v Evropi oblikovali in uveljavila dva modela: kontinentalni in anglosaksonski. Za prvega je značilno obvezno članstvo in s tem tudi vseslovenska finančna podpora države, medtem ko anglosaksonski model temelji na prostovoljnem članstvu. Čeprav je obvezno članstvo v nasprotju

bodo vsi delavci, zaposleni pri članih zbornice.

Zakon je pripravljen po modelu avstrijske zbornice, njegov namen pa je, da bi bil zbornični sistem kar najučinkovitejši. Učinkovitost je seveda pogojena z ustrežno organiziranostjo, zato se predlagatelji zavzemajo za obvezno članstvo, saj bo zbornica le tako lahko zastopala interese vseh kmetijcev in bo s tem enakovredni partner v pogajanjih z državo. Kot pravi dr. Franc Zagožen, predsednik Slovenske kmečke zveze, je zakon, ki prihaja v obravnavo, dober, njegova pomanjkljivost je le,

zborničnega sistema, sicer niso proti, da bi bila vlada njihov soustanovitelj, saj bo navsezadnje za njihovo delo morala zagotavljati tudi sredstva, vendar menijo, da bi se stroka in njeni uporabniki morali združiti v okviru zbornice. Kaj bo po novem v okviru zbornice in kaj bo zunaj, je zaenkrat vprašanje, tako kot je tudi vprašanje, kaj se bo zgodilo s sedanjimi območnimi kmetijskimi oziroma živilorejskimi zavodi. Zakon sicer predvideva, da naj bi ob osrednji kmetijsko-gozdarski zbornici delovalo še sedem območnih zbornic s sedeži na sedanjih zavodih, vendar s tem usoda teh zavodov še ni razčiščena. Javna gozdarska služba je namreč že zdaj zunaj teh zavodov, pripravlja se zakon o veterinarski službi, kjer je prav tako težnja, da bi se ta dejavnost izločila iz zavodov, ostaja pa tudi vprašanje usode selekcijske službe v živiloreji. V ospredju vseh zakonov, ki nastajajo za ta področja, bi morali biti interesi uporabnikov in izvajalcev, zato bi morali te službe kar najustrežneje organizirati, ne bi jih pa smeli obiti tudi zakon o javnih službah v kmetijstvu.

Če predlagatelji zakona o kmetijsko-gozdarski zbornici trdijo, da se v njej morajo združiti interesi vseh, ki so s kmetijstvom tako ali drugače povezani, potem bi morale vse našete službe dobiti svoje mesto v okviru te zbornične organiziranosti. Kot smo že zapisali, bo namreč učinkovitost precej odvisna od ustreznosti organiziranosti, saj praksa kaže, da zgolj sprejem zakona še ničesar ne zagotavlja. Imamo namreč številne zakone za najrazličnejša področja, denimo tudi združni zakon, pa nam združni sistem še ne funkcionira tako, kot bi želeli. Če se o najpomembnejših vprašanjih ne bodo znali ustrezno dogovoriti in poenotiti, se bo podobno kaj lahko zgodilo tudi z zakonom o kmetijsko-gozdarski zbornici.

LUDVIK KOVAČ

S seje lendavske vlade

Suša in neurje

Zaradi hude poletne suše, ki je prizadela katastrske občine Renkovec, Turnišče, Nedelica, Gomilica, Dobrovnik, Trnje in Odranci, je nastalo za 103.825.000 tolarjev škode, kar je 3,31 odstotka družbenega proizvoda lendavske občine. Gmotno prikrajšanje je zlasti veliko v štirih najprej omenjenih katastrskih občinah, saj so stodoletno uničeni struščni dosevki; pri koruzi bo le polovica pričakovane pridelka, 40-odstotno pa je suša uničila sladkorno in krmno peso, travinje in sadovnjake.

Lendavsko občino bo čez leto prizadelo tudi neurje z močnim vetrom, ki je pustilo 13. avgusta. Tedaj je nastalo največ škode na cestah in drugih objektih ter poljščinah, v vinogradih in sadovnjakih na območjih krajevnih skupnosti Dobrovnik, Polana, Lendava in Gaberje ter Čentiba. Ocenjevalna komisija je ugotovila, da je škoda za 403.528.000 tolarjev.

Na torkovi seji izvršnega sveta SO Lendava so sklenili, da bodo prizadetim območjem pomagali v okviru občinskih možnosti. Tako bodo dobile posamezne kmetije, ki jih je prizadela suša, naročilnice za nakup reprodukcijskega materiala, za večjo denarno pomoč pa bodo zaprosili ustrezni državni sklad za elementarne nesreče. Čimprej pa naj bi stekla tudi obnova poškodovanih cest, vsekakor pa na vinogradniških območjih, kajti trgateg se bliža. Predračune naj bi pridobile krajevne skupnosti, ki so jim iz občinskega proračuna že namenili finančno pomoč (Čentiba 500.000 tolarjev, Lendava 1.000.000, Kobilje 500.000, Strehovci 1.500.000 in Dobrovnik 3.500.000 tolarjev).

Zoper neurje ni mogoče delovati, lahko pa preprečimo posledice suše. Gre seveda za namakanje. Na izvršnem svetu so menili, da priprava vseslovenskega namakalnega projekta kasni, vsekakor pa je še daleč dan, ko bo s črpanjem vode iz Mure tehnično omogočeno namakanje na območju občine Lendava. Menda pa drugje črpalnih naprav ni mogoče postaviti, ker je podtalnica zaščitena.

Lendavski izvršniki pa so pretresali tudi Nacionalni program gradnje avtocest v Sloveniji.

niji. Že prej so se sprijaznili, da bo obmurska trasa, ki bi vodila na Madžarsko pri Pincah, prinesla samo gospodarsko škodo, zato pa jih čudi, da v omenjenem dokumentu ni natančno določeno, kje se bo cesta priključila madžarskim cestam. Omenja namreč Pince in »madžarsko« mejo. Lokalne oblasti se navdušujejo za pre-

Vara se, kdor misli, da so na območju lendavske občine, kjer so sicer napeljavali veliko telefonskih omrežij, rešili problem telefonije. Tačas je najhuje na območju KS Turnišče, kjer je 3.500 prebivalcev, telefonskih priključkov pa le 250. Čeprav bi pošto podjetje po pravotnem dogovoru že zdavnaj moralo začeti gradnjo poštnega posloplja, v katero bi potem montirali večjo centralo, do zdaj niti ni kupilo parcele, ker, kot smo slišali na seji IS SO Lendava, »mu nobena ne ustreza«. Mar ni to zgolj izgovor za zavlačevanje?

hod pri Genterovcih, v skrajnem primeru v Dolgi vasi, nikakor pa ne v Pincah, čeprav naj bi omenjal dokument, ki sta ga podpisala slovenski in madžarski predsednik, prav Pince. V Lendavi tudi predlagajo, naj bi gradnjo avtoceste začeli na njihovem območju ter jo nadaljevali proti Beltincem in Mariboru. S pripravljalnimi deli je treba pohiti, sicer z gradnjo ne bodo začeli leta 1996, kot je omenjeno v dokumentu. Slišali smo tudi, da bi ob avtocesti pustili še pas za železniško povezavo med Lendavo in Beltinci ter seveda z drugimi kraki slovenskega železniškega omrežja.

S. SOBOČAN

Sejem v Gornji Radgoni je minil. Naj živi sejem?

Potopljeni sejem

Gornjoradgonski kmetijsko-zivski sejem je bil letos prav gotovo rekordno levil razstavljalcev in obiskovalcev. Nikoli doslej ga ni obiskalo toliko kakovostnih tujih razstavljalcev... Bi bil, če ne bi bilo »višje sile« ali »izrednih razmer«, s katerimi ne moremo ničesar, ampak višje sile. Prav sredi največje suše je najbolj grmelo, treskalo in lilo – pa čeprav je bil nekje v Ljubljani sejemski svet predsednik Kučan, ni odnehalo. In prav ta višja sila je povzročila pozornost na tisto, kar je pri organiziranju gornjoradgonskega sejma. Gre seveda za pomanjkanje parkirnih mest, njihovo pripravo, nerazsvetljenost in naslop prometne zagate med sejmom.

Vse dobro se v trenutku pozabi, če lahko govorimo o slabem: glavna tema vseh poročil so bila poplavljenost parkirišč za montažnimi hiškami. Tudi te se zdijo mnogim neuporabne, čeprav se po svetu veliko takšnih prostorov organizira prav v taktičnih prostorih. Gradnja bencinskih in enkrat letno, je negotova, draga, neuporabna in nevarna. Skratka: vse bi bilo bolje, če bi bilo primerno vreme, če ne bi bilo neurja z nalivom, ki je razstavljalce zalilo do kolen.

Občina in sejem

Predsednik gornjoradgonskega sveta Miha Vodenik je pred sejo sveta za direktorjem Poročevalca in da delo gradnja na začetku razumevanju. O reševanju prometnih zagat, problema parkirišč in drugih komunalnih vprašanj se je začel pogovarjati že petimi tedni. Želeli so čim več funkcionalnih zemljišč za parkiranje, Pomurski sejem je uredil in prototip (za razstavljalce, nočarje in goste), vse drugo parki-

ranje za obiskovalce pa je bilo v organizaciji športne zveze Gornja Radgona, ki je tudi pobirala parkirnine 150 tolarjev po avtomobilu.

Kljub temu se predstavniki sejma in občine na sestanku, ki so ga na hitro sklicali dan po neurju in poplavih na parkiriščih še v času sejma, niso uspeli dogovoriti o skupnem reševanju infrastrukture. Razumljivo – za sejem so bile takrat pomembnejše druge zadeve. Občina Gornja Radgona oziroma Sklad stavbnih zemljišč je že naročil VGP-ju Maribor, da do 25. septembra izdela študijo oziroma bistrostransko oceno kanalizacijskega omrežja na najbolj občutljivem delu mesta, še prej pa naj bi poskrbeli za čiščenje požarnika meteoritnih voda in kanalizacijskih cevi. Prav nereseni problemi kanalizacije in zbiranja meteoritnih voda naj bi bili glavni razlog za poplave na parkiriščih: voda je po nalivu v hudotokovno lila izpod železniških tirorov na travnik z dragimi avtomobili razstavljalcev, pravijo očividci.

Sejem in občina

Sejem je v mestu in občini, vendar pa se komunalna infrastruktura

ni razvijala vzporedno z njim. Od pove vsako leto znova. Zakaj doslej se niso uredili parkirišč, razsvetljave in drugega? Na sejm pravijo, da so sami že dovolj vlagali v mesto, da je na potezi gornjoradgonska občina. V Gornji Radgoni pa trdijo, da doslej od sejma niso imeli še nobenih večjih koristi. Vse, kar so jim doslej pomagali pri organizaciji, je bilo narejeno iz »dobre volje«, ves denar od izkupička (in to ne majhen) se je stekal v Ljubljano.

Tako je bilo v preteklosti, ko je o vsem odločal Ljubljanski sejem. 1992. leta je gornjoradgonska občina sprejela občinski odlok, po katerem bi moral Ljubljanski sejem 7 odstotkov o prodanih vstopnic v Gornji Radgoni nakazati občini. Denarja ni bilo, po eni strani so ves čas poskušali dokazati, da takšen odlok ni zakonit, po drugi pa so ta »dolgi« ponujali občini kot solastniški delež v sejemski družbi. 17. julija je Ljubljanski sejem končno le nakazal 2 milijona tolarjev gornjoradgonski občini, tako da ji sedaj dolguje še 2,3 milijona. Na obdobju pravijo, da je to v bistvu stari dolg, da še ne vedo, kako in kje ta denar porabiti, da pa imajo

ogromno nujnih zadev (npr. utrditve smetišča v Hrastju-Moti).

Ali bo tudi družba Pomurski sejem nakazala občini 7 odstotkov od prodanih vstopnic, še ne vedo, so pa na upravi sejma zelo zainteresirani, da bi končno s skupnimi močmi rešili infrastrukturne probleme. Pripravljeni so sofinancirati, vendar je osnova vseh nadaljnjih ureditvenih del obnova kanalizacijske mreže. Brez občine in njihovega sodelovanja ne morejo urediti nujnih infrastrukturnih problemov, pravijo sejmari.

Sejem in zavarovalnica

Avtomobili razstavljalcev na poplavljenem parkirišču niso bili posebej zavarovani. Sejem nima nobene odgovornosti, kajti vzrok za takšne razmere so bile višje sile, škoda, ki nastane zaradi višjih sil (in ne po krivdi sejma), pa pokriva zavarovalnica. Seveda, če so lastniki svoje avtomobile zavarovali na primeren način, npr. kasko. Vendar tudi v tem primeru ne bodo dobili povrnjene škode za predmete, ki so bili v avtomobilih. Zavarovalnica povrne le stroške, ki so nastali na avtomobilu, ne pa v njem (vsebino).

In razstavljalci na razstavnih prostorih, ki jih je zalila voda? Zaradi njih upamo, da niso spregledali pomembnega določila v pogodbi, ki so jo sklenili s sejmom, ki pravi, da si mora razstavljalci vsaki sam zavarovati eksponate zaradi višje sile ali kraje. Sejem je sklenil zavarovanje le za primere nesreč, napak notranje infrastrukture ali poškodb povzročenih med pripravami.

Moralne škode, ki sta jo utrpela tako sejem kot mesto po lastni krivdi, pa ne bo mogla povrniti nobena zavarovalnica.

BERNARDA B. PEČEK

Desnica kuje skupen volilni nastop

Desno usmerjene stranke pri nas si prizadevajo za skupen nastop na lokalnih volitvah. Gre za naslednje stranke: Socialdemokratsko, Ljudsko, Krščansko-demokratsko, Zelene, Slovensko nacionalno desnico, Narodne demokrate ter Liberalno in Demokrasko stranko. Njihovi predstavniki želijo čimprej uskladiti sporazum o skupnem nastopu na bližnjih lokalnih volitvah. Zaradi vrste pripomb k osnutku omenjenega dokumenta in medsebojnih obožih je težko verjeti, da bodo vse stranke naenkrat soglašale s ponujenim besedilom in ga tudi podpisale. Sicer pa sta osnutek dokumenta oblikovali Socialdemokratska in Ljudska stranka, nekatere druge stranke pa so bile v koalicijo povabljene pozneje. Prav te pa opozarjajo, da je treba upoštevati tudi stališča drugih, saj gre za skupni dokument, ki ga ni mogoče zgolj sopedpisati.

Tako krščanski demokrati, ki ji Ljudska stranka in drugi strankarski voditelji zaradi sodelovanja v vladi očitajo sedenje na dveh stolihi, zaradi udeležbe v vladi ne soglašajo s tem, da sporazum vsebuje tudi programske usmeritve. Poudarjajo, da gre za lokalne in ne za državno-zborske volitve. Zato so krščanski demokrati pripravili svoj osnutek sporazuma, ki v glavnem ne vsebuje programskih usmeritev. Sam dokument vsebuje tudi določilo o dogovarjanju za nastop na parlamentarnih volitvah. Druge pripombe pa se nanašajo na ugotovitve, da se s sporazumevanjem desnih strank oblikuje koalicija proti strankam, nastalih iz nekdanjih družbenopolitičnih organizacij, in da se na ta način vzbuja polarizacija političnega prostora.

Nesporno je, da je v dogovarjanju o skupnem nastopu na lokalnih volitvah vključena vrsta zelo različnih strank, kar seveda otežuje vso zadevo. Po nekaterih usmeritvah o svojem programskem delovanju se bi namreč ravno te stranke težko uskladile. Po drugi strani pa v občinah že doslej obstajajo različne strankarske povezave, drugačne kot na državni ravni. Precej nesoglasij je pričakovati tudi v dogovarjanju o nastopu na volitvah, saj imajo nekatere od naštetih strank precej razvito mrežo svojih podružnic in se zato bojijo, da bi jih druge stranke le izrabile. Sporno je tudi, kakšen naj bo kompromis o kandidatih. Prav zaradi vrste možnih zapletov bi lahko vsa zadeva ostala na pol poti. Če za vse strankarske partnerje ne bo mogoče najti sprejemljivih dogovorov, obstaja možnost, da bi nekateri lahko sporazum o skupnem nastopu na lokalnih volitvah podpisali tudi pozneje.

MILAN JERŠE

Sejem v Gornji Radgoni si je v osmih dneh ogledalo 180.000 obiskovalcev

Konec letošnjega sejma naj bo že začetek prihodnjega

Konec tedna so v Gornji Radgoni zaprli vrata letošnjega mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma. Tokrat je bil 32. po vrsti in organizatorji so si v teh letih že nabrali veliko izkušenj z njegovo organizacijo. V vodilni ekipi je sicer pred letom prišlo do sprememb, vendar so njeni člani ostali v glavnem isti in zanje bi lahko trdili, da se na stvari spoznajo. Res da je tudi ob organizaciji letošnje sejske prireditve prišlo do nekaterih spodrslijajev, vendar tega ne moremo zameriti profesionalni sejski ekipi, ki si je ob svoji številčni skromnosti tako ali tako naložila prevelik zalogaj. Sejem tako še vedno organizirajo ob sodelovanju s številnimi zunanjimi sodelavci, ki jun delo za to prireditev ni osnovno, zato ne preseneča, če pride do spodrslijajev. Sejem je zdaj že dosegel razsežnosti, ko bi morali tudi za ta področja razmišljati o profesionalnih sodelavcih. V mislih imamo predvsem organizacijo strokovnih in nekaterih drugih spremljajočih prireditev, zaradi katerih prav tako raste ugled sejma doma in v tujini.

Zanimanje za letošnjo prireditve tako med razstavljalci kot obiskovalci potrjuje, da si je mednarodni kmetijsko-živilski sejem utrdil svoje mesto v tem prostoru in postaja ena od osrednjih vsakoletnih tovrstnih manifestacij v tem delu Evrope. 1.300 razstavljalcev iz različnih držav je dokaz, da imajo le-ti interes, da se predstavijo porabnikom, 180 tisoč obiskovalcev, ki so se v osmih dneh zvrstili na sejmiščnem prostoru, pa prav tako potrjuje, da je to pravi prostor za tovrstno prireditev.

Prostorska utesnjenost, saj so morali razstavljalce omejevati ali celo odklanjati, je tako organizatorje kot razstavjalce prisilila, da so se začeli obnašati racionalneje in za zadnje seje je že značilna nekoliko boljša urejenost. Če smo včasih enake stroje istega izdelovalca lahko videli na različnih mestih, se takšnega vtisa tudi tokrat nismo mogli znebiti, vendar je bilo tega dosti manj. Je pa dejstvo, da se temu ne bo mogoče izogniti vse dotlej, dokler bodo na sejnu prevladovali trgovci ter ne izdelovalci.

kmetijske mehanizacije in drugega materiala za potrebe kmetijstva.

Če odmislimo nevšečnosti, ki so jih imeli organizatorji sejma letos z vremenom (o teh

Med obiskovalci letošnjega kmetijsko-živilskega sejma smo lahko videli tudi številne organizirane skupine, gospodarstvenike, gospodarske delegacije in predstavnike veleposlaništev iz različnih držav. Kot smo že pisali, je sejem odprl predsednik državnega zbora mag. Herman Rigelnik, prireditve si je ogledal in se pogovarjal z razstavljalci in organizatorji predsednik države Milan Kučan, sejem pa je obiskal tudi predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek. Tudi vsi ti obiski potrjujejo pomen radgonske sejemске prireditve, njene učinke pa bi morali v čutili predvsem razstavljalci. Sejem je namreč tudi mesto in priložnost za srečanja poslovnih partnerjev, in če so bili sklenjeni posli dobri, potem bodo razstavljalci lahko upravičili svojo udeležbo na tej prireditvi.

je beseda v drugem prispevku), ter težave s parkirnimi prostori in nasploh s prometnim režimom, potem bi lahko zapisali, da je prireditev v glavnem minila tako, kot so si jo zamislili. Če je na eni strani navadno beseda o specializirani kmetijsko-živilski manifestaciji, pa imamo ob tem nehotе še vedno občutek, da je prevladujoče potrošniški značaj sejma in je prireditev tako namenjena kar najširšemu krogu obiskovalcev in ne le ciljno usmerjeni (v tem primeru kmečki) populaciji. To navsezadnje najbolj zgovorno potrjujejo razstavljalci z razstavljenim blagom, zato ne preseneča, da je bilo na sejmu več različnih znamk in modelov avtomobilov kot traktorjev. Če pravimo, da bi moral biti sejem v Gornji Radgoni odsev stanja v slovenskem kmetijstvu, potemtakem bi

v šali lahko zapisali, da se slo-
venski kmetje vozijo v dokaj
dobrih avtomobilih.

Osnovnemu strokovnemu programu, ki je spremljal letošnjo sejemsko prireditev, ne moremo očitati kakršnih večjih spodrsrljajev, čeprav vsi strokovni posveti, predavanja, okrogle mize, javne razprave ali kakor koli so jih že polne novali, niso dosegli svojega namena. Zanimanje za nekatero je bilo proti pričakovanju nekoliko, so pa bili tudi takšni, ki se zastavlja vprašanje, komu so pravzaprav bili namenjeni. Če ko smo že pri strokovnem delu sejma, še beseda o živinorejskih razstavah. V govedorejskih razstavah smo imeli razstavljeni kar videti, saj so se z najboljimi živalmi predstavljali govedorejci iz štirih držav, razstavljeni prašičev je bila okrnjena, saj

vile družbene farne, na svoj račun pa so prišli tudi ljubitelji konj, drobnice, perutnine in malih živali, kot zanimivosti pa sta se letos obiskovalcem nudila na ogled še dva noja. Črna bila zgolj kot zanimivosti, temu ne kaže oporekati, če pa želimo s tem Slovence vzgojiti za nojereje, pa je že vprašanje umestnosti. Ker so o nojereji pripravili celo strokovno svetovanje, se nam lahko vidi, da jajo nekateri dvomi.

Sicer pa s tem zapovedjo smo želeli kritizirati organizatorjev, saj si prej zaslužijo pohvalo, želeli smo opozoriti lektisto, kar se nam je zdelo le manjkljivo. S koncem letnega sejma se namreč že prihodnje priprave na prihodnje in želja vseh je, da bi bil uspešnejši in da bi bilo splošno slajjev čim manj.

LUDVIK

Gradbeno podjetje Grosuplje je zgradilo hotel v Črnem lesu, zdaj pa ga ne more prodati, čeprav z lahkoto prodaja delnice podjetja

Tvegana Agata

Lenart v Slovenskih goricah je že nekaj let znan kot kraj, ki ima in nima hotela. Edini hotel, ki naj bi ga to najmlajše slovensko mesto dobilo, je ostal nedograjen. Samostojnost Slovenije in ukinitve sredstev za manj razvite občine sta »ukinili« tudi ta sredstva in »osamosvojili« Lenart, ki pa ni imel dovolj lastnega denarja, da bi izplačal graditelja Gradbeno podjetje Grosuplje.

Domačini hočejo nazaj Črni les

Pred desetletjem in več je bila ena najbolj znanih postaj na poti od Murske Sobote do Maribora Gostišče Črni les. Dobra hrana, prijazno osebje, veliko lesa, prostorna terasa s pogledom na bližnji gozd in jezero – vse to je privabljal potnike, da so se ustavljali v gostišču in se udeleževali družabnih prireditev ob koncu tedna. Agrokombinat Lenart kot lastnik je hotel gostišče obnoviti, ker pa so postali v svojih načrtih zelo smeli in velikopotezni, so se odločili kar za gradnjo hotela.

Zgodba, ki se je zatem odvijala, je znana: inflacija je požirala sredstva hitreje kot so uspeli dograditi hotel, svoj dolg do izvajalca pa je Agrokombinat (ob podpori občine)

Novembra 1992 je Gradbeno podjetje Grosuplje prineslo družbeni kapital na Sklad Republike Slovenije za razvoj. 29. marca letos se je GPG preoblikoval v delniško družbo z osnovnim kapitalom v višini 1.994.110 milijonov SIT, ki je razdeljen na 26 odstotkov prednostnih delnic in 74 odstotkov delniškega kapitala. 20. julija jim je Agencija za trg vrednostnih papirjev izdala dovoljenje za javno prodajo delnic, 38 odstotkov ponujenega so že prodali.

odplačal tako, da mu je predal za plačilo nedograjeni hotel. In ta nedograjeni hotel, ki se kot v posmeh zgodovini Lenarta imenuje Agata je v enakem stanju kot takrat, ko so odšli iz njega zadnji delavci. Po 1991 letu, ko se je povečal tovorni promet preko mejnega prehoda Dolga vas, se je marsikateri šofer poln pričakovanja ustavil ob zgradbi pod hribom. Zaman. Kajti hotel ni bil še hotel, v njem ni bilo niti restavracije, čeprav bi bilo to najmanj in najceneje, kar bi lahko naredili.

Pojavili so se tudi interesi, ki so hoteli v kletnih prostorih narediti diskoteko in tako oživiti vsaj del zgradbe, vendar sedanji lastnik ne pristaja na delni najem prostorov.

Če bi vedeli, kako je poceni...

Tudi ta trenutek se vodilni v Gradbenem podjetju Grosuplje pogovarjajo s potencialnimi kupci, vendar se bojijo, da se bo končalo tako, kot se je že večkrat. Ko predlagajo, da naj plačajo polog (avans), se vse konča. Ali je cena za nakup nedograjenega hotela Agata res tako velika? Jože Zagorc, eden od odgovornih v GPG trdi, da je cena 3 milijone nemških mark, kolikor stane hotel, če se plača vse takoj, pravzaprav smešno nizka. To pomeni, da stane kvadratni meter dragocenega gostinsko-turističnega lokala le 700 mark, medtem ko je normalna cena za takšne novogradnje 2800 mark po kvadratnem metru.

Pri tem pa pozabljajo, da sama zgradba (prazen hotel) ne pomeni kaj veliko, če ni že prej poskrbljeno za njegovo oživitve oziroma za redno napolnitev turističnih sob z gosti. To pa je mogoče le tam, kjer ima kraj turistično tradicijo, znamenitosti in zanimivosti, ki bodo pritegnile goste. »Mi nismo gostinci, smo gradbeniki, zato hočemo ta hotel čim prej prodati. Toda zanj hočemo dobiti vsaj 3 milijone mark,« pravi Jože Zagorc. Hkrati pa dodaja, da se zaveda, zakaj so potencialni kupci v dvomih: ne le, da bo kupec moral hotel še opremiti z notranjo opremo, urediti okolico hotela in ga seveda napolniti; ampak je tudi res, da je za vsakega kupca ta trenutek bolj varno naložiti denar na banko in pobirati obresti, kakor pa ga vložiti v tako tvegani posel kot je Agata. Razen, če bo uspel obuditi sloves Črnege lesa...

BERNARDA B. PEČEK

Na žetev misliti ob setvi

Da jesen ni več daleč, se pozna po vremenu, saj jutranje megle niso več redkost, pa tudi sicer je september že prvi jesenski mesec. Po dveletni tako rekoč katastrofalni suši smo letos le dobili nekoliko več dežja, je pa suša kljub temu na nekaterih območjih le naredila škodo. Zlasti na peščenih in prodnatih tleh so posevki zelo prizadeti, muhasto poletje pa letos ni skoparilo tudi z neurji, ki jih je ponekod pospremila še toča. Ta k sreči ni bila ravno katastrofalna, je pa na nekaterih območjih pobrala tudi čez 30 odstotkov pridelka, zlasti v vinogradih in sadovnjakih pa tudi pri nekaterih poljščinah.

Jesen je čas, ko imajo kmetijci največ dela, saj je treba pospraviti jesenske pridelke in opraviti setev ozimnih žit. Čeprav se bo slednja začela šele čez dva, tri tedne, je zanj že vse nared. Kakšna setev, takšna žetev pravi stara ljudska

Letošnja žetev je presenetila tudi največje optimiste. Posevki niso obetali ravno rekordne letine, presenetila pa je ponudba tržnih presežkov pšenice. Samo v sobotnem Mlinopetu so s odkupili kar 50 tisoč ton in s tem daleč presegli vse dosedanje rekorde. Tudi potem, ko je vlada spremenila prvotno odkupno ceno letošnjega pridelka, bi kmetje ob enakem pridelku kot lani na hektar zaslužili manj, stvari pa so se obrnile na glavo, ko so bili znani rezultati prvih analiz. Le slaba desetina vse prevzete pšenice je namreč prvega kakovostnega razreda, vse drugo je

uvrščeno v drugi in celo tretji kakovostni razred. To se pozna seveda pri ceni, katastrofa za pridelovalce pa bi bila, če bi se odkupovalci strogo držali meril in bi tretjerazredno pšenico plačevali po sprejeti ceni. Za vso pšenico, ki ni prvorazredna, naj bi pridelovalci tako dobili 25 tolarjev za kilogram, vendar se tudi to ni zgodilo. Mnogi pridelovalci imajo pripombe zaradi visokega odstotka primesi, pri pšenici z višjo vsebnostjo vlage pa so pridelovalci morali plačati še stroške sušenja in mnogi tako za kilogram niso dobili več kot 23 tolarjev. To pa je cena, ki pridelovalcem ne zagotavlja primernega dohodka, zato od vlade zahtevajo, da ustrezno ukrepa in primakne vsaj tolar k plačilu pšenice drugega kakovostnega razreda. Sodeč po izjavi najodgovornejših predstavnikov vlade bo odločitev o tem sprejeta v teh dneh, od tega pa bo tudi odvisno, kako bodo pridelovalci ukrepali ob jesenski setvi.

Strokovnjaki pravijo, da za slabšo kakovost letošnjega pridelka niso krivi pridelovalci, pač pa vreme. Verjamejo, da to drži, vendar ob tem želimo opozoriti še na nekaj. V prete-

klosti smo prevec
posvecali zgolj doseganju
kih pridelkov, kakovo
smo znanemari, kar na
zadnje potrjujejo majane
zlike med ceno pšenice pri
in drugega kakovostnega
zreda. Sortnem izboru po
kovosti zato pridelovalci
namenjati posebne pozor
in so se v glavnem odločali za
sorte, ki dajejo visoke pri-
delke. V prihodnje naj bi
kovost odločilnejša in o tem bi
moral razmišljati že tudi pri
letosnji jesensko
Sortni izbor je pripravlj
ločilno besedo pa saj
stroka, ki mora prideloval
usmerjati in jim sveto pri
tere sorte naj sejo. Pri
s trgovci bi bilo potrdeno
sodelovati, saj ob prideloval
razcvetu podjetništva ponujajo
seme tako rekoč za vsakim ko
galom. Če želimo, da se bodo
pridelovalci odločali za kija
kakovostnejše sorte, pa bi mor
poskrbeti tudi z Raziskavo me
novno politiko. Razreda
ceno prvo- in drugo
pšenice bi morala biti ostra
odkupne cene ob pridelavi
tvi pa bi morale biti le take
pred jesensko setvijo. Le take
se bodo pridelovalci
ustrezno odločali.

LUDVIK KOVAC

LUDVIG

Kje so ključni problemi slovenskega kmetijstva?

Poceniti stroške pridelave

Temelje na tem, kje iskati ključne probleme v slovenskem kmetijstvu, so različni. Eni jih skušajo pripisati razdrobljenosti in majhnosti kmetij, drugi neustreznim cenam kmetijskih proizvodov, tretji o tem pa je seveda še veliko. Res je, da vse to vpliva na naš problem slovenskega kmetijstva, vendar to ni njegov ključni problem. Ključni problem slovenskega kmetijstva je majhen dohodek, ki ga ustvarjajo naše kmetije, vse prej omenjeno pa so le vzroki, ki vodijo do tega. Ob tem, ko so naše kmetije v povprečju majhne, pa se parcelno razdrobljene, in ko cene marsikdaj ne pokrivajo niti stroškov pridelave ali prireje, so pri nas tudi pri pridelavi od povprečja v Evropski uniji, vse to pa seveda ne pomeni, da pridelovalne stroške na enoto proizvoda. Po vsem tem pa ostane premalo dohodka, ki bi članom kmečkega gospodinjstva omogočal dostojno preživetje.

koncav niti ne preseneča, saj smo lahko dokaj poceni prišli do takšne opremljenosti. Kmetijska mehanizacija tako ostaja neizkoriščena, kar navsezadnje tudi povečuje stroške pridelave, saj tudi če kmetije ne obračunavajo amortizacije, je stroje potrebno vzdrževati in

zaživele tako, kot smo si jih zamislili. Teh strojnih skupnosti je bilo odločno preveč, saj so mnogi takšno obliko združevanja izkoristili le za najetje ugodnega posojila, pa tudi večina tistih, ki so takšno obliko vzeli resno, se ni dolgo obdržala. V teh strojnih skupnostih so bili namreč lastniki in uporabniki strojev vsi člani skupnosti, pri posameznikih pa je vladal različen odnos do tega lastništva.

Izkušnje iz nekaterih evropskih držav kažejo, da se tudi tam kmetije pri opremljanju s kmetijsko mehanizacijo ustrezno organizirajo, kar velja zlasti za specializirane stroje in opremo, ki se sicer ne uporablja veliko na posamezni kmetiji. Nakup takšnih strojev se samo za eno kmetijo ne bi splačal, zato so ponekod zaživele tako imenovani strojni krožki,

je lastnik posameznega stroja kmet, ki z njim dela storitve ostalim članom strojnega krožka, seveda za ustrezno plačilo. Izračuni so pokazali, da je cena ure dela s takšnim strojem mnogo nižja, saj je stroj veliko bolj izkoriščen in se stalni stroški razporedijo na več opravljenih ur.

Da bi z boljšo izkoriščenostjo kmetijske mehanizacije pocenili stroške pridelave, smo v zadnjem času začeli tudi v Sloveniji razmišljati o strojnih krožkih, ki naj bi jih organizirali po avstrijskem vzoru. Gre pravzaprav za nekakšno obliko medsebojne sosedske pomoči med kmečkimi gospodarstvi, do določenega obsega pa naj bi bili prejemki za to delo oproščeni plačila dohodnine. Takšne strojne krožke je pripravljena podpreti tudi država, ki naj bi med drugim regresirala obrestno mero za najeta posojila za nakup mehanizacije. Subvencioniranje obrestne mere naj bi bilo 80-odstotno in kmetje že kažejo zanimanje za ustanavljanje takšnih krožkov. Cilj je, da takšnih krožkov ne bi bilo veliko, vključevali bi čim več članov, zato naj bi v Sloveniji došlo do okoli 40 strojnih krožkov s 400 do 600 člani.

LUDVIK KOVAČ

Niste sami
Vestnik je
z vami!

Pri nas naj bi strojne krožke organizirali po avstrijskem vzoru, kjer imajo že več kot 30-letno tradicijo in so se dobro uveljavili. Omenimo za zgled strojni krožek v Podjuni v avstrijski Koroški, ki združuje 148 članov, pričakujejo pa, da se jim bodo pridružili še novi. Letno beležijo okoli 10 novih pristopov, kmetje, ki so vključeni v ta krožek, pa imajo v lasti 1.000 hektarjev polj, 600 hektarjev travnikov in 2.400 hektarjev gozdov. V krožku imajo naj sodobnejšo kmetijsko mehanizacijo in opremo, sledijo pa tudi tehnološkim dosežkom v kmetijstvu in tako so lani začeli uvajati nov način obdelave zemlje.

nekaterim stalnim stroškom se tako ni mogoče izogniti.

Država je v preteklosti sicer skušala vplivati na racionalno opremljanje naših kmetij, vendar je vprašanje, koliko je bila pri tem uspešna. Da se kmetije ne bi za vsako ceno opremljale z vso kmetijsko mehanizacijo, so bile v sedemdesetih letih pri nas zelo popularne strojne skupnosti, ki pa žal nikoli niso

ki jih država tudi ustrezno podpira. V nasprotju z našimi strojnimi skupnostmi je članstvo v teh krožkih številnejše, lastništvo pa je natančno opredeljeno. Tovrstni krožki so se še zlasti uveljavili v sosednji Avstriji, kjer imajo tako rekoč že 30-letno tradicijo, po njihovem vzoru pa so jih organizirali tudi v nekaterih drugih državah. Bistvo teh krožkov je, da

Nafta Lendava bi lahko imela pomembno vlogo pri uresničevanju projekta Termal II Ljutomer

Vroča para ali nafta ali...

Že nekajkrat smo pisali o razvojnih projektih, ki jih snuje občinska vlada v Ljutomeru. Pogledi o tem so zaenkrat še različni. Nekateri si morda ometajo preveč, drugi pa govorijo, da gre za nerealne (utopične) načrte. Težko je biti prerok, kdo bo imel prav. Lahko eni, lahko drugi. Priložnosti pa vsekakor ne kaže izpustiti iz rok. To velja še zlasti za geotermalno energijo (vroče pare), ki bi jo lahko izkoriščali za graditev posebne elektrarne, ogrevanje (industrijskih obratov, stanovanj in rastlinjakov) in za pokriti bazen s toplo vodo v Ljutomeru. Vse pa je zaenkrat odvisno, kaj bo pokazala recenzija o ekonomski upravičenosti projekta (feasibility študije) in kaj se bo »izcnilo« iz same vrtnice.

V prvi fazi uresničevanja tega projekta je nosilec nalog Izvršni svet SO Ljutomer, še posebej pa njegov predsednik Ludvik Bratuša, ki se s tem podaja v dokaj tvegan posel. Vendar je lahko zaenkrat dokaj optimistično razpoložen, saj, kot smo že poročali, feasibility študija pokazala, da naj bi bil v globini okrog 4.000 metrov precej velik bazen z vročo paro (okrog 170 stopinj Celzija), torej geotermalno energijo. Plast naj bi bila debela od 29 do 100 metrov, bazen pa naj bi segal od Ljutomera do Ormoža oziroma do Lendave ali še dlje.

Zaenkrat je torej potrebno govoriti (in pisati) le še naj bi, kajti dejanski odgovor bo možno dobiti šele tedaj, ko bodo vrtalci prišli do globine blizu 4.000 metrov. S takšnimi vrtnami pa v Sloveniji še nimamo izkušenj. Zato naj bi bil Termal II Ljutomer tako imenovani pilotski projekt. To pomeni, da bi se ob njem tudi učili, kako pristopiti k iskanju geotermalne energije oziroma vodonosnih plasti drugod v naši državi.

Ljutomerčani so medtem povabili k sodelovanju pri nadaljnjem uresničevanju tega projekta tudi podjetje Nafta Lendava. Preteklo sredo so sedli za skupno mizo poleg predsednika izvršnega sveta Ludvika Bratuše še predsednik Skupščine občine Ljutomer Mirko Prelog, direktor Nafta Jože Hozjan ter predsednik začasnega nadzornega odbora v Nafti in svetovalec generalnega direktorja Petrola Andrej Ocvirk. Njihova skupna ugotovitev je bila, da je Termal II Ljutomer posebna priložnost za lendavske vrtalce, ki imajo zaradi bližine vsekakor prednost pred morebitnimi drugimi interesi v javnem razpisu. Tu bi lahko šlo tudi za neposredno tesnejše sodelovanje dveh sosednjih občin, je še menil Ludvik Bratuša. Direktor lendavske Nafta pa je med drugim dejal, da so oni vsekakor zelo zainteresirani za to delo, nikakor pa ne držijo namigovanja, da imajo namen zavlačevati ali zavirati uresničevanje tega projekta. Njihovo podjetje sicer nima na voljo zadostne opreme, s katero bi lahko vrtali v globino 4.000 metrov, zato je možno, da bi manjkajočo opremo dokupili, vendar pod pogojem, da bi jo potem lahko uporabljali še drugje, oziroma da bi imeli garancijo za povrnitev vloženega kapitala. V nasprotnem primeru pa bi bilo bolje, če bi najeli podizvajalca. Podobno je menil tudi Andrej Ocvirk.

Še prej pa želijo v Nafti odgovor strokovnjakov, ki bodo pripravili recenzijo feasibility študije. In še takrat bo obstajal riziko, ali bo vrtna zares dala pozitivne rezultate. Morebiti pa bo namesto vodne pare bruhnila iz nje nafta? Ljutomerčani v tem primeru nikakor ne bi bili razočarani. Vprašanje pa je, če bodo vrtno »aktivirali« že letos, kot si to še posebej želi vodja projekta Ludvik Bratuša. Glavno vlogo pri vsem tem bo vendarle igral denar. Zaenkrat je v državnem proračunu rezerviranih za raziskovanje geotermalne energije 87 milijonov tolarjev, kar pa je še zdaleč premalo. Potrebno bo torej najti neke vrste sistemsko rešitev za financiranje takšnih projektov.

JOŽE GRAJ

Okrogla miza o zdravstvenem varstvu rastlin po sprejemu novega zakona

Zdravstveno varstvo rastlin

V okviru kmetijsko-živilskega sejma je bila v četrtek, 25. avgusta, v Gornji Radgoni okrogla miza o zdravstvenem varstvu rastlin. Uvodničarja sta bila glavna republiška kmetijska inšpektorja mag. Marija Ciraj in prof. Miran Novak z Visoke agronomske šole v Mariboru. Ker naj bi do konca tega leta predlog zakona prešel skupščinsko proceduro, je pomembno, da se čim širši krog ljudi seznani z njegovo vsebino oziroma najpomembnejšimi novostmi. Med temi sta za vse uporabnike (predvsem kmetovalce) pomembni določili o obveznem zbiranju in vračanju embalaže, ki določijo o obveznem zbiranju in vračanju embalaže, saj pravi, da je bilo največ vprašanih o obveznem zbiranju embalaže, saj mnogi niso uspeli; ljudi bo potrebno nekako spodbuditi, da prazno embalažo tudi v resnici odnašali na dogovorjeno mesto. Prav gotovo bo potrebno še natančneje določiti naloge izvajalcev in se dogovoriti, kaj bo z embalažo izdelkov, ki bodo

pa bo po mnenju dr. Aleksandra Šiftarja (Vrtnarstvo Murska Sobota) izjemno težko: kako nadzorovati »promet« drobnjaka, ki ga branjevska prodaja na ljubljanski tržnici? Izvajanje tega določila bo za majhno Slovenijo zelo drago. Prav tako je prepričan, da se karantenskih območij za rastline ne da določiti geografsko natančno, saj je znano, da se bolezni rastlin ne prenešajo v stiku z drugo rastlino, ampak jih prenašajo čebele.

Srednja kmetijska šola in Colnarič v Lukavcih

Kar je bilo doslej prostovoljno in se je opravljalo le na pobudo inženirjev in tehnikov z visokih šol ter kmetijske svetovale in službe, bo doslej obvezno za vse imetnike in uporabnike naprav za nanašanje pesticidov, je med drugim povedal prof. Miran Novak, ki je predsednik komisije za pripravo odločbe Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije o pripravi treh pomembnih pravilnikov, in sicer: o pogojih, ki jih morajo izpolnjevati naprave, da si pridobijo ustrezno oznako, o pogojih, ki jih morajo izpolnjevati laboratoriji in certificirani organi, ter o obveznem rednem pregledovanju certificiranih naprav.

V minulih letih se je pregledovanje naprav za nanašanje pesticidov le počasi uveljavljalo, čeprav je zdravje rastlin, ljudi in okolja lahko odvisno

prav od njihove primerne usposobljenosti. S pomočjo kmetijske svetovale in službe so vse srednje kmetijske šole v Sloveniji opremili z ustreznimi napravami, kjer so tudi opravljali prostovoljne in brezplačne preglede naprav. Lani so v Sloveniji opravili 1422, letos pa že 1413 testiranj. V Pomurju sta za testiranje usposobljena Srednja kmetijska šola v Rakičanu in zasebni serviser Colnarič v Lukavcih. Koliko škroplilnic je bilo prodanih, koliko pregledanih, koliko neprimernih je še v uporabi? Preden bodo začeli zakon dosledno izvajati, bodo morali narediti pregled stanja na terenu, torej narediti seznam vseh naprav.

Vsi uporabniki, ki bodo naprave za nanašanje pesticidov uporabljali le na svojih njivah, jih bodo morali dati pregledati vsaka tri leta; tisti, ki z njimi opravljajo storitve tudi drugim naročnikom, jih bodo morali testirati pri zato usposobljenem serviserju vsako leto. Pregled plača lastnik sam in ne več občinska skupnost.

BERNARDA B. PEČEK

GOSTILNA
PRI ŠTAJERCU
BELTINCI, Panonska 24
sporoča, da bo lokal zaradi letnega dopusta zaprt od 31. avgusta do vključno 14. septembra 1994. Potem se spet priporočajo za obisk!

Poslovna konferenca ter borza slovenskih in madžarskih podjetnikov

Srečanje 70 slovenskih in madžarskih podjetnikov

Slovenska gospodarska zbornica je letos že petič organizirala podjetniško konferenco in borzo v okviru Kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni, ki so se je udeležili predstavniki zbornice, ambasade, trgovinskega predstavništva, 28 madžarskih in 40 slovenskih podjetij, ki se ukvarjajo s kmetijstvom, živilsko in kovinsko predelavo, gradbeništvom, strojogradnjo in trgovino.

V četrtek, 25. avgusta, so se udeleženci poslovne borze slovenskih in madžarskih podjetnikov zbrali najprej v kongresni dvorani, kjer jih je kot prvi pozdravil predstavnik organizatorja, generalni sekretar Gospodarske zbornice Slovenije Janez Bedina. Seznail jih je z ugodnimi gibanji v slovenskem gospodarstvu, saj je po večletnem padanju in stagnaciji proizvodnja v slovenskem gospodarstvu lani začela naraščati. Podobno je tudi pri zaposlovanju in obvladovanju inflacije. Mesečna rast inflacije je le od 1,2 do 1,3 odstotka, sorazmerno dvigu cen pa se zvišuje tudi plače (kar je bilo lani še neobvladljivo). Ostale so še nekatere ovire, ki povzročajo velike preglavice predvsem izvoznikom; na primer slovenski tolar je še močno precenjen, medtem ko se je veliki R povečal za 8 odstotkov, se je tečaj nemške marke zvišal le za 3 odstotke. Čeprav so bile obresti previsoke in kapital predrag, pa so se naložbe v letošnjem letu v Sloveniji v primerjavi z letom prej povečale za 30 odstotkov.

Konkretna je bila tudi namestnica generalnega sekretarja Trgovinske in industrijske zbornice Pecs Ivane Kraljič, ki je navzoče seznaila z izvajanjem sporazuma o prosti trgovini med republikama Slovenijo in Madžarsko. Tako slovenska kot madžarska podjetja niso seznanjena z vsemi možnostmi prostotratinskega poslovanja, zato

bi morali imeti prav vsako podjetje besedilo tega sporazuma. Tako na primer mnogi ne vedo, da je pomemben izvor blaga in da si je koristno pridobiti obrazec EUR 1, čeprav ga partner izrecno ne zahteva. Na Madžarskem bo letos začela veljati nova organiziranost zbornice; do 31. oktobra mora zažveti županjska organiziranost, do 31. decembra pa organiziranost na državni ravni, in sicer naj bi imeli v prihodnje na Madžarskem agrarno, trgovinsko in obrtno zbornico, v katerih bo članstvo podjetij obvezno.

Trgovinsko svetovalec pri Veleposlaništvu Republike Madžarske v Ljubljani Tibor Lestar je poudaril, da je Slovenija od vseh republik nekdanje Jugoslavije najpomembnejši poslovni partner Madžarske. Zaradi volitev madžarska stran zamujala z ratifikacijo sporazuma, v prihodnje pa bosta obe strani vložili več truda v preprečevanje dvojnega obdavčevanja. Ker Slovenija na veleposlaništvu v Budimpešti nima gospodarskega predstavništva, je Tibor Lestar ponudil pomoč tudi slovenskim podjetjem.

V mezaninu hotela Radin je bila nato po končani konferenci poslovna borza, na kateri je sodelovalo 40 slovenskih in 28 madžarskih podjetij; v primerjavi s prejšnjimi leti so tokratni udeleženci vedeli, koga in zakaj želijo spoznati in srečati.

BERNARDA B. PEČEK

Večja zaščita prahnika in okolja

Kot zakon o zdravstvenem varstvu rastlin, ki ga sedaj pripravljajo, bo določil celovito organiziranost služb, ki bodo skrbjele za zdravstveno varstvo rastlin ter posledično za zdravje ljudi in varstvo okolja, vendar pa je prav tako pomembno vzpostavljjanje stikov med posameznimi in mednarodnimi institucijami, pripravo sporazumov (npr. z Madžarsko) ter pripravljanje zakonov, ki bodo imeli nameni, najbolj ključni pa bodo izdani hkrati z njim.

drovsko in tehnično okrepiti in strokovnjake med sabo povezati. V zakonu je večja pozornost namenjena tudi zaščiti porabnika in okolja, saj bodo morali vsi, ki se ukvarjajo s prometom fitofarmaceutskih izdelkov, poskrbeti tudi za zbiranje ostankov teh sredstev in vračanje embalaže. Prodaja teh izdelkov bo morala biti povezana s strokovnimi informacijami, zato bo potrebno ljudi (prodajalce) izobraževati in jih usposobiti, da bodo prav vsakemu znali primerno svetovati. V ta namen se bodo oblikovale tako imenovane »kmetijske apoteke«, v katerih bodo dobili ustrezne informacije vsi, tudi vrtničarji. Vse uporabnike bo potrebno bolje seznaiti s prednostmi in slabostmi uporabe fitofarmaceutskih sredstev (škropiv za zaščito, spodbujanje rasti, uničenje plevela in podobno).

Fitosanitarna inšpekcija bo prevzela nadzor tudi nad notranjimi prometnimi rastlin, to

Si mednarodni mejni prehod Dolga vas res ne zasluži večje pozornosti države Slovenije?

Postavitev zaboju kot v posmeh

Potem ko je na mednarodnem mejnem prehodu Dolga vas prekipelo tudi še tako potrpežljiv uslužbenec in so svoje nestrinjanje in jezo zaradi nemogočih delovnih razmer izrazili na ta način, da niso več hoteli sodelovati pri pobiranju komunalne pristojbine (600 tolarjev po tovornjaku, ki prestopa mejo), so se s problematiko mejnega prehoda končno le začeli ukvarjati tudi v republiških organih. Pa ne zato, ker bi bili zainteresirani, da se mejni prehod Dolga vas končno uredi, ampak zato, da se čim prej utišajo govornice in protesti občine, češ da država ignorira vzhodno mejo.

Ker po treh letih mednarodni mejni prehod Dolga vas še vedno ni urejen, občina pa je vse od decembra 1991 pobirala v ta namen komunalno pristojbino, so spomladi carinski uslužbenci prenehali preverjati plačilo te takse ob prestopu meje. Kaj hitro se je to poznalo v občinskem proračunu: namesto nekaj čez 50 milijonov (glede na število tovornjakov v pol leta) se je v občinski blagajni nabralo le 23 milijonov tolarjev. Resda bi ta denar zadostoval za sprotno čiščenje in komunalno vzdrževanje mejnega prehoda, tudi nekaj nujnih sanitarnih kabin bi se lahko namestili, vendar bi to bile le začasne rešitve. Za dolgoročno in celostno ureditev mejnega prehoda bi morala poskrbeti država; v ta namen je že eno leto na voljo milijon ECU-jev, vendar se državnim organom vse doslej ni zdelo vredno potruditi in v čim krajšem času urediti mejni prehod.

Zapletlo se je, ker občina Lendava z zbranim denarjem ne ureja le mejnega prehoda, ampak pomaga tudi vsem vsem ob magistralni cesti – RUC (Republiška uprava za ceste, ki spada v Ministrstvo za promet in zveze Republike Slovenije) namreč zahteva, da občina sofinancira obnovo ma-

gistralne ceste, saj po njegovem pločniki ob cesti niso več del magistralne ceste, ampak občinska last in dolžnost. Ker lendavska občina nima tako »močnega« proračuna, obnova ceste pa je več kot nujna, je denar za sofinanciranje vzela od zbrane komunalne pristojbine.

Problem se je zaostрил tako, da je predsednik lendavskega izvršnega sveta pisal določenim republiškim organom ter »potožil« o žulju in nepokorščini mejnih delavcev. In rezultat? Minulo sredo (24. avgusta) so se v občinski zgradbi v Lendavi sestali predstavniki Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije, Uprave za notranje zadeve iz Murske Sobotice, Carinarnice, špedicij in inšpekcij. Dogovorili so se, da bodo špedicijske službe na mejnem prehodu Dolga vas (tačas je »aktivnih« pet špedicij) ponovno pobirale komunalno pristojbino od vseh tovornjakov, ki prestopajo mejo in potrebujejo špedicijske storitve, cariniki pa bodo izpolnjevanje te obveznosti, naložene z občinskim odlokom, vestno preverjali. Če šofer pristojbine v višini 600 tolarjev ne bo hotel plačati, ga na predlog carinika policija na meji zadrži do prihoda občinskega komu-

nalnega inšpektorja. Inšpektor bo zaradi kršitve uradne obveze šoferja predlagal sodniku za prekrške.

Dogovorili so se tudi, da bodo uvedli boljši nadzor nad porabljenimi sredstvi. Pravzaprav bi morali poseben odbor, v katerem so predstavniki carinskih služb, policije, inšpekcije, špedicije in občine, in ki bo skrbel za načrtovanje in porabo zbranega denarja, ustanoviti takoj ob uvedbi pobiranja komunalne pristojbine. Denar se bo še naprej zbiral v okviru integralnega občinskega proračuna, s tem da bodo odhodki enaki prihodkom.

Da bo volk sit in koza cela, bodo na meji kmalu postavili še nekaj dodatnih sanitarnih kabin, čeprav po menju Mirana Lovrina to ni prava rešitev, kajti resnični problem ni pomanjkanje sanitarij, ampak

Ali bo lendavska občina tudi v prihodnje lahko namenjala večji del sredstev, zbranih s komunalno pristojbino na mejnem prehodu Dolga vas, sofinanciranju obnove magistralne ceste od Lakoša do Hotize, bo odločil imenovani nadzorni odbor. Vsekakor se mnogim zdi primernejša takšna poraba sredstev, kakršna je v praksi v občinah Gornja Radgona in Ormož.

nasploh neurejenost mejnega prehoda. Sicer pa, ko se na meji ustavi po nekaj avtobusov s potniki, ki potujejo v vzhodne in južne države, bi bilo sanitarij tako ali tako premalo. Dogajale pa so se tudi take neprijetnosti, da so iz sa-

nitarij zmanjkovali razni predmeti, na primer boiler, školjka, kljuka, pipa in drugo, kar se je dalo odnesti.

O dolgoročni ureditvi mednarodnega mejnega prehoda Dolga vas pa so se v Lendavi pogovarjali dan prej, 23. avgusta. Če ne bo večjih zapletov, naj bi že letos izdali gradbeno dovoljenje, spomladi prihodnje leto pa bodo začeli graditi. Vendar po sedanjih idejnih načrtih to ne bo prava dolgoročna rešitev, saj nameravajo rešiti prostorske probleme s kontejnerji ali zabojniki. Lažji bo sicer prestop meje, poskrbljeno bo tudi za živino, nekoliko manj pa za zaposlene – vsaj ne tako, kot bi si zaslužili. Za sedaj je znano, da bosta postavljena dva zabojnika za moški in ženski WC, zabojnik s kabinami za prhanje, v zabojnikih pa bodo imeli svoje pisarne tudi inšpeksijske službe.

Državni organi so še vedno prepričani, da je gneča na mejnem prehodu Dolga vas začasna in da bo prenehala v trenutku, ko se bo odprla prometna pot med Zagrebom in Beogradom. Zaposleni na mejnem prehodu in poznavalci svetovnih gospodarskih gibanj menijo drugače: čeprav bo prosta pot proti jugu, bo promet med vzhodom in zahodom ostal. In potekal bo po najkrajši poti, to pa je prek Dolge vasi. Prepričani so tudi, da če bi bile podobne razmere na zahodni ali severni meji, bi že zdavnaj zgradili potrebne objekte. Na vzhodni meji pa je vse skupaj težje... kot da bi bila med Madžarsko in Ljubljano še ena meja!

BERNARDA B. PEČEK

TRAJBAR CANKOVA – TRAJBAR CANKOVA
VZDRŽUJEMO IN SERVISIRAMO:
– antenske sisteme; zemeljske in satelitske (sprejemnik z dekodeerjem in kartico)
– MOBILTEL in avtoalarme
– RTV-servis
NOV DELOVNI ČAS: od 8.00 do 12.00
in od 13.00 do 17.00,
v soboto od 8.00 do 13.00
Valentin Trajbar, Cankova 67a, tel. 069/40099

MERKUR

TC Merkur v Murski Soboti

10% ZNIŽANJE CEN posameznih modelov koles!

SCOTT ROG BANDIZIOL BIRIA

Gorska, otroška, dirkalna, trekking, klasična kolesa v TC Merkur v Murski Soboti

Popust velja za takojšnja plačila in pri plačilu s potrošniškim pasojilom! Z Merkurjevo kartico zaupanja še najmanj 4% in največ 8% ceneje!

Seznam dodatnih pooblaščenih vpisnih mest Pomurske investicijske družbe d.d. Murska Sobota

MURSKA SOBOTA

MARKET 47, Vanča vas 47
R KUPŠINCI d.o.o., Kupšinci 67
TRGOVINA JAKOB, Rakičan, Tomšičeva 19
TRGOVINA TAMARA, Dokležovje, Nova ul.30
TRGOVINA GOMAJNA, Bratonce 109
TRGOVINA MAUČEC, Gančani 80
TRGOVINA JENEŠ, Lipovci 103
TRGOVINA AIBA, Bogojina
TRGOVINA AIBA, Mlajtinci
AGROMARKET, Tešanovci 39
TRGOVINA MARJETICA, Vučja Gomila 24
TRGOVINA BERDEN, Tišina 5
TRGOVINA BAUTA, Predanovci 43a
TRGOVINA BREZA, Brezovci 50
TRGOVINA TIM, Zenkovci 51a
TRGOVINA IDA DANI, Vadarci 53
TRGOVINA BOŽA, Cankova 72b
Trgovsko podjetje DENIS GABER, Gerlinci 38
TRGOVINA 3M, Sotina 1
TRGOVINA MILAN HORVAT, Radovci 26
TRGOVINA OB JEZERU, Krašče 17a
TRGOVINA VALERIJA, Krog, Murnova 2
TRGOVINA ROBI, Bakovci, Ob potoku 5
TRGOVINA JANČAR, Murski Črnci 11
TRGOVINA GORIČANKA, Sebeborci 71
TRGOVINA AGROSVETEC, Černelavci, Ledavska 17
TRGOVINA BELPOL, Moščanci 50
TRGOVINA S.M.S., Dol, Slaveči 51
TRGOVINA MINI MARKET, Otovci 1a
GORIČANKA TRDKOVA, Trdkova 54
GORIČKA VAS SALOVCI, Salovci
AGRO HF KRIŽEVCI v Prekmurju, Križevci v Prekmurju
VEGA Skakovci, Skakovci 15
OMNIA Beltinci, Ravenska 73a
BOKO CENTER, Ižakovci 58
TRGOVINA CARIBIC MARKET, Lipa
TRGOVINA TOPLAK METKO, Strehovci 29
TRGOVINA DA-NA, Domanjševci 92a

KRKA ŠULINCI, Šulinci 2
TRGOVINA TERMO-JEREBO, Odranci, Panonska 6
CERES, Martjanci 19
TRGOVINA NA DROBNO, Puževci 31
PUHAN & CO, Motvarjevci
TEKSTIL PLETILSTVO, Prosenjakovci 97a
SDK MURSKA SOBOTA, Slovenska 2

LJUTOMER

TRGOVINA KOROŠAK ANICA, Bučečevci 4
TRGOVINA RAJH MLADEN, Lukavci 39
TRGOVINA BOCNIK BREDA, Cezanjevci
TRGOVINA PIHLAR ANGELA, Radomerje 3
MARKET FLORIJAN, Stročja Vas 52
MARKET S, Šafarsko 45a
TRGOVINA VUGLAR MAJDA, Veržaj, Majstrova 6
MESNICA IN DELIKATESA HANŽEKOVIC, Veržaj
AGROPLAC, Veržaj, Stari trg
BABIČ Podgradje, Podgradje 26a
MS KLJUČAROVCI, Ključarjevci 19
TRGOVINA EKOS, Berkovci
TRGOVINA MEGLA MONIKA, Mala Nedelja
TRGOVINA NA DROBNO, Mota 30
TRGOVINA NA DROBNO, Cven 86a
SDK LJUTOMER, Ormoška 3

GORNJA RADGONA

KUZMIČ, Črnci
MINI MARKET FLISAR OLGA, Sp. Ščavnica
ZEMLIČ, Črešnjevci
TRGOVINA DRESLER KRISTINA, Podgorje
TRGOVINA VOGRIN ANTONIJA, Sp. Ivanjci
KOF, Negova
TURISTIČNA AGENCIJA KAM, Kapelska cesta, Radenci
TRGOVINA TKAVC BRIGITA, Police
MARK & TOURS, Gornja Radgona
REFLEX, Gornja Radgona, Podgrad 4
- Prodajni salon GRAD, Grajska 24, Gornja Radgona
- Market GAMZER, Podgrad 7, Gornja Radgona

Avtotrgovina NEŽIČ JOŽE, Lomanoše 32a, Gornja Radgona
SDK GORNJA RADGONA, Partizanska 20

LENDAVA

R-O DOLAC, Dolga vas
TRGOVINA BOROVIČ, Mostje 59
TRGOVINA EMIL BEZENŠEK, Renkovci 75
TRGOVINA ELIZABETA, D. Lakoš 24
SVIS, Gaberje
TRGOVINA JAKŠIČ, Kapca 95
TRGOVINA GODINA DARINKA, D. Bistrica 92
TRGOVINA TA-JA, G. Bistrica 7
TRGOVINA KOCET MARJAN, V. Polana 120
TRGOVINA HORVAT ANASTAZIJA, Trnje 7c
TRGOVINA HORVAT VERA, Žižki 61a
TRGOVINA KAVAS IVAN, Odranci, Mladinska 10
TRGOVINA SUZANA, Nedelica 59
TRGOVINA TOPLAK ŠTEFAN, Nedelica 78
TRGOVINA RAJ MARTIN, Gomilica 58a
TRGOVINA MA-FAM, Petišovci, Petišovska 80
TRGOVINA ABS, Čentiba 461
QUICK Sežana, Dolga vas
DSL KULI, Lendava
SOLAR TOURS, Lendava
TRIOTEHNA, Lendava
KOBITEK, Kobilje
INTEGRAL, Industrijska 1, Lendava
SDK LENDAVA, Mlinska 2

Bogastvo naj ostane tu, kjer je srce.

Kako je na srednjih šolah v pomurski regiji?

Dijakov v glavnem še preveč

Čeprav programi v 8 srednjih šolah v pomurski regiji ne dajejo dovolj možnosti za nadaljnje poklicno izobraževanje, se večina obošolcev v zadnjih letih vseeno odloča za vpis na »dodolne šole«. To pa je skoraj gotovo zato, ker se s temi izogonejo velikim stroškom, če bi šli kam drugam, po drugi strani pa jih namikje so namreč sprejemni izpiti oziroma opravijo izbirne dijake po določenih kriterijih (točkovanju), pri čemer pa kandidati nimajo povsod enakopravnih možnosti.

Delno sliko o stanju na pomurskih srednjih šolah ob začetku novega šolskega leta smo dobili na petkovem sestanku ravnateljev srednjih šol Pomurja (na Srednji ekonomski in trgovski in upravno-administrativni šoli M. Sobota).

Najprej je bilo na vrsti presejane, za katerega je poskrbel Darinka Škrjanec, ravnateljica (dosedanja) Srednje zdravstvene šole M. Sobota. ki je bila na aktiv predvsem zato, da se je poslovila od kolegov v kolegij. Mandat bi ji pretekel šele čez dve leti.

Medtem se je kljub vsemu odločil, da prepusti vodenje šole v ravnateljske roke. Zdi se ji namreč, da so cilji njenega ravnanja doseženi in da bi se v prihodnje morda začela prenehati. Prej in tudi med dosedanjim mandatom je bil obstoj šole oziroma njene programa ogrožen, kar je skupaj s sodelavci in učenci uspela preprečiti tiste, ki so jo odločali, da je šola v celoti ohlapna (občina je morala pokriti stroške in celo povečala vpisne stroške na 3 oddelke in na enoletnik).

Gre za 4-letni program zdravstveni tehnik, vpisanih je okrog 360 učencev, njihovi kadri nimajo dovolj izkušenj pri zaposlovanju, po njih pa vprašujeta tudi Srednja kmetijska šola in Srednja gimnazija. Zato poskušajo po to letošnji fakultativni pouk vseh dijakov v novem šolskem letu pa bo predvidoma okrog 305. Alojz Pivar si je tudi gili svojega ravnateljevanja zastavil tudi pridobitev lastnega šolskega posestva in vse, kar mu bo to tudi uspelo, bo namenil za izboljšanje kmetijskega pouka.

Po njegovem mnenju je potrebno obdržati tudi dijaški dom, saj pri kmetijskem izobraževanju bi moral biti učenec navadno 24 ur dnevno. Živina se, na kar dobro pripravljeni, ne ozira na šolski uradni čas, pa biti zadovoljni, da se na novo šolsko leto so odločili za 24 ur dnevno. Živina se, na kar dobro pripravljeni, ne ozira na šolski uradni čas, pa biti zadovoljni, da se na novo šolsko leto so odločili za 24 ur dnevno.

Medtem ko so to tudi uspelo, po njegovem mnenju je potrebno obdržati tudi dijaški dom, saj pri kmetijskem izobraževanju bi moral biti učenec navadno 24 ur dnevno. Živina se, na kar dobro pripravljeni, ne ozira na šolski uradni čas, pa biti zadovoljni, da se na novo šolsko leto so odločili za 24 ur dnevno.

Medtem ko so to tudi uspelo, po njegovem mnenju je potrebno obdržati tudi dijaški dom, saj pri kmetijskem izobraževanju bi moral biti učenec navadno 24 ur dnevno. Živina se, na kar dobro pripravljeni, ne ozira na šolski uradni čas, pa biti zadovoljni, da se na novo šolsko leto so odločili za 24 ur dnevno.

Medtem ko so to tudi uspelo, po njegovem mnenju je potrebno obdržati tudi dijaški dom, saj pri kmetijskem izobraževanju bi moral biti učenec navadno 24 ur dnevno. Živina se, na kar dobro pripravljeni, ne ozira na šolski uradni čas, pa biti zadovoljni, da se na novo šolsko leto so odločili za 24 ur dnevno.

Medtem ko so to tudi uspelo, po njegovem mnenju je potrebno obdržati tudi dijaški dom, saj pri kmetijskem izobraževanju bi moral biti učenec navadno 24 ur dnevno. Živina se, na kar dobro pripravljeni, ne ozira na šolski uradni čas, pa biti zadovoljni, da se na novo šolsko leto so odločili za 24 ur dnevno.

Medtem ko so to tudi uspelo, po njegovem mnenju je potrebno obdržati tudi dijaški dom, saj pri kmetijskem izobraževanju bi moral biti učenec navadno 24 ur dnevno. Živina se, na kar dobro pripravljeni, ne ozira na šolski uradni čas, pa biti zadovoljni, da se na novo šolsko leto so odločili za 24 ur dnevno.

Medtem ko so to tudi uspelo, po njegovem mnenju je potrebno obdržati tudi dijaški dom, saj pri kmetijskem izobraževanju bi moral biti učenec navadno 24 ur dnevno. Živina se, na kar dobro pripravljeni, ne ozira na šolski uradni čas, pa biti zadovoljni, da se na novo šolsko leto so odločili za 24 ur dnevno.

Medtem ko so to tudi uspelo, po njegovem mnenju je potrebno obdržati tudi dijaški dom, saj pri kmetijskem izobraževanju bi moral biti učenec navadno 24 ur dnevno. Živina se, na kar dobro pripravljeni, ne ozira na šolski uradni čas, pa biti zadovoljni, da se na novo šolsko leto so odločili za 24 ur dnevno.

Medtem ko je šlo pri izbiri novega ravnatelja na Srednji ekonomski, trgovski in upravno-administrativni šoli M. Sobota (izbran je bil Stefan Harkaj, ki je že do bil tudi soglasje Ministrstva Republike Slovenije za šolstvo in šport) in Srednji zdravstveni šoli Murska Sobota (svet šole je izbral Marjeto Zdravac, ki se čaka na soglasje iz Ljubljane) brez zapletov, pa ni bilo tako v primeru novega ravnatelja Srednje strojne in tekstilne šole M. Sobota. Dosedanjí vršilec dolžnosti ravnatelja Janez Obal naj bi izjavil, da ne namerava kandidirati. Na razpis je prišla najprej vloga neke kandidatke iz Maribora, nato se je prijavil profesor Ludvik Sukič, nazadnje pa se je odločil za ponovno kandidiranje tudi Janez Obal. Svet šole se je tako znašel pred težko nalogo, komu zaupati vodenje šole. Prišlo je namreč do takšnih in drugačnih »trenj« in pritiskov. Zadeva pa se je nazadnje razpleta tako, da je dobil podporo Ludvik Sukič, ki zdaj čaka še na soglasje Ministrstva Republike Slovenije za šolstvo in šport. Strasti v zvezi s tem »procesom« pa menda še niso umirjene.

bota se je tako kot lani tudi letos odločilo toliko obošolcev, da bodo imeli kar 6 oddelkov prvih letnikov, tretje in četrtošolcev pa je po 5 oddelkov. To pomeni skupaj okrog 700 gimnazijcev. Po besedah ravnateljice Regine Cipot je za njihov šolski kolektiv to po eni strani spodbuda, žal pa imajo prostorske težave. Letos bodo še nekako »zvzili« s popoldanskim izmenom le za 2. letnike, prihodnje leto pa bodo morali najbrž uvesti dvoimenski pouk za polovico dijakov. Ampak to ne more biti dolgoročno rešitev, saj že sedaj zaradi take organizacije dela oziroma prostorske stiske trpijo razne šolske dejavnosti, učenci in profesorji imajo vmes proste ure in ogrožena je tudi kakovost pouka. Zato so imenovali iniciativni odbor, ki si bo prizadeval zgraditev novih gimnazijskih prostorov ali vrnitev stare gimnazije, v kateri je sedaj OS I. Pred kratkim pa so zvedeli za spodbudno novico, da se bo skupina njihovih dijakov pridružila skupini gimnazijcev iz avstrijske Radgone, in sicer pri izvajanju skupnega projekta Alpe-Adria Alternativ, ki ga bo financirala Avstrija. Raziskovali bodo predvsem značilnosti tal in voda v obmejnem prostoru Slovenije in Avstrije. Tudi za Gimnazijo Frana Miklošiča Ljutomer, ki jo vodi ravnatelj Ozvald Tucič, je

v zadnjih letih tako veliko zanimanje, da niti ne morejo sprejeti vseh kandidatov. Čeprav vpisujejo zdaj že po 3 oddelke novincev (skupaj okrog 380 učencev). Več jim prostorske in kadrovske razmere namreč ne omogočajo. Med letošnjimi počitnicami so opravili najnunejša vzdrževalna dela, s temeljito obnovo šole in dozidavo pa naj bi začeli marca prihodnje leto.

S precejšnjo prostorsko stisko se ubada tudi Srednja šola za gostinstvo in turizem Radenci, ki jo bo obiskovalo v novem šolskem letu okrog 450 učencev. Popoldanski pouk so morali uvesti za 6 od 16 oddelkov, četudi imajo 5 dodatnih učilnic v dijaškem domu. Nujno pa bi potrebovali tudi 2 dodatni učni kuhinji in »inventar« za pouk stredbe. Kot je dejala ravnateljica omenjene šole Silva Marinkovič, je materialno stanje domala vseh tovrstnih šol v Sloveniji katastrofalno. Poleg tega imajo v Radencih precejšnje težave s kadri za poučevanje strokovnih predmetov kuharstva in stredbe.

Dvoimenski pouk bodo letos morali prvič uvesti tudi na Srednji ekonomski, trgovski in upravno-administrativni šoli Murska Sobota, in to verjetno za vseh 10 prvih letnikov. Letos so povečali vpis za 3 oddelke, tako da bo skupno število dijakov okrog 950. Po besedah ravnatelja šole Štefana Harkaja pa so lahko zadovoljni s kadrovsko zasedbo. Ker že dalj čas ugotavljajo, da njihovi prostori niso funkcionalni, so jih uvrstili v variantni predlog urejanja šolskih prostorov ministrstva Republike Slovenije za šolstvo in šport, ki predvideva, da bodo do konca tega tisočletja prišli na vrsto za novogradnjo šolskih prostorov.

Ravnatelj Srednje dvojezične šole Lendava Tibor Füle pa je ob začetku letošnjega šolskega leta precej bolj razpoložen kot v nekaj minulih letih. Uspelo jim je namreč zapolniti večino kadrovskih vrzeli (5 novih profesorjev), poleg tega pa so pridobili 50 kvadratnih metrov novih prostorov za šolsko knjižnico in obnovili okna na stari stavbi. Število dijakov se bo po vsej verjetnosti ustalilo pri 305, kar je nekaj manj kot lani. Vsebinska novost pa bo letos pouk drugega tujega jezika v gimnazijskem programu namesto obveznih izbirnih vsebin, kar bo financiralo ministrstvo za šolstvo in šport; doslej pa so morali najti v ta namen lastna sredstva (pokrovitelj Nafta). Zelo si želijo tudi sve-tovalca za madžarski jezik in dvojezični pouk, ki bi jim strokovno in drugače pomagal.

JOŽE GRAJ

Spet nove pridobitve osnovnih šol

Še večji poudarek raziskovalnemu učenju

Že je tu 1. september in z njim so se spet na stečaj odprla šolska vrata, skozi katera je zakorakalo tudi blizu 13.300 osnovnošolcev v Pomurju. Pravzaprav je treba od te številke odšteti 476 učencev OŠ II M. Sobota, ki bodo začeli s poukom v ponedeljek 5. tega meseca, in 176 učencev OŠ Mala Nedelja, ki bodo imeli podaljšane počitnice do torka. Graditelji prizidka (v M. Soboti) oziroma nove šole in vrtca (pri Mali Nedelji) namreč niso uspeli končati vseh del v predvidenem roku. Ampak glavno je, da bodo naposled tudi oni imeli šolo brez podpornih stebrov, vlažnih zidov, tesnih hodnikov, majhne kuhinje in še nekaterih drugih tegob. V novih in preurejenih prostorih bo vse drugače, lepše, večje...

Čeprav imajo nekateri namen zbrisati pojem Pomurje, s katerim smo doslej skoraj brez pomislekov označevali regijo, ki zajema občine Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Mursko Soboto, bo v šolstvu ta povezava najbrž še nekaj časa nespremenjena. To pomeni, da bo nad vsemi 39 popolnimi osemletkami, 4 osnovnimi šolami s prilagojenim programom in 4 glasbenimi šolami v tem koncu Slovenije še naprej bdela skupna Organizacijska enota Zavoda Republike Slovenije za šolstvo in šport v Murski Soboti. Njeni sodelavci so v minulih dneh obiskovali tudi občinske aktivne ravnatelje osnovnih in glasbenih šol, da bi se pogovorili o tem in onem.

Vsi ravnatelji so morali odgovoriti tudi na vprašanje, ali je njihova šola pripravljena na začetek novega šolskega leta in razen pomisleka glede pravočasnega začetka pouka pri Mali Nedelji in v M. Soboti ni bilo nobenih pripomb. Nekateri so ob tem opozorili, da je njihova šola (finančno) nelikvidna zaradi nepredvidenih izdatkov za vzdrževalna dela na šolskih objektih. To še posebno velja za odpravo škod po avgustovskih neurjih, saj so strehe in

oziroma starši pa ni bil ravno zadovoljiv, saj je bil rok prekratek, ker se učenci raže odločajo za medsebojno izmenjavo učbenikov in še kakšen drugi razlog bi se našel. Ni pa mogoče pritrgeti oceni, da starši glede tega niso bili dovolj informirani. Oskrba z učbeniki na splošno pa ni bila zadovoljiva.

Za prostorske razmere osnovnih šol bi lahko rekli, da se stanje iz leta v leto izboljšuje. Kot smo že omenili, so letos uspeli zgraditi povsem novo šolo z vrtcem pri Mali Nedelji ter dograditi in obnoviti OŠ II v Murski Soboti. Čez nekaj dni bo nared tudi nova telovadnica v Dobrovniku, h koncu pa grede dela tudi pri gradnji nove telovadnice v Bogojini, kmalu pa naj bi novo telovadnico začeli graditi še pri osnovni šoli na Srednji Bistrici. Medtem so začeli graditi tudi prizidek pri OŠ I M. Sobota, s katerim bodo rešili predvsem problem šolske kuhinje in jedilnice. Še letos pa naj bi stekla dela tudi za dograditev osemletke v Šalovcih in Negovi. Za delne prostorske izboljšave so med poletnimi počitnicami poskrbeli tudi ponekod drugje.

Če ima kdo občutek, da je v naših osemletkah vse po sta-

Petošolki Sanja in Zinka sta bili tako radovedni, kakšna bo nova šola pri Mali Nedelji, da sta si jo šli ogledat kar med gradnjo. (Fotografija: J. G.)

okna marsikje tako zamakala, da so imeli v učilnicah ali drugih prostorih poplave. Ta problem bodo najverjetneje uspeli rešiti skupaj z občinskimi izvršnimi sveti, ki so dolžni poskrbeti za materialne izdatke šol na svojem območju.

Kaj pa kadrovske stanje? Le-to se je v zadnjem času precej izboljšalo, tako da je čedalje manj učiteljev z neustrežno strokovno izobrazbo. To pa ne velja za večino vzgojnih predmetov, kot so glasbeni pouk, morala in etika, gospodinjstvo in tehnični pouk. Primanjkuje tudi strokovno usposobljenih učiteljev za jezikovni pouk, še zlasti za angleški jezik, tu in tam za matematiko in fiziko ter za razredni pouk. Tu bo v prihodnje še več problemov, saj je po novem zakonu potrebna visokošolska izobrazba, kar velja seveda tudi za druge učitelje.

Vse šole so se odzvale na akcijo Ministrstva Republike Slovenije za šolstvo in šport v zvezi z ustanovitvijo učeniškega sklada, odziv med učenci

rem, se moti. Morda je res kje ustvarjalno zatišje, v večini primerov pa se je razplamtel skoraj pravi vihar, ki prinaša skozi šolska okna oziroma vrata številne novosti. To so nekateri republiški projekti (opisno ocenjevanje in podaljšano opismenjevanje, tuji jezik na razredni stopnji, Tempus idr.), ki jih usmerja Zavod za šolstvo in šport, ter razno razne projektne naloge, ki si jih zastavljajo šole same. Gre predvsem za raziskovalne teme, ki so zanimive za učence in koristne tudi za širšo uporabo. Pedagoški svetovanci Zavoda za šolstvo in šport – Organizacijska enota Murska Sobota so pomurskim ravnateljem osemletk predlagali, da dajo raziskovalnemu delu in učenju poseben poudarek tudi v novem šolskem letu. Kakovost pouka pa naj se kaže zlasti v didaktičnem pristopu (metodah), v učenju na osnovi življenjskih izkušenj, torej v ustvarjalnem in raziskovalnem učenju.

JOŽE GRAJ

enoti Republiškega zavoda za zaposlovanje v Murski Soboti, nameravajo nakazati štipendije novim štipendistom do 15. oktobra.

J. G.

ZDRAVSTVENI DOM MURSKA SOBOTA

objavlja
prosto delovno mesto

1 višje medicinske sestre

za delo v patronažni službi za nedoločen čas

Kandidatka mora imeti končano višjo zdravstveno šolo in strokovni izpit.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidatke pošljejo v 8 dneh po objavi oglasa na naslov: Zdravstveni dom Murska Sobota, Grajska 24.

Prijavljene kandidatke bomo o sklepu obvestili v 30 dneh po izteku roka za prijavo.

Štipendije

Razpisni rok za republiške štipendije (solidarnostne ali socialne) traja za srednješolce do 5. septembra, za študente dodiplomskega izobraževanja pa do konca tega meseca.

Kriteriji za pridobitev štipendij so nekoliko omiljeni, tako da je cenaz za dijake in študente, ki se šolajo v kraju stalnega prebivališča, 26.500,00 tolarjev bruto na družinskega člana, za tiste, ki se šolajo zunaj kraja svojega stalnega bivališča, pa je cenaz 31.800,00 tolarjev bruto na družinskega člana. Pri tistih, ki so prejeli štipendijo v minulem šolskem letu, pa dohodek na družinskega člana v drugem trimesečju letos ne sme za več kot 20 odstotkov presegati cenusa 100 oziroma 130 odstotkov zajamane štipendije 31.800,00, če se šolajo v kraju bivališča, oziroma 41.340,00, če so na izobraževanju zunaj kraja svojega bivališča.

Faktor za množenje katastrskega dohodka še ni določen. Lani je bil 22, letos pa bo najbrž nekoliko nižji. Kot so nam povedali na

Dogajanja na ljubljanski borzi

Spoštovane bralke in bralci, tokrat bo poročanje o dogajanjih na Ljubljanski borzi oziroma na trgu vrednostnih papirjev zajemalo obdobje med torkom 23. 8. in ponedeljkom 29. 8. 1994.

V tem tednu je nekoliko oživilo trgovanje z obveznicami in delnicami, pozitivne premike pa je zaznali tudi pri tečajih teh vrednostnih papirjev (predvsem pri delnicah). Porasli so v tem tednu enotni tečaji obveznic RSL 2 (3,86 odstotka), Gorenje, SKB 1, PTT Celje, PTT Nova Gorica, VIP 1, rahlo pa tudi RSL 1. Padec so v tem tednu zabeležile občinske obveznice, RSL II in Mesto Ljubljana.

30. 8. je Ljubljanska borza objavila kar tri sporočila za javnost. V prvem obvešča, da poslovanje s tujimi vrednostnimi papirji, ki poteka preko podjetja Cardo d.d., Dunajska 156, Ljubljana, ni v nikakršni povezavi s poslovanjem Ljubljanske borze, ob enem pa dodaja, da je za takšno poslovanje potrebno dovoljenje Agencije za trg vrednostnih papirjev. Drugo sporočilo se nanaša na izplačila vmesne dividende delniške družbe Salus (500 tolarjev na delnico), kar je na predlog uprave in ob mnenju revizorja na svoji drugi seji dne 18. 8. 1994 sprejel nadzorni svet te delniške družbe. Tretje poročilo za javnost se nanaša na prednostne delnice družbe Primitiv d.d. (PFNP), ki pričnejo v segmentu prostega trga Ljubljanske borze d.d. kotirati danes (1. 9. 1994). Minimalna količina za trgovanje je 1 lot, nominalna vrednost delnice je 50000 tolarjev, kar bo tudi začetni tečaj te delnice, pri čemer do prvega objavljenega enotnega tečaja omejitev glede gibanja tečaja ne velja.

Uvrščena kotacija I – obveznice

Na torkovem borznem sestanku je enotni tečaj RSL 1 padel za 1,0 odstotno točko in sicer iz 97,3 na 96,3, ko je bilo za več kot 27,8 mio tolarjev prometa, naslednjega dne poskočil na 96,9 pri nekaj manj kot 56,4 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 97,8 (več kot 30,9 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj padel na 97,6, ko je bilo za nekaj manj kot 43,3 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 97,4 pri več kot 54,2 mio tolarjev prometa.

24. 8. je enotni tečaj obveznice RSL 2 iz 103,6 poskočil za 105,2 (v 1,52 odstotka), ko je bilo za več kot 7 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa na 106,4 pri nekaj manj kot 11 mio tolarjev prometa. V petek je njen enotni tečaj rahlo porasel na 106,5, ko je bilo za več kot 14,4 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa poskočil na 107,6 (21,7 mio tolarjev).

Po trindvajsetih dneh se je v petek 26. 8. trgovalo z obveznico RSL II, prometa je bilo na več kot 3,5 mio tolarjev, njen enotni tečaj pa je padel za 5,86 odstotka na 93,2.

Z obveznico RSL 1 z izkoriščeno davčno olajšavo so bili v torek po nespremenjenem enotnem tečaju (93,0) sklenjeni aplikacijski posli v vrednosti 59 tisoč tolarjev, naslednjega dne je njen enotni tečaj poskočil na 93,5 ob 1,2 mio tolarjev prometa, v petek pa na 95,8, ko je bilo za 957 tisoč tolarjev prometa. V ponedeljek je njen enotni tečaj ponovno rahlo porasel in sicer na 95,9, prometa pa je bilo za 202 tisoč tolarjev.

Uvrščena kotacija I – redne delnice

Na torkovem borznem sestanku je enotni tečaj redne delnice SKB rahlo padel iz 37085 na 37000, ko je bilo le za 185 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne poskočil za dobrih 5 odstotkov na 38875 pri več kot 3,3 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 39000 (780 tisoč tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj padel na 38658, ko je bilo za nekaj manj kot 4,9 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 38855 ob 9,5 mio tolarjev prometa.

Uvrščena kotacija I – prednostne delnice

Enotni tečaj prednostne delnice SKB je v sredo iz 35531 poskočil na 36882 (+2,45 odstotka), ko je bilo za nekaj manj kot 11,9 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa na 37500 pri prometu 413 tisoč tolarjev. V petek je njen enotni tečaj padel na 37142, ko je bilo za nekaj manj kot 10,6 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 37407 ob 5,5 mio tolarjev prometa.

Uvrščena kotacija II – obveznice

Z obveznico Mesto Ljubljana so bili tako v sredo kot v četrtek sklenjeni aplikacijski posli v skupni vrednosti 66 tisoč tolarjev po nespremenjenem tečaju 97,0, v ponedeljek pa je njen enotni tečaj padel na 95,4 pri prometu 620 tisoč tolarjev.

Obveznica SKB 1 je v sredo zadržala nespremenjen enotni tečaj 99,1, ko je bilo za nekaj manj kot 3,6 mio tolarjev prometa, naslednjega dne je njen enotni tečaj poskočil na 100,0 pri več kot 1,3 mio tolarjev prometa, v petek pa na 100,1, ko je bilo za več kot 4 mio tolarjev prometa. Tudi v petek je njen enotni tečaj porasel in sicer na 100,5, prometa pa je bilo za 1,8 mio tolarjev.

Uvrščena kotacija II – redne delnice

V sredo je enotni tečaj delnice Probanke iz 19457 porasel na 20341 ko je bilo za nekaj manj kot 4,8 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa na 20956 pri več kot 1,4 mio tolarjev prometa. V petek je njen enotni tečaj padel na 20164, ko je bilo za več kot 4 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 20459 pri več kot 5 mio tolarjev prometa.

Prosti trg – obveznice

Z obveznico Gorenje so bili v torek sklenjeni aplikacijski posli po nespremenjenem tečaju 96,0 v vrednosti 9 tisoč tolarjev, v četrtek pa je bilo za 148 tisoč tolarjev prometa po enakem tečaju. V petek je njen enotni tečaj poskočil na 97,9 (+1,96 odstotka), ko je bilo za več kot 2,1 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 98,0 ob prometu 183 tisoč tolarjev.

Po štirinajstih dneh so bili 26. 8. sklenjeni aplikacijski posli z obveznico LEK 1 v vrednosti 42 tisoč tolarjev. Obveznica LEK 2 se je že nekaj dni ponujala po tečaju 107,0, vendar povpraševanja ni bilo, v četrtek pa je le bil sklenjen posel po tem tečaju, vendar v skromni vrednosti 9 tisoč tolarjev. V petek se je ta obveznica ponujala po enakem tečaju, povpraševalo pa se je po njej po tečaju 102,0.

Z obveznico Občina Šmarje so bili v torek sklenjeni aplikacijski posli v vrednosti 139 tisoč tolarjev po tečaju 87,0, kar predstavlja nespremenjen tečaj glede na zadnji sklenjeni posel 15. 8., v ponedeljek pa je njen tečaj padel na 84,0 (67 tisoč tolarjev prometa). V sredo so bili z obveznico Občina Laško sklenjeni aplikacijski posli v vrednosti 670 tisoč tolarjev po tečaju 84,0 (-0,6 odstotne točke), naslednjega dne pa je bilo za 170 tisoč tolarjev prometa po tečaju 85,0. V petek je njen enotni tečaj porasel na 85,1, ko je bilo za nekaj manj kot 1,3 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 83,0 (50 tisoč tolarjev – aplikacija). V četrtek so bili tudi z obveznico Občina Zagorje sklenjeni aplikacijski posli in sicer v vrednosti 599 tisoč tolarjev po tečaju 72,0 kar predstavlja padec tečaja za 2,0 odstotni točki.

V torek so obveznico PTT Celje imetniki ponujali po tečaju 99,5, vendar so investitorji po tej obveznici povpraševali po tečaju 97,5, v sredo sta se ponudba in povpraševanje uskladila, enotni tečaj se je izoblikoval na 98,3, prometa pa je bilo za nekaj manj kot 1,2 mio tolarjev. V četrtek je njen enotni tečaj poskočil na 100,0, ko je bilo za več kot 1,1 mio tolarjev prometa. V petek pa padel na 99,3 ob prometu 426 tisoč tolarjev, v ponedeljek je njen enotni tečaj porasel na 99,7, prometa pa je bilo za 914 tisoč tolarjev. Z obveznico PTT Ljubljana se je v tem tednu trgovalo šele v četrtek, prometa je bilo za 112 tisoč tolarjev, enotni tečaj pa je ostal na petkovem nivoju 100,0. V petek so bili po nespremenjenem tečaju prijavljeni aplikacijski posli v vrednosti 50 tisoč tolarjev. Z obveznico PTT Nova Gorica vse do petka ni bilo prometa, v petek pa je bil sklenjen aplikacijski posel v vrednosti 36 tisoč tolarjev po tečaju 98,5 (+2,39 odstotka).

Od 10. 8., ko je bil sklenjen aplikacijski posel z obveznico Rogaska 1, se z le-to ni trgovalo, imetniki pa so jo ponujali po tečajih od 94,5 do 98,0.

Z obveznico VIP 1 so bili v torek po nespremenjenem tečaju 103,9 sklenjeni aplikacijski posli v vrednosti 414 tisoč tolarjev, naslednjega dne po tečaju 104,0 v vrednosti 457 tisoč tolarjev, v četrtek pa je bilo za 415 tisoč tolarjev prometa po enakem tečaju. V petek so bili ponovno prijavljeni aplikacijski posli in sicer v vrednosti 540 tisoč tolarjev po tečaju 104,0, v ponedeljek pa v vrednosti 416 tisoč tolarjev po tečaju 104,1.

Prosti trg – redne delnice

Na torkovem borznem sestanku je enotni tečaj delnice Dadas iz 190830 porasel na 192893, ko je bilo za nekaj manj kot 2,9 mio tolarjev prometa, naslednjega dne je poskočil za 7,36 odstotka na 207082 pri več kot 15,9 mio tolarjev prometa v četrtek pa za 5,35 odstotka na 218167 (več kot 8,5 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj padel na 211302 (-3,15 odstotka), ko je bilo za nekaj manj kot 8,7 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa poskočil na 221275 (+4,72%) ob 14,6 mio tolarjev prometa.

Tečaj povpraševanja pri delnici Finmedia se je v sredo izoblikoval na 110000, tečaj ponudbe pa na 115000, zato do sklenitve poslov ni prišlo (zadnji – petkov enotni tečaj se je izoblikoval na 110556). V petek je njen enotni tečaj porasel na 111855, ko je bilo za več kot 16,5 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 113364 ob 11,9 mio tolarjev prometa.

V torek je enotni tečaj delnice Grad padel za 10 odstotkov in sicer na 5040, ko je bilo za 101 tisoč tolarjev prometa. Naslednjega dne so jo imetniki ponujali po tečaju 5540, vendar povpraševanja ni bilo.

Enotni tečaj delnice LEK je v torek rahlo padel iz 12366 na 12350, ko je bilo za 173 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne pa porasel na 12400 pri 37 tisoč tolarjih prometa ter se na tem nivoju zadržal tudi v ponedeljek, prometa pa je bilo za 372 tisoč tolarjev.

Tončka Božinovič

Ponovno parada kmečkih opravil in običajev na kmetijsko-živilskem sejmu

Konji, kolarji in »hajdina«

Po enoletnem premoru so v Gornji Radgoni v okviru kmetijsko-živilskega sejma ponovno organizirali parado kmečkih opravil in običajev. Organizator je bila Zveza kulturnih organizacij Gornja Radgona, prireditelj pa je finančno podprl in omogočil Pomurski sejem.

Parade oziroma prikazi raznih kmečkih opravil na vozovih so se v zadnjih letih močno razširile po vseh slovenskih vaseh. Le redkokd se spominja, da so eno prvih parad organizirali pred 17 leti prav v Gornji Radgoni v okviru kmetijsko-živilskega sejma. Vsa leta je bila zadnja sejemka nedelja posvečena paradi. Lani parade ni bilo – delno iz objektivnih razlogov zaradi velikih gradbenih del, delno pa zato, ker je ljudi vedno težje prepričati, naj ljubiteljsko sodelujejo na takšnih prireditvah.

Letos so v nedeljo dopoldne, 28. avgusta, ponovno zaprli magistralsko prometno cesto, da se je po njej od bencinske črpalke skozi križišče in proti sejmišču zvrstila povorka. Osrednja tema letošnje parade so bili konji, udeleženci (vseh je bilo 250) pa niso bili le domačini, ampak lastniki konj tudi iz oddaljenih krajev.

Prvo nagrado v vrednosti 80 tisoč tolarjev so si zaslužili člani TD Videm ob Ščavnici s prikazom kmečkih opravil, ki jih zahteva ajda. Drugonagrajeni člani TD Cerkevjak so za prikaz spravila sena prejeli 55 tisoč tolarjev, TD Mala Nedelja pa za prikaz raznih kmečkih opravil 440 tisoč tolarjev. Za konjsko vprego sta si prvo nagrado delila Hribar iz Ihana in Kuder iz Kotredeša.

BERNARDA B. PEČEK

NIKA
BORZNO
POSREDOVANJE
HISA d.d.

Cesta prvih barcov II Brdica 68250
15060 62-336 Telefaks 0608 62-652

POSLOVALNICA LJUBLJANA

Slovenska cesta 54, Ljubljana 61000
15064 131-625 Telefaks 061 131-347

POSLOVALNICA MARIBOR

Partizanska cesta 3-5, 62000 Maribor
15062 29-460 Telefaks 062 29-460

PLAČILNI PROMET S TUJINO

Domače pravne osebe in zasebniki se lahko prek CREDITANSTALTA – NOVE BANKE, d.d., zelo enostavno vključijo v plačilni promet s tujino.

Za vas lahko opravimo:

- nakazila;
- posle akreditivnega in inkaso poslovanja;
- plačilni promet prek računov nerezidentov;
- izdaja garancij;
- vse druge običajne posle, vezane na plačilni promet s tujino.

Banka opravlja vse posle hitro in učinkovito, saj ima široko mrežo korespondenčnih bank, ki se z vklapljanjem v mednarodni sistem CREDITANSTALT Dunaj postopno širi.

V naši enoti v M. Soboti, Lendavska 11, tel. 21 780, zahtevajte podrobnejše informacije.

Creditanstalt - Nova banka d.d.

Z nami do uspeha

kmetijska panorama

Razstava govedi lisaste pasme štirih držav

Primerjava rejskega in selekcijskega dela

Znane goveje hleva na sejmišču v Gornji Radgoni so se razstavi za počutje razstavljene živine izboljšale, organizatorji pa so letos v okviru sejemske prireditve pripravili mednarodno razstavo govedi lisaste pasme. Tokrat so se predstavile živali iz štirih držav, saj so poslali na sejem najboljše govedo lisaste pasme Avstrije, Nemci, Italijani in seveda Slovenci. Za letošnjo razstavo bi lahko zapisali, da je bila ena najkakovostnejših doslej, to pa je potrdilo tudi zanimanje obiskovalcev, ki so si množično ogledali razstavljene živali.

Da so se organizatorji tokrat odločili za razstavo govedi lisaste pasme, ne preseneča, saj je ta pasma v Sloveniji najbolj razširjena. Zaradi težav, v katerih je v zadnjih letih slovenski govedoreja, se stalež govedi tako rekoč pri vseh pasmah zmanjšuje, vendar potrdi, da je pri lisasti pasmi zmanjševanje nekoliko manj občutno, kot pri rjavi pasmi. Obe pasmi, tako lisasta kot rjava, sta kombinirani za meso in mleko, vendar rjava bolj za mleko, zato bi pričakovali, da pri njej ne bo večjega nazadovanja, saj je pridobivanje mleka gospodarnейše kot pri rjavi. Vendar podatki o številu osemenitev kažejo, da se je lisasta pasma uspešneje upirala zmanjševanju, to potrjuje, da je ta pasma v primerjavi z drugimi v Sloveniji uspešna.

Predstavitve govedi iz štirih držav je bila tudi priložnost, da slovenski rejci primerjajo svoje razstavne rejskega in selekcijskega dela z dosežki v govedoreji najrazvitejših državah. Kar zadeva samo mlečnost bi, sodeč po podatkih o razstavljanih živalih, lahko sklepali, da

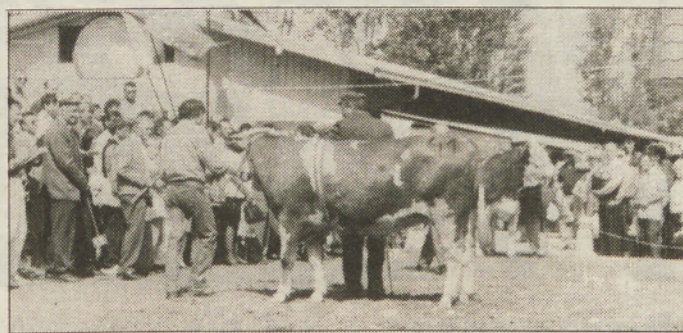
Slovenci zaostajamo za avstrijskimi in nemškimi govedorejci, vendar le ni tako. Na razstavi smo sicer lahko videli plemenske telice iz Avstrije, Italije in Nemčije, katerih matere so dale v povprečju več kot 5 tisoč litrov mleka v laktaciji, medtem ko je bilo slovensko povprečje nekoliko nižje, vendar razstavljene živali še ne kažejo dejanskega stanja v govedoreji. Tudi lisasto govedo v Sloveniji je sposobno dosegati visoko mlečnost, saj podatki pravijo, da je dala slovenska rekordna kar dobrih 9 tisoč litrov mleka, pri mnogih pa mlečnost presega 8 tisoč litrov.

Najboljše živali iz omenjenih štirih držav so bile ves čas sejma na ogled obiskovalcem, kar nekajkrat so organizatorji pripravili revijo najboljših živali s strokovnim komentarjem, razstava pa je dosegla vrhunec v petek, ko so najboljšim živalim podelili zvonce, rejcem pa priznanja. Ta dan se je na sejmu mudil tudi predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek, zato so živinorejci izkoristili priložnost in ga povabili medse. Potem ko si je predsednik Drnovšek ogledal

revijo najboljših živali, je pripel zvonce najboljšim, za tem pa je bila še prodaja plemenskih telic. 23 plemenskih telic iz Slovenije, Avstrije in Nemčije je zamenjalo lastnike, vse te živali pa so ostale v Pomurju in bodo oplemenitile stalež goveje črede pri pomurskih rejcih. Kot zanimivost ob tej prodaji naj zapišemo še to, da je

bila prvič v zgodovini plemenskih sejmov dosežena cena 225.000 tolarjev za plemensko telico. Za to ceno je bila prodana Lepa lastnika Alojza Cigana s Petanjec, podobno ceno pa je dosegla tudi avstrijska telica iz Voraua na Štajerskem.

Tekst in foto: LUDVIK KOVAČ

Pred koncem razstave so na sejmišču pripravili še prodajo nekaterih razstavljenih plemenskih telic iz Slovenije, Avstrije in Nemčije. Ob tej priložnosti so dosegli tudi najvišjo ceno za plemensko telico – 225.000 tolarjev. Za to ceno so prodali slovensko telico Lepo Alojza Cigana s Petanjec (tej je pripadel tudi častni zvonec) in telico iz avstrijske Štajerske.

V okviru letošnjega Košičevega tedna
Ocenjevanje vina

V okviru Košičevih dni poteka letos že 3. ocenjevanje vin tega okoliša. V tem ocenjevanju je sodelovalo 29 vinogradnikov iz Bogojne in okoliških vasi. Komisija je ocenjevala vina po točkah od 0 do 20. Po naši zakonodaji se ocenjuje s 14–16 točk namizno vino, s 16–18 kakovostno in prek 18 točk vrhunsko vino.

Naslov vrhunsko vino ali zlato odličje je na ocenjevanju v Bogojni dobilo kar 35% prinesenih vin. Srebrno plaketo, to je ocena 16–18, je prejelo največ vzorcev (45%), naslov namiznega vina so dobili 4 vzorci, zaradi oksidacije sta bila 2 vzorca izločena.

Z veseljem lahko ugotovljamo, da daje vinorodni okoliš moravskih, tešanovskih, bogojnjskih, filovskih, strehovskih in bukvnjskih gričev zelo dobra vina.

Če bi prišli še šest zlatih odličij, ki so jih prejela vina s teh območij na ocenjevanju v Gornji Radgoni, in tokrat niso sodelovala na ocenjevanju, bi bil izkupiček vrhunskih vin kar 16 vzorcev, to pa je vredno pohvale.

Namen ocenjevanja je, da dobijo vinogradniki pravo oceno svojih vin. Ko preskušamo svoja vina sami, smo do njih prestrogi ali pa jih precenimo. Če vina preskušamo v krogu prijateljev, so tudi ti neobjektivni, saj jih zaradi prijateljstva ponavadi precenijo. Najboljše lahko oceni vina komisija, ki dela anonimno, saj za njo ni pomemben lastnik, ampak številka vzorca in sorta vina.

Na ocenjevanje so vinogradniki prinesli največ mešanik vin, najboljšo oceno je dobil Jože Erniša iz Tešanovec, za njim pa sta se uvrstila Anica Gregorec iz Bogojne in Pavel Meričnjak iz Bukovnice. Med laškimi rizlingi se je najbolje uvrstilo vino Alojza Režonje iz Strehevec, med šiponi vino Jožeta Kuharja iz Moravskih Toplic in med chardonnay vino Geze Džubana iz Moravskih Toplic. Za renski rizling je dobila najboljšo oceno Olga Puhan iz Bogojne, za kerner Miran Erniša iz Tešanovec in za sauvignon Matija Puhan iz Bogojne.

Jože Puhan

(strupi), ki pa je ekološko vprašljivo, pa tudi uspeh ob razširjenosti na tako velikem območju bi bil vprašljiv. Praviloma »mišja leta« ugasnejo, ko pride zaradi velike razmnoženosti do pomanjkanja hrane in z mrzlimi obdobji do množičnih poginov.

Problemato bi lahko omilili, če strnišč po žetvi ne bi puščali nepreorananih, saj s tem omogočamo neovirano razmnoževanje teh glodalcev. Pri plitvem oranju strnišča so večsiti prišla legla z mladici na sonce, ki jih je uničilo in tako prekinilo njihov razmnoževalni cikel.

Velik problem so tudi slabo obdelana in zapleveljena polja, kjer imajo voluharice idealna bivališča in dovolj hrane. Žal je tudi na tem območju vedno več kmetov, ki mislijo, da so s se-

tvijo oz. sajenjem opravili vse, motike so jim zarjavele, na njivah s krompirjem in koruzo pa dobiš vtis, da so osnovne kulture ščir, loboda, muhvič, metlika in drugi pleveli.

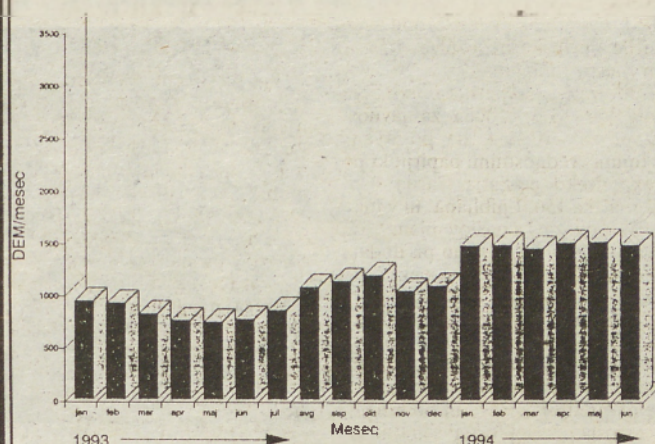
Navsezadnje moramo opozoriti na številne naravne sovražnike, kot so hermelin, mala podlasica, lisica, kanja, navadna postovka in sove, ki so zaradi našega naravi neprijaznega obnašanja tako rekoč izginili s teh območij.

Ludvik LAZAR, dipl. kmet. ing. KMETJSKI INŠPEKTOR

Gospodarnost
reje govedi

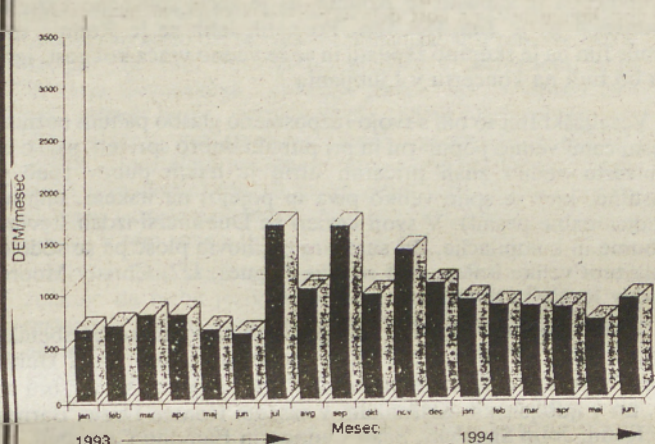
Vrednosti pokritja so prikazane v grafikonu 2 in 3. **Grafikon 2: Spreminjanje skupnega pokritja na kmetijo v letu 1993 in prvi polovici leta 1994 pri reji 15 krav molznic.**

SPREMINJANJE MESEČNEGA POKRITJA
KRAVE - travnato področje

Grafikon 3: Spreminjanje skupnega pokritja na kmetijo v letu 1993 in prvi polovici leta 1994 pri pitanju goveda in obsegu reje 60 stojišč.

SPREMINJANJE MESEČNEGA POKRITJA
GOVEJI PITANCI - 900 g

Na obeh kmetijah temelji prehrana na doma pridelani osnovni krmi in nakupu dopolnilne krme za izravnavo obrokov. Za krmo na kmetiji, ki redi krave, potrebujemo 0,63 ha njivskih in 8,45 travnatih površin. Na kmetiji, ki pita goveje pitance, pa potrebujemo 6,9 ha njiv in 2,6 ha travnikov. Za oskrbo živali, njiv in travnikov potrebujemo pri reji krav 2490 ur ročnega dela in na kmetiji, usmerjeni v pitanje goveda, 1993 ur ročnega dela.

Kmetija s kravami je dosegla v preteklem letu 11280 DEM pokritja, kar znaša povprečno 940 DEM na mesec. V prvi polovici letošnjega leta pa se je pokritje na kmetijo povečalo na 17 865 DEM, kar znaša 1489 DEM na mesec.

Kmetija, usmerjena v pitanje goveda, je dosegla v preteklem letu nekoliko višje pokritje na obrat (12045 DEM), kar znaša na mesec 1004 DEM. V prvi polovici letošnjega leta pa se je pokritje na kmetijo zmanjšalo na 10512 DEM, kar znaša 876 DEM/mesec.

Če ugotovljamo gospodarnost reje po doseženem pokritju na eno uro dela, smo dosegli pri reji krav v preteklem letu 4,5 DEM/uro in pri pitanju goveda 6,04 DEM/uro dela. V prvi polovici letošnjega leta pa pri reji krav 7,17 DEM/uro in pri pitanju goveda 5,28 DEM/uro dela. Iz tega sledi, da se je v preteklem letu bolj obneslo pitanje goveda kot reja krav, če je naš cilj čim več zaslužiti na eno uro našega dela. Ta slika pa se je v prvi polovici leta 1994 spremenila v prid reje molznic. Gospodarnost reje molznic se je povečala zaradi zvišanja odkupne cene mleka in cene telet na trgu. Pri pitanju pa so se proizvodni stroški povečali zaradi višje cene telet.

Zanimiva je tudi primerjava doseženega pokritja na eno uro dela, ki je bilo doseženo pri reji prašičev v letu 1993 (Vestnik – kmetijska panorama 1994). Pri prireji pujskov je bilo doseženo poritje na eno uro dela z 12,8 DEM, pri pitanju prašičev pa z 20,8 DEM. To kaže, da je imela v preteklem letu prašičereja ekonomske prednosti pred govedorejo.

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije
Območna enota Murska Sobota

OBVESTILO

Od 1. septembra 1994 je **SERVISNA DELAVNICA DRUŠTVA PARAPLEGIKOV** v ulici Arhitekta Novaka 2b v Murski Soboti **POOBlašČENA** za servisiranje invalidskih vozil za Območno enoto M. Sobota v breme Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Vse dodatne informacije dobite po telefonu, štev. je 32 347, ali pri gospodu Borovnjaku, tel. 22 465.

Poljske miši – mišje leto?

Na območjih vasi Beltinci, Belci in Blakovci so kmetje letos ob žetvi leta 1993 opazili povečano število miši na poljih, ob letošnji žetvi pa je problem prevelike razmnožitve glodalcev marsikdo opazil na pridelku. Da gre za dejansko povečano število tega škodljivca, smo ugotovili tudi pri izrednih ogledih s svetlobo.

Škodilec, ki lahko v polje-
lsto povzroči kar občutno
škodo, in ki ga po nemškem
raziskovalcu »Feldmaus« poznamo
pod imenom poljska
miš, je njivska kratica (Microtus
arvalis), do 12,5 cm dolg glodal-
ca, ki prebiva v voluharic. Je tipi-
čen prebivalec odprtih suhih
polj, ki ima tik pod površino
izkopane številne razvejene
tore. Prehranjuje se predvsem

s travami, zelišči, plodovi, semeni, žitnim zrnjem in deteljo. V normalnih letih naseljuje predvsem robove polj in žive meje, po sušnih obdobjih in ob zadostnih količinah hrane pa se množično razširi na polja in travnike.

Do t.i. »mišjih let« na posameznih območjih lahko pride zaradi izjemne hitrosti razmnoževanja njivske krstice. Samica lahko namreč od marca do oktobra kot 3 do 7-krat od 4 do 13 golih, slepih mladčev. Mlade samicke so plodne že pri starosti 11–13 dni, tako da so lahko oplojene že med sesanjem, kar je izjemna lastnost te vrste.

Kaj storiti?

Kratkoročno zelo malo, če odmislimo kemično zatiranje

The Dubliners

Pred tridesetimi leti so se v dublinskem pubu našli štirje ljubitelji irske ljudke glasbe in ustanovili skupino **The Ronnie Drew Group**. Ime so si dali po kitaristu in pevcu **Ronnie Drew**, poleg tega pa so skupino sestavljali še **Ciaran Bourk** (kitaras in flauta), **Luke Kelly** (kitara in vokal) in **Brney MacKenn** (banjo in mandolina), nekoliko kasneje pa se jim je pridružil še violinist **John Sheahan**. Zasedba se je kasneje primenovala v **The Dubliners**.

Irski folk pevci pojejo največ o Dublinu, ampak to ne pomeni, da pojejo natanko o določenem mestu. Dublin je center te glasbe, je mesto, kjer se končajo potovanja in kjer se prebudijo spomini. Irci imajo tudi v svojih običajih bogato zbirko narodnih pesmi. Predvsem pa se v njih odkriva njihova velika ljubezen do domovine in pokrajine.

Njihova prva velika uspešnica je bila pesem **Seven Drunken Nights**, ki so jo napisali leta 1967. Na angleškem radiu so pesem prepovedali, zato pa je bila toliko popularnejša na Irskem. Njihova popularnost se je razširila tudi v Evropo, s tem pa je postala irska folk glasba vedno bolj popularna.

Leta 1974 je Ciaran Bourka na odru zadela možganska kap, skupino pa je zapustil še Ronnie, ki je začel solistično karieto. Zamenjal ga je **Jim McCann**. Po petih letih se je Ronnie spet vrnil, Jim pa je skupino zapustil in se še vedno vrača kot gost, igral pa bo tudi na koncertu v Ljubljani.

Veselaški Irci so bili s svojo razposajeno glasbo pa tudi nežnimi pesmicami vedno popularni in pri publiku dobro sprejeti, saj so na koncertu vedno znali pričarati utrip iz irskih pubov (pub je gostilna, kjer se spije veliko piva in pojejo, na irskem, njihove tradicionalne pesmi). V svoji karieri so Dublinersi izdali številne albume in kompilacije. Pri snemanju njihovih plošč pa so sodelovala tudi velika imena, kot so **The Pogues**, **U2**, **Christy Moore**, **Paddy Reilly** in drugi.

V Slovenijo bolj poredko zaidejo znani in popularni glasbeniki, ampak tisti, ki pridejo enkrat, se pogosto vračajo. Tudi Dublinersi. Tokrat tretjič, bodo nastopili v ponedeljek 5. septembra ob 21. uri v ljubljanskih Križankah, v zasedbi **Ronnie Drew**, **Barney McKenn**, **John Sheahan**, **Sean Cannon** in **Eamonn Campbell**.

**PRISPEVAJTE
ZA
MATERINSKI
DOM!**

Prispevke lahko
nakažete na žiro račun
Materinski dom,
Karunova 16 A,
Ljubljana,
št. 50101-603-43533
HVALA!

Že spet iz pristave, ali kako človek ne sme misliti

V dveh številkah Vestnika sem pred časom pisal o referendumu za krajevni samoprispevek v Pristavi. KS Stročja vas pri Ljutomeru. Izrazil sem nekatere pomisleke, svoja razmišljanja in ugotovitve na osnovi uradnih obvestil glede celotne zadeve in v slepem upanju mislil, da mi bo katerakoli pristojna oseba dala kak odgovor. Seveda sem se temeljito zmotil, še več.

13. julija sem s strani KS Stročja vas na privatni naslov dobil po pošti poslano zadevo: **POJASNILO**, katerega je v imenu predsednika sveta KS Antona Alta podpisal neznani podpisnik, in za katerega želim, da se v celoti objavi. Objavo želim iz naslednjih razlogov:

1. Bralci in najširša javnost naj spozna, na kakšen način si uradne osebe, nosilci funkcij dovolijo opredeljevati občane in njihove misli. V svojem »Pojasnilu« so me kar poimenovali za **VELEUMNEGA** in **NATOLCE-VALCA**, oziroma so za nekoga moje misli in besede take. Človek ob takem uradnem in pečatiranem pisanju ostane brez besed. Mislim, da so v tem primeru prebite vse meje!

2. KS Stročja vas je za nadzor nad zbiranjem in porabo sredstev zbranih s krajevnim samoprispevkom imenovala vaške odbore. Zanima me, ali je takšno imenovanje zakonsko opredeljeno, saj skoraj nihče od »navadnih« vaščanov konkretno iz Pristave ne ve, kdo je bil imenovan v ta odbor, še manj je lahko kdorkoli vplival ali vsaj predlagal koga med odbornike. Kolikor mi je znano, v odboru za Pristavo ni nobenega kmetja in ne upokojenca, pa vendar vsi ti plačujejo samoprispevek. Le čemu torej, se sprašujem pri naši hiši. Kje smo vsi kmetje in upokojenici.

3. Rad bi povedal, da moja pisanja niso nobena obrekovanja, kakor mi pišejo v »Pojasnilu« iz KS Stročja vas, in da je ugotovitev, kako bodo funkcionarji porabili (sam mislim, da pobasali v svoje žepe) 5% ali skoraj 2.000.000 SIT denarja, ki bo zbran s krajevnim samoprispevkom, golo dejstvo, kakor je bilo objavljeno v Ur. listu RS, nikjer pa povedano na zborih občanov.

4. Veseli me, da je bilo »Pojasnilo« s strani KS Stročja vas poslano v vednost tudi g. predsedniku SO Ljutomer in g. predsedniku IS SO Ljutomer. Naj se le izve, na kakšen način se lokalni vaški funkcionarji obnašajo do navadnih občanov, do njihovih mnenj in kako znajo groziti s sodišči.

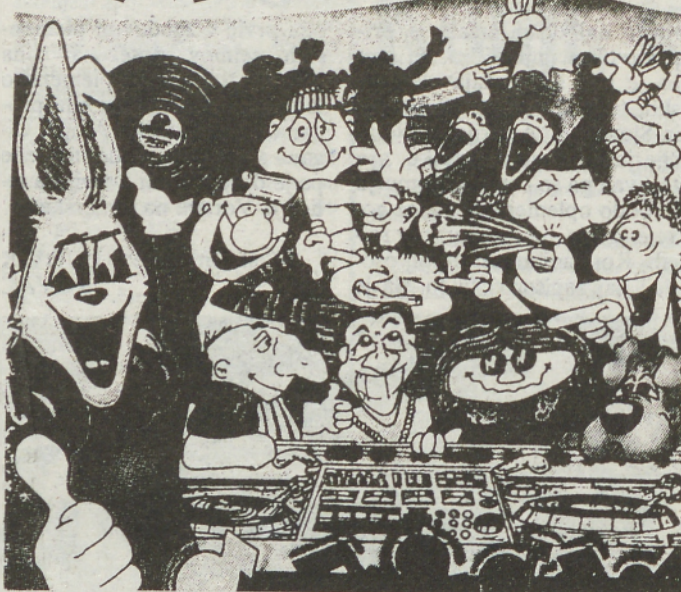
Ko človek prebira »Pojasnilo«, ki sem ga prejel, se zazdi, da živi v nečem drugem času, ko so zaradi misli in besed padale glave ali se je ljudi zapiralo. Še posebej so bili, če se ne motim, na udaru kmetje ali kakor so jih takrat imenovali **KULAKI** in sam pri sebi v mislih vlečem vzporednice.

Tudi tako daleč je včasih demokracija v naših glavah in v glavah tistih, ki bi radi napravili v deželi in ljudeh red po svoji meri. Še sreča, da ima Slovenija Ustavo. Spet jo bom prebral, pa tudi komu drugemu branje ne bi bilo odveč.

Lepe pozdrave brez pojasnila vrača Janez Žabota, Pristava 6
Priloga: fotokopija **POJASNILA** KS Stročja vas.

Rubriko pripravila: **ALEKSANDRA NANA RITUPER**

POP ROCK noviceee

Novice od tu...

Dež je pač pred časom uničil veliko študentsko žurko, zato vas organizatorji vabijo na ponovitev. Toliko bolj, ker se je že začel čas izpitov in se morate pripraviti in ogreti na študentsko življenje. Žurka bo v soboto, 3. septembra, igra pa skupina **Orlek**.

Na **Novem Rocku '94**, ki bo 3. septembra v Ljubljani v Križankah, bodo nastopile skupine **Agent's Limited**, **Ana Papedan**, **Link der Wasser** in **Baby can Dance**. Kot gostje pa še skupini **Barkmarket** in **Cop Shoot Dance** iz New Yorka in skupina **Strelnikof** iz Celja. Vstopnice lahko kupite pri agenciji **Toro** v Gornji Radgoni, cena je 1200 tolarjev.

Pevka **Regina**, ki je s svojim novim albumom **Liza ljubi jazz** vedno bolj popularna, se bo poskušala prebiti tudi na tuje tržišče. Dogovarja se, da bi imela koncerte v Ameriki, trenutno pa snema spot za MTV.

...in tam

Prince se je odločil, se bo spet **Prince**, in ne **Symbol**, kot se je poimenoval na prejšnji

plošči. Kmalu bo v trgovinah njegov novi in, kot pravi, zadnji album **Come**.

Bob Geldof se je pred kratkim spet pridružil svoji skupini **Boomtown Rats**. Izdali so zbirko 17 največjih uspešnic, med njimi je tudi pesem **I don't love Mondays**, ki so jo prodali v več milijonski nakladi. Krožijo pa tudi govorice, da se bo skupina odpravila na turnejo.

Ob nedavni obletnici smrti **Elvisa Presleyja** je založba **Kennel Record** izdala kompaktno ploščo z naslovom **Death Day**, kjer Elvisove pesmi izvajajo tudi skupine **Therapy**, **Killdoser** in **Afgan Whings**. Založba pa je vsakemu kupcu poklonila tudi brošuro. Septembra pa bo izšla knjiga **Last Train To Memphis**.

Vsak četrtek Vestnik

Glasbena uganka

Vidim, da vam ni bilo težko odgovoriti na vprašanje, kdo izvaja pesem **Another Brick in The Wall**, saj vas je večina gotovo bila na koncertu in je to pesem tudi v živo slišala. Govorim seveda o skupini **Pink Floyd**. Izžrebali pa smo **Franca Gabrijela**, Trg svobode 30, 61420 Trbovlje. Cestitamo! Obvestilo o nagradi, ki jo podarja trgovina **M-Shop** iz Murske Sobotne, bo dobil po pošti. Vse pa vas vabimo k reševanju nove glasbene uganke:

Od kod prihaja skupina **The Dubliners**?

Odgovor:

Odgovore pošljite na dopisnici do 9. septembra na naslov: Podjetje za infomiranje, Slovenska 41, 69000 Murska Sobota. S pripisom za **Pop Rock Novice**.
Rubriko pripravila: **ALEKSANDRA NANA RITUPER**

MEHURČEK 94

Murski val je tretjič zapored, prvič z mednarodno udeležbo, pripravil festival otroške zabavne popevke, na katerem so se izkazali že priznani in še ne uveljavljeni avtorji tovrstne glasbe. Nastopilo je sedem slovenskih izvajalcev, starih od sedem do petnajst let, slišali pa smo tudi pesmi v ciganskem, italijanskem, hrvaškem in nemškem jeziku. Italijansko popevko **Prendiamoci per mano** je predstavil Maksim Vergan. Žao mi je hrvaška Vokalna skupina Zvezdice, iz Avstrije sta prišli Michaelle in Julia, zapele sta **Ein Lied für die Kinder**, v ciganskem jeziku pa je sklaščal Joj, joj so kerau zapel Mišo Kontrec s Pušče.

Pesmi v slovenskem jeziku so peli: Monika Obrat, Happy band, Jona Bale, Katja Lesjak, Manja Šalamun, Tjaša Žalik in Katja Mavrin.

Festival je predstavil enajst melodij, napisanih in pripravljenih na natečaj omenjenega festivala februarja.

Neposredno je festival prenašal Murski val in večina drugih slovenskih lokalnih in regionalnih radijskih postaj prek četrte mreže, posnetek pa bomo videli tudi na osrednji slovenski televiziji.

AUDIO - VIDEO - CD
M SHOP
69000 Murska Sobota,
Slomškova 43
TELEFON, TELEFAX:
069/32-465

Zadeva: Pojasnilo

Člani sveta KS Stročja vas so bili seznanjeni z vašimi veleumnimi ugotovitvami in natolcevanji po sredstvih javnega obveščanja. Zato še enkrat ugotavljamo, da v času določenem za vložitev pripomb na izvedbo referenduma, komisija ni prejela nobene pritožbe, zato je potrdila rezultate referenduma dosežene 20. 3. 1994 na vseh voliščih v KS Stročja vas. Izidi glasovanja so bili objavljeni v večini dnevnih in tedenskih časopisih.

Za nadzor nad zbiranjem in porabo sredstev, zbranih s krajevnim samoprispevkom, so imenovani vaški odbori.

Zaradi tega po časopisih z vami ne nameravamo polemizirati, vendar pa bomo vsako nadaljnje obrekovanje predali sodišču.

Lep pozdrav!

KRAJEVNA SKUPNOST
Predsednik sveta KS:
Anton Alt

Občinski bogovi

Odprite otrokom prijazno šolo, zgradite jim igrišča, kjer bodo zdravo preživljali prosti čas in verjetno, ne boste imeli mladoletnih prestopnikov, alkoholikov in narkomanov!

Gospod J. Votek!

V Vestniku ste 11. avgusta 1994 pod naslovom »Občinski bogovi so ustvarili brade najprej sebi« z debelim tiskom izpostavili vprašanje »Igrišče v Tešanovcih« in ga primerjali z odpravljanjem posledic po suši.

Dovolite samo nekaj vprašanj:

– Ali veste, kaj pomeni šola v kraju? Če ne, potem dovolite, da vam jo predstavim v nekaj stavkih – vam in vsem enakomislečim. Šola Tešanovci je podružnična šola OŠ Bogočina. Ima dva kombinirana oddelka, v katerih se šolajo učenci od 1. do 4. razreda. Poleg učenja pokrivajo ti učenci s kulturnimi programi potrebe KS Tešanovci in KS Moravske toplice skupaj z učenci matične šole. Če bi ukiniteli podružnično šolo Tešanovci, bi na matični šoli morali uvedti dvozmenski pouk. Če bi ukiniteli podružnično šolo v Tešanovcih, bi vzeli kraju in KS srce življenja in podmladek, ki bi živel z domačijo. Morda ne veste, da je ponovno prevladala miselnost, da tudi enorazrednica v kraju opraviči svoj obstoj.

In zdaj vprašanje: Ali veste, v kakšnih razmerah je delovala šola, kakšna je bila okolica in dvorišče?

Če ne, samo toliko v vednost: Na **DVORIŠČU**, ki je bilo podobno **BLATNEMU DOLU**, je stala 100 let stara priuklina (svinjaki, sranjšča, greznice), v katerih so se redile in podile podgane. Sanitarna inšpekcija nam je leta in leta naročala saniranje podrtje na dvorišču.

S starši otrok smo v prosti soboti z delovno akcijo podrti razpadajočo zgradbo.

ISSO M. Sobota smo zaprosili za pomoč pri ureditvi **DVORIŠČA** in **IGRIŠČA**. Priluhnili so našim potrebam in skupaj s prispevkom vaščanov smo uspeli zgraditi otrokom primerno **DVORIŠČE** in **IGRIŠČE**.

Mar smo grešili?

V letu **DRUŽINE** smo in če bo samo en tolar vložen in vgrajen v mozaik otroške igre in ustvarjalnosti, verjamemo, da bo tisočero poplačan.

Glede pisanja v Vestniku pa predlagam, da stvar prepustite inšpekciji SDK-ja, za katere trdim, da so delo opravili temeljito in odgovorno. Kdor dela – greši. Kdor nič ne dela, še grešiti ne zmore!

Ravnateljica šole
starši otrok in
učitelji na področju
naši šole

Pojasnilo

Spoštovana gospa Gregorčeva, v prispevku Občinski bogovi so ustvarili brado najprej sebi, nikjer nisem zapisal, da igrišče in ureditve dvorišča pri podružnični šoli v Tešanovcih nista bila potrebna. Pri vsej zadevi je sporno le to, na kakšen način je bilo izvedeno sofinanciranje tega objekta s strani občine. Kot je razvidno iz dokumentacije, so bili za to uporabljeni občinski prihodki, za katere se je pokazalo, da so sestavni del proračuna in o njih in njihovi porabi morala odločiti skupščina, ki je edina pristojna razrez proračunske pogače. Zato se upravičeno postavlja vprašanje, niste bili v boljšem položaju od drugih upravičencev s podobnimi težavami, ki morajo svoje interese uveljavljati skozi skupščinsko proceduro in s v skupščini boriti za svoj kos pogače.

SLOVENSKA KNJIGA

61000 Ljubljana, Litijska 38

Za območje **MURSKA SOBOTA**, **LENDAVA**, **LJUTOMER** vabimo k sodelovanju

KOMERCIALISTE

za prodajo **PIRS-a** in poslovnih artiklov po znanih naslovih.

Pogoji:

- zelena srednja izobrazba,
- lasten prevoz,
- poslovna komunikativnost.

Možnost redne ali pogodbene zaposlitve. K sodelovanju vabimo zlasti komercialne, ekonomske tehnike, prodajalce, ki iščejo prvo zaposlitev.

Kandidati naj pošljejo prijave in dokazila o strokovnosti do 5. 9. 1994 na naslov založbe.

ROMI ALI CIGANI

Prasjanje ni retorično. V misli da bi bilo poznavanje odgovora samo po sebi oziroma da bi ga uvrstili v kategorijo vprašanja o kulturi in jeziku, ki sicer impli- ra razpredanje misli in zah- tava odgovor na vprašanje ter na svoj gnostični moment, ne dobi pa potrebnega odgovora. Odgovor ne bi ustrežal vpra- šanju oz. namenu njegove po- stavbe, pa tudi do konca mu ni jasni.

Vprašanje se glasi: Romi ali Cigani? In že delno vsebuje od- govor. Ne gre toliko za to, ka- ko in kakšno je prvotnejše, kot za to, kako in kakšno je konotirano- sti in večpomenosti izhajajo- ča manipuliranja. Zato se bomo omejili na različne načine manipuliranja teh večpomenov in v skušali razložiti njihov pomen ali več- pomenost.

Da bi bolje razumeli obsež- nost in večplastnost (večpo- menost) teh dveh poimenova- nje, se moramo na kratko od- pravi v preteklost in etimolo- gijo, ter je raziskati v zgodov- inem, socialno-političnem in kulturno-političnem kontekstu. Etimološki izvor besede Ci- gani ni znan in bi vsakršno ugi- vanje peljalo v špekuliranje.

Poimenovanje Cigan so in- dijski nomadi dobili že v zgod- njem veku ob prihodu v Evropo od staroselcev. Po Evropi so se nemoteno gibali in, kar staroselci ni motilo, gibanja ljudstev, poleg tega pa poimenovanje Cigan ni imelo nobenega predznaka.

18. stoletju sta Marija Te- rezija in Jože II. prepovedala ime Cigan, zato so jih začeli imenovati v knjige z imenom »naseljenec« in tu bi bilo nekaj negativno težo in pomen poimenovanja.

Ime »Cigan« je potemtakem imelo nekaj pomena ne glede na to, ali so ga dobili od Evropejcev ali pa so ga prinesli iz Indije.

Verjetno ima to poimenova- nje opraviti z njihovo ne- nomadsko naravo, ver- jetno označuje nemirnega pu- tovalca človeka, skratka na- sledstvo od pomena imena »Cigan«.

Poimenovanja, s katerim jih je dala Marija Terezija vpiso- vali v knjige kot »nove nase- ljence«, ki ima s poimenova- njem Cigan potemtakem pov- prečno diametralno izključujoč pomen.

Kakorkoli že, to poimenova- nje pravzaprav ni imelo negativ- nega predznaka. Negativno poimenovanje je tovrstno po- ročilo, ob začetku križarskih vojn, ko so Cigani odstopali od nekdanjega tedanjega ureje- vanja družbe, ki ni preneslo s seboj. Tako so bili potem delo pogromov inkvizicije.

Delo inkvizicije sta nadalje- vali sama Marija Terezija in Jože II. samo dosti perfidnejše: ta dva sta jih sicer hotela »rešiti« in »civilizirati« pod pogojem, da opustijo materni jezik (go- vorjenje v maternem jeziku se je nujno kaznovalo) ter svoje nomadske šege in na- čine življenja.

rejšje ter stare nekoristne so razseljevali, mlajše pa so poši- ljali v internate in sirotišnice, iz katerih so izhajali kot vojaki ter cenena delovna sila.

To sta počela na tako poni- žajoč način, da jih nista oro- pala samo njihovega ponosa, ampak vsega človeškega dostoi- nstva.

Če niso bili poslušni, če se niso držali odredb, so bili kaz- novani; da bi preživeli, so se navidez prilagajali.

Zaradi v tistem času za vero preobčutljivih Evropejcev so cigani navidez sprejemali tuje konfesije ter jih ob prihodu na območje, kjer je prevladovala druga, tudi menjavali kot obleke.

Tovrstno pranje možganov se je permanentno nadaljevalo skozi vso zgodovino, kjer je potem postalo še politično in ideološko konotirano.

Sploh ni res, da so Cigane prekrstili v Rome, da bi jih »re- šili« njihovega slabega imena – pa ne, da bi kaj takega hoteli narediti iz dobrohotnosti in z dobrim namenom! – ampak, ker to poimenovanje očitno in- dicira na neuspešna asimilacijs- ka prizadevanja in na krivice, ki so Ciganom naredili toliko gorja. Ime Rom je do zdaj naj- bolj učinkovito orožje zoper identiteto Ciganov.

Poimenovanje Rom je Ciga- nom naredilo več škode kot vsi pogromi, taborišča in masakri skupaj.

Tako so že dovolj travmatizi- ranim in na »Cigan« preobčut- livim Ciganom učinkovito vsi- ljevali izkoreninjeno identi- teto.

Ti Cigani so bili obenem še dovolj divji, vsaj v patološkem smislu, po merilih večinskega prebivalstva.

Prav tako so postali pod vpli- vom asimilacijskih pritiskov in- diferentni do lastne kulturne identitete. Počasi, ampak učin- kovito, so jim vsiljevali ime Rom, ki so ga Cigani hlastno sprejeli. Skupaj s tem so v tem partijskem eksperimentu spre- jeli tudi ponujene in vsiljene vedenjske in vrednotne vzorce ter cenene kičaste kulturne vrednote usmerjen življenjski stil.

Indiferentnost, fatalizem ter iz njih izhajajoča pozaba pa so zelo močni dejavniki subkul- ture revščine, ki izbrisejo še zadnje zametke in ostanke kul- turne avtentičnosti.

Z vsemi temi vzorci, merili, modeli pa, po posledicah so- deč, mora biti nekaj hudo na- robe.

Merila, ki se zagovarjajo kot edina pravilna, pa čeprav na- sprotnje vsaki zdravorazum- ski presoji ter težnjam in potre- bam Ciganov po spontanem, nenarekovanem življenju, so spričo svoje dvojnosti, dvorez- nosti in iz njih izhajajoče zmede že dovolj očitnih poda- tek jalovosti in slabega na- mena, ki ga ni potrebno pose- bej komentirati.

Toda zaradi strahu pred po- sledicami nasprotovanja in oporekanja, ki se v končni fazi lahko udejanjijo (razen verbal- nega obdelovanja v obliki kri- tike, poniževanja, obrekova- nja, simbolične kazni itd.) na povsem realni fizični bazi, naj- pogostejše v obliki zaporne

kazni kot omejevanje pravice do gibanja, ki je pri Ciganih najbolj učinkovito sredstvo za doseg cilja t.i. socializiranja. Velika večina se skompromi- tira in sprejme že vnaprej dane kalupe in modele.

Partijska ideologija oz. njeni predstavniki, ki so nevrotično zagovarjali ohranitev oligar- hične strukture, so še danes pogosto v institucijah, ki se ubadajo z romsko problema- tiko, kot sta CSD in Zavod za zaposlovanje, ki s Cigani mani- pulirata po mili volji. Tako v gospodarskem sektorju naj- prej odpustijo Cigane, v tujino na sezonska dela pa pošiljajo rejene »muškobanjaste« kmečke dekle, da v tujini ja ne bi bilo »lenih« Ciganov.

S ciničnim poudarjanjem pri- padnosti človeški vrsti zdaj ti kot Romi bivajo kot različna večinskega prebivalstva. Skratka niso več Cigani, po drugi strani pa tudi niso večina; so zgolj variacija, nekaj počlo- večnega, vendar še ne člove- škega.

V Kolnu na drugem medna- rodnem kongresu Romov leta 1978 so Cigane tudi dejansko formalno prekrstili v Rome, seveda z razlago, da so si to- vrstno poimenovanje izbrali sami, pa vemo, iz kakih pobud in nagovorov, kot smo v besedi- lju že dokaj pojasnili, med drugim tudi z izgovarjanji na učinkovitejše reševanje romske problematike in uresničevanja kolektivnih specifičnih pravic.

Kot vemo, država ne določa njihovih pravic z notranjo za- konodajo, nasprotno z nekate- rimi pravnimi akti celo omeju- jejo pravice Ciganov (kršijo njihove človeške pravice, pa tudi druge seveda), zlasti pravi- co do gibanja.

Ali so že svobodni Cigani imeli svoj parlament?

S prekrstitvijo Ciganov v Rome proklamirajo svoje asi- milacijske uspehe ter na veliko producirajo sterilizirane Rome – kretene, ki so počasi, ampak učinkovito getoizirani in trav- matizirani z amnezijo.

Poimenovanje »Rom« pa ni primerno poleg naštetih še za- radi vrste drugih razlogov in pomanjkljivosti. Ker je novejši data, ga tudi iz histo- ričnih razlogov ne moremo uporabljati.

Kako so se imenovali indij- ske nomadske skupine ob pri- hodu v Evropo, se ne ve. Ve se samo to, da se niso imenovali Cigani, še manj Romi.

Tedaj vsesplošnega poime- novanja niso imeli, bili so le indijski nomadi, ki so bežali pred muslimanskimi hordami Mahmeta Ghanzija (od l. 1001 do 1026). V tem času so se tudi začele največje selitve.

Etimološki izvor besede Rom je, kot smo rekli, v sred- njeindijskem jeziku praktu ni dobesedno prevedeno pomeni človek; izraz je pravzaprav omejen na določen »etniko«, ne glede na njegov prvotni po- men.

Ker beseda Rom ni poime- novanje za vse Cigane, saj se različne skupine med sabo ra- zlično imenujejo, je že zaradi tega bolj primerno splošno po- imenovanje Cigan, ki je histo- rično neprimerno starejše in v Evropi v vseh jezikih najbolj

razširjeno splošno poimenova- nje!

Rom je v bistvu vsak pripad- nik človeške vrste. Po poime- novanjih, kakor so se imeno- vali (v pradedovini katera po- imenovanja so se tudi ohranila) lahko razdelimo v več skupin. Med drugim po pripadnosti k različnim družbenim slojem – kastam.

V Indiji so Cigani spadali k vsem štirim družbenim ka- stam in podskupinam: brahma- nom (intelektualci, učitelji, modreci, ...), ksatrivam (voj- ska), vaisvam (trgovci in kmetje), sudram (delavci) ter najnižjim po sloju, ki so jih imeli za nedotakljive.

Za zgled bomo omenili pri- padnike najvišjega in najniž- jega sloja ter njihovo podob- nost s sedanjimi poimenovanji in karakteristikami.

O pripadnosti najvišjemu ta- kemu sloju kaže analiza jezika, ki vsebuje še mnogo prvin »ugankarskega jezika«, ki se je zvečine ohranil v folklori.

Ugankarstvo je imelo vlogo obrednega tekmovanja, ki so ga zvečine opravljali Brah- mani.

V času velikega posvečenega žrtvovanja so tovrstna tekmo- vanja predstavljala bistveni del teh svečanosti.

Brahmani so torej tekmovali v džatavidi – poznavanju iz- vora, ali izražanju posveče- nega, kar je še dandanes mo- goče opaziti pri južnih Ciganih, seveda v folklori obliki.

Kot pripadnike najnižjih slo-jev bomo omenili dombe, t.i. sloj nedotakljivih. Dombe so bili eden najnižjih slojev v In- diji, katerih pripadniki so opravljali najnižja dela (katera po odredbi Ved niso smeli opravljati pripadniki višjih slo-jev, ker bi se umazali in s tem pokvarili svojo karmo-usodo). Zanje je značilno, da so služili kot izvrševalci smrtnih kazni, kar je veljalo za enega najnižjih opravkov.

S sabo so nosili bobne (še zdaj zelo znana karizmatična slika južnih Ciganov), da bi z bobnanjem naznanili izvrši- tev obsodbe.

Delo izvrševalcev tovrstnih kazni so s prihodom Turkov opravljali tudi v Evropi. To so opravljali tisti Cigani, ki so spadali v hierarhijo znotraj ple- mena k temu sloju. Zvečine so jih Turki k temu prisilili, ker če njihovih odredb niso izvrševali, so jim pobili vso družino, če ne celo pleme.

V srednjem veku, ko je do- bilo poimenovanje Cigan nega- tiven predznak, so se pri Ciga- nih pojavila lastna poimenova- nja kot reakcija na obsodbe, da so barbari, da kradejo, lažejo, morijo, ... skratka, da imajo vse slabe človekove lastnosti.

Njihova lastna poimenova- nja pa zvečine govorijo o njiho- vem visokem človeškem iz- voru, kar pa lahko ima tudi narcisoidne predznake. Hoteli so reči: »Saj tudi mi smo ljudje (Roma Manuša, Gipsy, ...).

Jožef Livijev
(Se nadaljuje)

Vabilo ljubiteljem petja

Mešani pevski zbor Šte- fan Kovač Murska Sobota pričnanovo pevsko se- zono. Prve vaje bodo v četr- tek, 1. septembra ob 20. uri v društvenih prostorih v Cvetkovi ulici 10 v Murski Soboti.

Soboški zbor vabi v svoje vrste vse ljubitelje zborov- skega petja. Avdicije za nove člane bodo vsak četr- tek v septembru ob 19.30 uri v prostorih zbora.

Za zeleni jezik (67)

Velika večina prebivalcev z levega in desnega brega Mure je svoje dopuste zaključila, čas nam spet merijo običajne ure in naše dneve že izrisujejo resnejše, delovne barve. Ko smo se tudi v naši rubriki že nameravali prilago- diti temu vzdušju in načeti resnejše jezikovne teme, je podpisanega poklicala prijazna gospa in ga v duhu jezikov- nih »cvetk«, ki smo jih bili objavljali med dopusti, opozo- rila še na eno. Nič nismo oklevali, ampak smo poiskali navedeno mesto v Murski Soboti (med UBK-banko in policijsko postajo v Slomškovi ulici). Res smo našli na v trikot postavljeno reklamno tablo. Na eni od obeh strani je bila napovedana takšna »akcija«:

Seveda bi bilo bolje, če bi naslovna akcija dobila kakšno konkretno določeno v obliki levega prilastka, npr. pro- dajna akcija; bolj kot to pa jezikovno pozornostnega naslov- nika vznemiri neustrezna besedna zveza odrasle puhoške. Pomensko polje pridevnika odrasel-sla se namreč omejuje na t. i. živo, torej na to, kar lahko odraste (= postane telesno in duševno zrelo oz. se razvije; SSKJ III/Ne-Pren, str. 307). To potrjuje tudi ilustrativno gradivo v ustreznem geslu Slovarja slovenskega knjižnega jezika, npr. »odrasel člo- vek, odrasli ljudje, odrasla žival« (SSKJ III/Ne-Pren, str. 306). Razne vrste puhošk (jopiči, podloženi s puhom, z istim materialom podložene npr. hlače ali spalne vreče), ki jih (praviloma) odrasli ljudje izdelujejo, da bi grele bolj ali manj odrasle pripadnike človeške vrste, torej ne morejo odrasti v tem smislu.

Ker v tem kratkem reklamnem besedilu ni nobenih znakov, da bi bil jezik rabljen v prenesenem pomenu, so sestavljenci oglasa verjetno nameravali ponuditi puhoške za odrasle. Kakor verjetno z besedno zvezo nošenje na obeh straneh niso hoteli sugerirati naslovniku, da lahko te pu- hoške nosi na levi ali desni strani svojega telesa, ampak da lahko oblačilo nosi tudi, če njegovo notranjo stran obrne navzven.

FRANCI JUST

Torkov orgelski večer

V torek, 23. avgusta, je bil v župnijski cerkvi Sv. Nikolaja v Murski Soboti orgelski večer Angele Tomanič, znane slovenske glasbenice. Ve- čina Slovencev jo dobro pozna kot voditeljico stalne oddaje o orgelski glasbi na Radiu Ljubljana. Ob 25-letnici svojega koncertnega delovanja je ta velika umetnica gotovo tudi v našem mestu in ne glede na zelo majhno število obiskovalcev dokazala, da je velika tudi v tem, da je igrala tako vzneseno in predano, kot da igra pred tisočglavo množico.

Poslušalca je poleg njenega mojstrskega igranja težkih glasbenih del Bacha, Sattnerja, Duboisja in drugih prevzela tudi njena umetniška in človeška osebnost. Zato, ki ga je izžarevala glasba sama na poslušalca, ni bilo mogoče odmisli od njenega osebnega žara. Žara te nežne lepe žene z neizmerno energijo, in ki ima za seboj monumentalno tlakovano glas- beno pot – diploma iz orgel na Akademiji za glasbo, podiplomski študij, izpopolnjevanje na mnogih mojstrskih tečajih v tujini, študij na Visoki šoli za glasbo v Gradcu, nešteti nastopi doma in v tujini, poučevanje na Orgelski šoli v Ljubljani in Glasbeni šoli v Celovcu, izdala je tudi prvi slovenski učbenik za orgle – in še in še bi lahko naštevali.

Vrhunec priznanj Angele Tomanič v Sloveniji je bila nedvomno velika Prešernova plaketa za leto 1991, ki jo je dobila kot organistka in zboro- vodkinja pri sv. Kancijanu v Kranju. Orgelski torkov večer v cerkvi sv. Nikolaja je bil za poslušalca posebno doživetje – bil je enkratno.

Škoda, da se soboški meščani niso v večjem številu udeležili koncerta te velike Slovenke, saj se v našem mestu, kljub novim orglam, za nakup katerih so se zavzemali vsi vidnejši predstavniki našega mesta, ki jim je pri- srcu njegova kultura, ne ustavi kar tako vrhunski umetnik orgelske glasbe. In to gospa Angela Tomanič je.

Naj se ji s tem člankom vsaj delno opravičimo za skromen obisk njenega koncerta in zahvalimo za izreden umetniški večer. Istega dne pa se je večisotglava množica Sobočanov in okoličanov udeležila zanje pač po- membnejšega dogodka – nogometne tekme.

Marija H. Kerec

kulturni koledar

MURSKA SOBOTA: V Galeriji je od 8.8. do 2.9. razstavljen izbor iz pridobljene zbirke iz obdobja med 1972 do 1994.

MURSKA SOBOTA: V petek, 2. septembra, bo ob 20. uri na grajskem dvorišču romski večer Čerhinejgri rat (Zvezdna noč). Nastopajo Ando Drom iz Madžarske, Romane čenguri iz Slovenije, folklorna skupina Kuda Pušča in drugi. V slabem vremenu bo koncert romske glasbe Ando drom v grajski dvorani.

MURSKA SOBOTA: Razstava del Alojza Eberla (1822–1887) bo na ogled v razstavišču soboškega Pokrajinskega muzeja od 1. do 30. septembra 1994. Ogledate si jo lahko vsak dan, razen ponedeljka, med 10 in 12. uro, ob četrtkih še tudi med 16. in 18. uro.

MURSKA SOBOTA: V spremljajočih prostorih grajske dvorane si do 5. avgusta lahko ogledate razstavo Arhitektura – oblikovanje, avtorja Andreja Gomboca, študenta arhitekture.

LENDAVA: Lendavski zavod za kulturo, enota Galerija, pripravlja 22. mednarodno likovno kolonijo, ki bo trajala do 31. oktobra. Sedem likovnih ustvarjalcev bo slikalo mesto Lendava z okolico.

FILOVCI: V petek, 2. septembra, bo ob 20. uri nastopil kudar iz Dokle- žovja.

IVANCI: V soboto, 3. septembra, bo ob 20. uri celovečerni koncert dekliskega okteta Talita.

BOGOJINA: V nedeljo, 4. septembra, bodo v župnijski cerkvi nastopili otroški in mladinski pevski zbori iz lendavske in soboške dekanije.

LENDAVA: V grajski galeriji je odprta razstava keramike znanega medžarskega ustvarjalca Janoša Nemetha. Razstava bo odprta do 26. sep- tembra.

Pesmarica goričkih ljudskih pesmi

ČE BI GES BIJLA FČELICA

Založba FRANC-FRANC napoveduje knjigo glasbene pedago- ginje Marije Rituper. Pesmarica, ki prinaša 50 ljudskih pesmi iz Goričkoga, bo izšla oktobra letos. Po prednaročniški ceni 1.900,00 SIT si jo lahko zagotovite z naročilom na naslov: Za- ložba Franc-Franc, p.p. 27, 69000 Murska Sobota. Skupina GORIČKI KLANTOŠ, ki jo vodi Marija Rituper, v stu- diu 2 M nadaljuje s pripravo materialov za zvočno kaseto in CD. Posnели bodo 14 goričkih ljudskih pesmi, ki bodo natisnjene tudi v pesmarici.

ne zgodi se vsak dan

Devetletna pilotka

Rachem Carter, drobno devetletno dekletce iz Juliana v Kaliforniji, se je po uspešnem pristanku malo oddahnila na letalskem krilu. Priznati je treba, da polet ni bil kar tako, Rachel je v štirih dnevih (z vmesnimi postanki) preletela ZDA od San Diega v Kaliforniji do New Yorka in tako postala najmlajša pilotka, ki ji je uspel tak podvig. Kopilot je bil njen oče, sicer letalski inštruktor, vendar je dekletce samo vodilo letalo.

Certifikatiiiiii...

»Hura!« je rekla Mica, medtem, ko je raznašala kavo. »Že vem, kam bom dala certifikat.«
»Kam? je vprašala Mimica.
»Tam, kjer reklamira moj Jurček.«

»Jaz pa bom dala certifikate v tino pletilstvo. Tako dobro ji že gre, da bo verjetno nekoč pravi magnat,« je rekla Mimica.

Zatem je Francišek pojasnil, da bo certifikat vložil v družbo, ki ima zibelko, Boter je razložil, da bo dal v družbo, ki ima hram, da se mu to zdi dobra nalozba.

Cene, borec proti vsem mejam, svobodni strelec in pripadnik samostojne kmečke stranke brez

omejitev, je gledal na zadevo čisto drugače: »Dal ga bom nekam, kamor se bom sam odločil. Nihče me ne bo plahtal in od moje revščine vlekel dobiček. Šel bom v prvo Jim fabriko in jim poveril svoj papir.«

Žože se je hahljajoč pohvalil: »Moj certifikat je že zdavnaj na varnem, vložil sem ga v prvo delniško družbo, znano tovarno, ki je razpisala svoj program.«

Janko je odločno povedal: »Pri meni pa to ne gre tako enostavno. Silva (žena) je določila, da ne bomo ničesar, riskirali, cela družina bo certifikate vložila vsak v po štiri podjetja. Tako se bomo zavarovali...«

»Butec,« je zamrmral Cene.

»Kako, prosim,« je črnilo Janka.

»A se vam splača ta drobiž deliti na štiri nemogoče firme in potem trepetati iz dneva v dan, katera bo prva pogorela. Povprečen Nemec ali Švicar ima toliko v nogavici poleg tistega, kar ima še v banki.«

»Mi nismo Švicarji,« je ponosno rekel Janko.

»Poglej, trideset let bo kmalu, kar guslaš v tej bedasti firmi, sedaj si dobil štiristo tisoč, iz katerih bo nekaj ali pa ne bo nič. Moj bratranec, ki je strokovnjak kot ti, a dela prav toliko časa kot ti, a v Švici, ima mesečne plače skoraj toliko kot misliš ti naložiti v kar štiri zapufana podjetja.« je bil kot vedno natančen in neizprosno Cene.

»Če je to kakšna beracija, zakaj se pa toliko družš zaganja, da bi nam jo izpulili?« je vprašal Francišek.

»Zato, sinko moj,« je rekel Cene, »ker veliko beracije na kupu pomeni veliko bogatijo.«

Janko je bil še vedno ponosen na svojo pametno ženo, ki tako preudarno gospodari z družinskim premoženjem, drugi pa so se zanašali na preudarnost svojih odločitev, ko je zazvonil telefon. Mica, ki ponavadi skrbi za interni telefon, je dvignila slušalko in se, to je bilo takoj videti, poglobila v tehten telefonski pogovor.

»Kaj je novega?« je vprašala Mimica, ko je Mica odložila slušalko.

»Stvari stojijo takole, tajnica tistega starega sporoča vsem, ki bi radi uganjali kakšne mahinacije s svojimi certifikati, naj si to izhijajo iz glave. Matic grozi, da bo vsakogar, ki bo delal po svoje, lastnoročno zbral na cesto.«

»Kam za hudiča pa naj bi dali certifikate, pa ja ne v...«, je zlobudral Janko, ko ga je Mica prekinila: »Ravno tja, kamor si misliš, v našo ubogo, zapufano in zapufano firmo.«

Pogovor je utihnil, vsi so se posvetili ostankom kave v skodelici, le Cene je menil: »Bomo še videli, kdo bo koga zbral in kam.«

Borivoj Repe

Milijon odškodnine za sterilizacijo

Koliko je vreden otrok? O tem vprašanju so razpravljali sodniki civilnega sodišča v Genovi več kot šest let. Sedaj so prodajalki Roselli Staccini, 32, prisodili 725.000 mark, njen mož Antonio pa bo dobil 275.000 mark, ker je bil prikrajšan za očetovstvo.

Odškodnino mora plačati krajevna zdravstvena ustanova. Zaradi zdravniške napake je Rosella izgubila oba jajčnika. Rosello je leta 1987 zaradi ciste operiral primarij Leandro Guastalla. Po posegu je prišlo do notranjih krvavitev in ženska je morala še enkrat pod nož. Zdravnik je pozneje povedal, da je odstranil en jajčnik, da bo imela lahko še veliko otrok, se spominja Rosella. Toda zdravnik je jagal, saj je odstranil oba jajčnika. Ko je pacientka zaradi napadov omotice in vročine spet prišla v bolnišnico in se oglasila pri zdravniku, ji je primarij dejal, da je verjetno noseča. Rosella je šla k drugemu zdravniku in izvedela grenko resnico, pomotoma so jo sterilizirali in imela je težave v meniju. Obupana Rosella je vložila pritožbo na sodišču, ki je dokazalo, da so ji res odstranili oba jajčnika. Obsodbo smo opisali že na začetku.

Koal je vedno manj

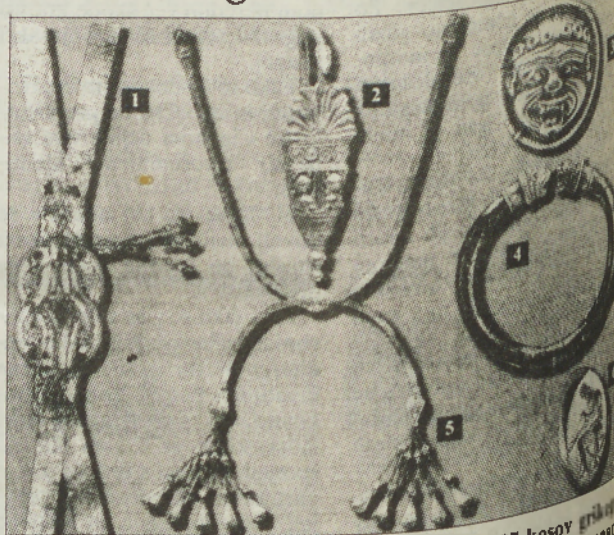
Število koal, prisrčnih avstralskih medvedkov, iz leta v leto dramatično upada. Steve Philips iz Brisbana, predstavnik avstralskega sklada za koale, je objavil novico, da je medvedkov v resnici veliko manj, kot je uradno priznано. Lanski veliki požar jih je še bolj ogrozil, največji nevarnosti pa so izpostavljeni prav zaradi uničevanja naravnega okolja. Zaradi novih cest in naselij Avstralsci neusmiljeno sekajo evkaliptove gozdove, kjer se te živali običajno zadržujejo. Evkaliptus prevladuje na jugu Avstralije, kjer so se razširila velika mesta Sidney, Brisbane, Melbourne. V stokilometrnem pasu okrog njih je še vedno mogoče najti koale. Na avstralskem severu v državi Novi Južni Wales, so do pred kratkim imeli 1,7 koale po hektarju, zdaj pa le 0,1 do 0,2. Štirinožni veleposlaniki, kot jim ljubkovalno rečejo Avstralsci, so sicer že dolgo zaščiteni pred lovci, pred uničevalci narave pa ne.

Žlica ji je rešila življenje

Ava Donner iz Pittsburga, kakih sto kilometrov vzhodno od San Franciska, je pripravljala večerjo. V dnevni sobi je bil v stajici enoletni sin Philip, blizu pa se je igrala petletna hči Amanda. Mati Ava je stresla makarone v skledo in vzele v roke žlico, da bi jih zmešala z naribanim sirom. Nenadoma se je raztreščilo kuhinjsko okno in Ava je nekaj izbrlo žlico iz roke. Vse se je zgodilo v trenutku. Prepričana je bila, da je preživela eksplozijo.

V resnici je ušla smrti zaradi svinčenke, ki je bila usmerjena proti njenemu srcu, a jo je prestregla žlica, ki jo je imela tisti hip v roki. Policija je dognala, da je krogla zašla s sto petindvajset metrov oddaljenega praznega zemljišča, na katerem so trije fantje streljali v tarčo. Krogla je prebila dvojno okensko steklo, kovinske žlice v Avini roki pa ni poškodovala, ker je bila njena hitrost zaradi razdalje in okenskega stekla že zmanjšana. Od žlice se je odbila v kuhinjsko steno kakih tri metre za Avo, jo okrušila, se odbila od hladilnika in obležala na delovni mizi. Fante so našli, a jih niso prijeli, ker so bili mladoletni.

Darilo bogovom iz zlate dobe

Trije sloviti muzeji v Londonu prikazujejo 197 kosov grškega antičnega nakita. Prvič se je zgodilo, da so trije svetovno znani muzeji skupaj pripravili razstavo, sankpeterburški Ermitaž, Sesto orški Metropolitanski muzej in londonski Britanski muzej. Sestavili so enkratno zbirko: Grško zlato, nakit klasičnega starogrškega sveta. Obdobje klasičnega grškega starostnega veka je bilo okoli 500 do 300 let pred Kristusom. Šest najlepših primerkov starogrškega nakita, razstavljenih v Londonu:

1. diadem s tako imenovanim Heraklejevim vozom
2. uhan, ki se piramidasto zožuje
3. zlata puščica z upodobljeno gorgonsko glavo
4. srebrna zapetnica z levjima glavama
5. ovrtnica z obeski
6. prstan, na katerem je vgravirana podoba Perzija

Londonska razstava bo odprta do konca oktobra.

zvezde vam kažejo

OVEN

Ona: Začelo se bo obdobje, ko ti bo ljubezen ena od najvažnejših stvari v življenju. Toda vseeno bi bilo dobro, da bi vsaj deloma poskrbela tudi za druge stvari. Drugače se ti bo v prihodnosti kaj slabo pisalo.

On: Poskusi se skoncentrirati na svojo okolico bolj v smeri prijateljstva kot poslov. To ti lahko v prihodnosti še zelo koristi. Glede partnerice so tvoje skrbi povsem odveč in dobro bi bilo, če bi se ji opravičil.

Ona: Le kako si zamišljaš partnerjevo zvestoba, ko pa vendar dobro veš, da mu svoje enostavno ne moreš zagotoviti. Prijeten znanec ti bo všeč že na prvi pogled, kasneje pa bo sledilo še vse kaj drugega...

On: Tudi tebi bo končno posijalo sonce. V prihodnjem tednu se ti obeta ugoden razplet poslovne avanture pa tudi finančni učinek ne bo izostal: Le tako naprej - in nikar se ne oziraj na nasvete nasprotnega spola.

Ona: Prepusti se svojim čustvom in si privošči prijeten konec tedna. Vse kaže, da se stara zgodba ponavlja, le da so tokrat osebe drugačne - mogoče ravno tiste prave. Za delo pa bo čas drugič.

On: Obdobje zabav bo počasi minilo, zato je pravi čas, da se resneje posvetiš svojemu poslovnemu življenju. Prijetna družba te bo zvalila na potep, od katerega ne boš veliko pričakoval, a se boš pošteno zmotil.

Ona: Nepričakovana ponudba ti bo prinesla željeno samozavest, še vedno pa bo vprašanje, ali se ti vse skupaj sploh splača. Glede obveznosti ti ne bi škodilo malo več resnega pristopa pri reševanju le-teh.

On: Ne misli toliko na prijateljčine namige, ampak se raje bolj posvečaj poslovnim stvarim. Štreznitev ob koncu tedna ti bo prinesla dokončno spoznanje, da nisi tako nezmisljiv, kot si misliš...

LEV

Ona: Včasih se obnašaš tako, kot da te ni življenje še ničesar naučilo. Nad neko zadevo ne bodi preveč razočarana, ampak poskusi živeti tako, kot si si že pred časom začrtala. Ponudbo pa kar sprejmi.

On: Žlica vam ne bo dala miru, vse dokler ne boš tudi ti poskusil prepovedanega sadu. Pričakuješ lahko veliko odmevnost na svojo idejo, njena uresničitev pa bo odvisna predvsem od tebe.

Ona: Prijatelj te že dalj časa pozorno opazuje, a si preveč zaverovana v svoje delo, da bi to tudi spregledala. Stopi mu vsaj korak na sproti in mu tako olajšaj delo. Odkrila boš nekaj povsem novega in nepričakovanega.

On: Postavil si si previsoke cilje in za njihovo izpolnitev bo potrebna dobršna mera truda in predvsem realnosti. Nova ljubezen te bo popolnoma očarala, po drugi strani pa prinesla kopico problemov.

Ona: Prišel bo odgovor na dolgo pričakovano vprašanje in morala se boš dokončno odločiti. Obeta se ti prijetna avantura, iz katere lahko izveš tudi obilo materialnih koristi. Toda pazi, da se ne zapleteš v lastne mreže.

On: Odkril boš, da je tudi prijateljstvo lahko prav nadomestek minulemu neuspehu v ljubezni. Povsem drugačen pa je poslovni položaj, saj je prišel trenutek, ko boš lahko pobral sadove preteklega dela.

Ona: Sprejela boš zanimivo povabilo, saj si od njega obetaš veliko več, kot si zdi na prvi pogled. Prijateljčina informacija ti bo docela zbistrla trenutni položaj, ki nikakor ni slab.

On: Poslovni načrti se ti lahko tudi izjalovijo - seveda pa je vse odvisno predvsem od tvojega pravočasnega reagiranja. Prijateljica ti bo ponudila, povsem konkretn predlog, ki te bo malone šokiral.

STRELEC

Ona: Malo se ozri po svoji družbi in kaj hitro boš opazila, da si dobila novega oboževalca. Edino kar ti lahko nagaja, je nevoščljivost tvojim prijateljic, ki se nikar ne vzemi popolnoma resno.

On: Najprej ugotovi, ali si sposoben resnega in odgovornega življenja v dvojje, šele potem se spusti na takšno pot. Zgodilo se bo tisto, kar si si že dolgo želel, vendar boš na koncu skoraj nekoliko razočaran.

Ona: Pustolovščina, ki te tako mika, je precej manj zanimiva, kot se ti je sprva zdela. Seveda pa je vse odvisno predvsem od tega, ali ti je v ljubezni pomembnejša stabilnost ali trenutna zabava.

On: Ravni boš predvsem po svojem preudarni, vendar bi ne bilo slabo, če bi včasih poslušal tudi kakšen dober nasvet. Sedaj ti gre sicer čisto dobro, toda kako dolgo bo še tako. Najboljši odgovor veš samo ti.

Ona: Stvari se bodo nepričakovano zapletle in kar naenkrat se boš znašla sredi kopice težav. Uspeš ti bo razočarati nekoga, ki ti želi samo dobro. Raje se za nekaj časa potuhni in čakaj ugodnejši trenutek.

On: Opraviš boš dolgo odlašajočo opravilo in novno boš lahko zadihal s polnimi pluci. Seveda pa ne bo uspelo urediti svojega ljubezenskega življenja, saj se obnašaš, kot da ne veš, kaj počneš. Potrdi se in ne bo ti žal.

Ona: Še vedno boš čakala na ugodno priložnost, vendar pa je vse to le pretveza za tvoj strah in negotovost. Prijatelji te bodo povabili na nora zabavo, ki bo tudi on. Prepusti se občutku in prav lahko ti uspe.

On: Opaziš boš, da vendarle nisi tako zapostavljen, kot si si domišljal. Ozri se malo naokoli in si postaneš kot bodo obetavnejše od dosedanjih. Poslovni konci tedna ti bo prinesel veselo novice!

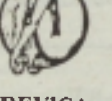
BIK

DVOJČKA

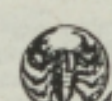
RAK

DEVICA

TEHTNICA

ŠKORPIJON

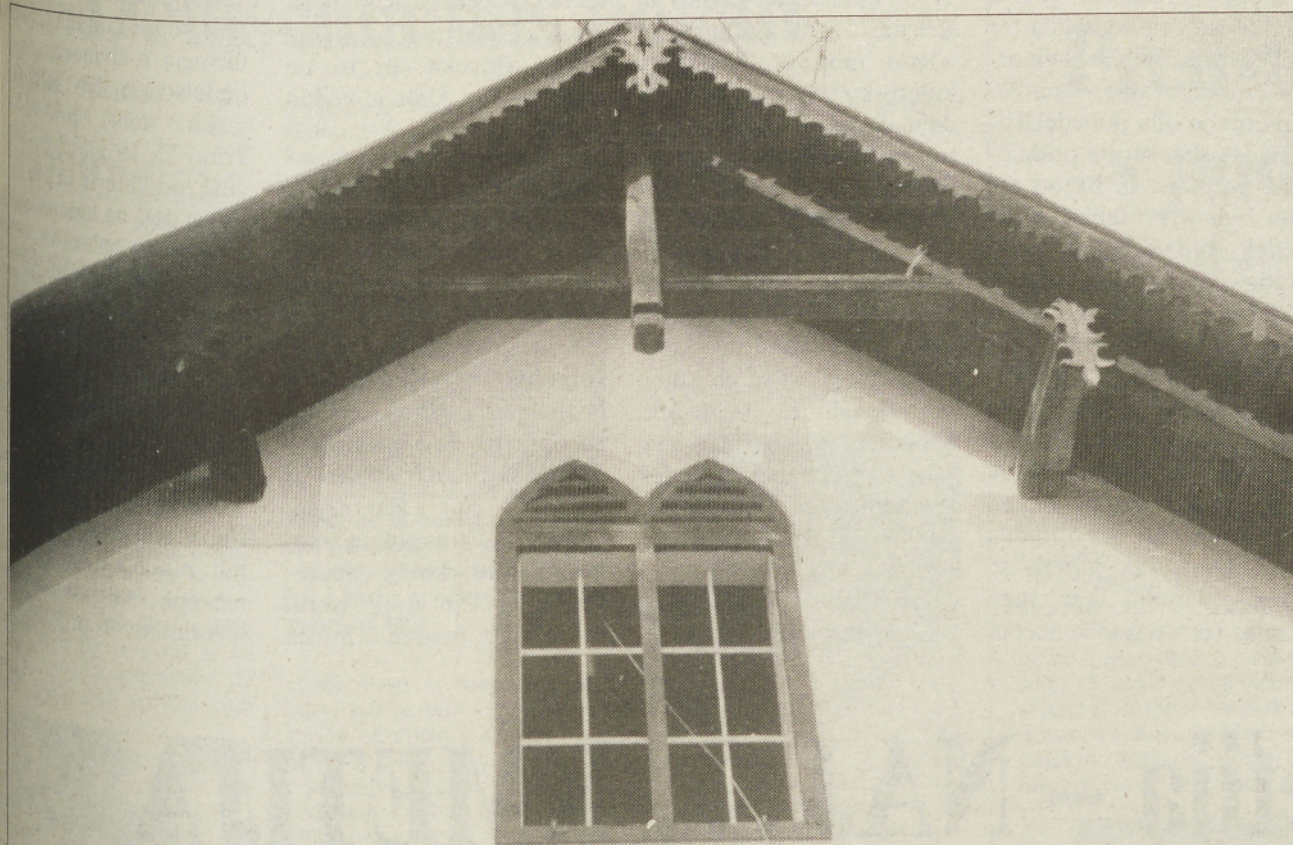
KOZOROG

VODNAR

RIBI

VRNITEV

vedno znova se vračam
z južnim vetrom
in pticami
da izgorevam v tišini
ponosnih trt

in darujem
nekemu času
in misli
svojo
neukročeno pomlad

* * *

ker sem oaza
dobrih ptic in rož
ker sem polje
vzvalovano od čakanja

toplih vetrov
ker sem nebo
polno čistih hrepenenj
mi verjemi

VALERIJA PERGER

Če do sedaj še niste slišali za Okoslavce, imate priložnost, da jih spoznate. V nedeljo, 4. septembra, ob 14. uri bomo na Kupljenovi kmetiji v Okoslavcih podelili letošnja priznanja naj... kmetijam severovzhodne Slovenije. Gostitelji obljublajo obilo zanimivosti in zabave; ker so v Okoslavcih nekoč klesali mlinске kamne, se bodo s tem težkim opravilom spoprijeli tudi mladi člani Planinskega društva HUPKAČ.

Naj... kmetija 94 v Okoslavcih

Hupkač je ptič, ki ga imajo v Okoslavcih tudi na vaškem grbu. Napovedujejo, da bodo prav na tistem hribu pod orehom odkrili novo vrtino mineralne vode, gospodinje se bodo lahko oskrbele s slamjačami (iz slame pletenimi košaricami za vzhajanje kruha), gospodarji pa s pristnimi pletenkami. Vajsov Japek bo s kolesjem popeljal vse, ki si bodo želeli ogledati Kapelske gorice, seveda pa bo na voljo tudi dovolj domačih dobrot iz krušne peči.

Že dopoldne bo s Kupljenove kmetije prenos radijske oddaje Murskega vala iz Murske Sote NEDELJSKA KUHINJA, ki se bo začela ob 10.30 in bo trajala do 12. ure. Potem boste imeli ravno še dovolj časa, da se »zrihtate« in pridete prek Kapele ali Vidma h Kupljenovim v Okoslavce, kjer se bo ob 14. uri začela slavnostna podelitev priznanj. V programu bodo nastopali Folklorna skupina OŠ Kapela in Završki fantje, slavnostni govornik pa bo mag. ANTON VODOVNIK s Kmetijskega zavoda Maribor.

Po podelitvi priznanj in bogatih nagrad bo zabava z ansamblom Mladi Štajerci.

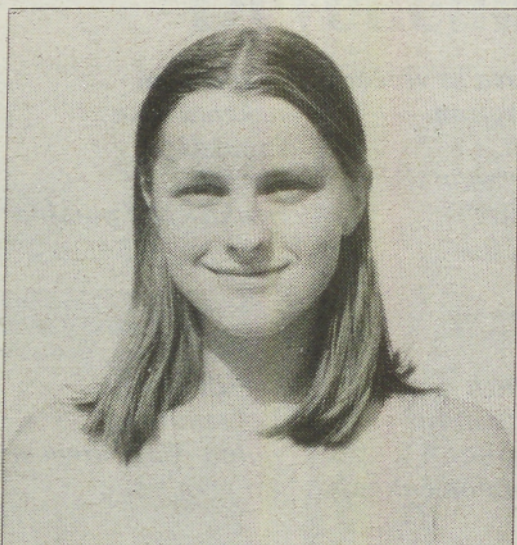
Kdo so najboljši?

Vsako leto nam je težko, ko moramo med toliko prijavljenim po ogledih na terenu izbrati deset najboljših. Vedno je vsaj deset takih kmetij, ki bi si prav tako zaslužile priznanje. Letos do 18. junija smo prejeli 42 prijav iz šestih občin severovzhodne Slovenije (Murska Sobota, Lendava, Gornja Radgona, Lenart, Lutomer in Ormož). Poleg standardnih kmetijskih prilagojenosti arhitekturo, ekološko in razvojno naravnost kmetovanja, urejeno okolico kmetije, zelenjavnega in sadnega vrta in družino, ki živi složno, ohranja tradicijo in obiskuje (štiri področja so ocenjevali različni specializirani strojniki), smo letos ponovno iskali tudi kmetijo z novo (krajnoprilagojeno) arhitekturo ter vodnjake. Več o poteku ocenjevanja in kriterijih boste lahko prebrali na naslednjih straneh priloge, prva stran pa je namenjena letošnjim naj... kmetijam.

- Priznanja prejmejo: VLADO VREČIČ, VANEČA ANICA VAUPOTIČ, BABINCI JANEŽ LEBAR, HOTIZA JANKO MULEC, ŠRATOVCI FRANC ZELENIK, COGETITINCI
- Priznanja in nagrade prejmejo za:
- NOVO arhitekturo: FRANC ŠRAML, VOGRIČEVCI
 - VODNJAK: TOMAŽ JAUŠOVEC, NASOVA
 - ohranjanje tradicije in običajev, čisto okolje: IVAN ŽOLDOŠ, G.BISTRICA
 - vzorno in ekološko kmetovanje: IVAN ŠPILAK, TURNIŠČE
 - urejenost okolice kmetije, vrta in sadovnjaka: IVAN ŠNAJDER, ZG.GASTERAJ
 - za vzorno arhitekturo: MARICA ŠPINDLER, BUNČANI
 - Naj... kmetija 94: VLADO KUPJEN, OKOSLAVCI
- Vsem, ki so sodelovali v akciji, se za razumevanje in prijaznost najlepše zahvaljujemo. Hkrati pa vabimo vse, da sodelujete z nami tudi prihodnje leto. Vsakega predloga bomo veselili.
- BERNARDA B. PEČEK

naj... kmetija 94

Irena Kupljen

Irena Kupljen predstavlja:

Kupljenova kmetija – NAJ... KMETIJA '94

Za mnoge smo še vedno Ajlecovi, čeprav je priimek Kupljen na naši kmetiji že 45 let, od takrat, ko se je dedek Franc poročil z babico Kristino. Začela sta

ustvarjati na temeljih babičinih staršev. Že oni so postavili lepo kmečko hišo, ki stoji še danes, in se ukvarjali s kmetijstvom ter vinogradništvom.

Iztok najrajši dela z mehanizacijo; oče Vlado ga je pohvalil, da mu je v veliko pomoč.

Dedek Franci in babica Tinika sta pridno delala ter povečevala število hektarjev obdelovalne zemlje. Kmetija je bila poljedelsko-živinorejska, saj sta pridelovala poljščine in hkrati redila živino. Po letu 1950 je dedek obnovil hektar vinograda, čeprav so bili takrat za kmeta, še posebno za vinogradnika, zelo težki časi. Težki zaradi tega, ker zemlja in delo na njej nista imela prave vrednosti, spoštovanja. Vse je sililo le v mesta. S pridnimi rokami in vztrajnostjo sta zgradila nove hleve, za katere so opeko naredili kar sami doma, ter dogradila in ob-

1953. leta, se je Francu in Kristini rodil drugi sin Vlado. moj oče. Končal je kmetijsko šolo in se posvetil delu doma. Kmetija je potrebovala nove delovne roke, saj se je ves čas razširjala in napredovala. Večkrat mi babica s ponosom pripoveduje, kako je bilo, ko so med prvimi kupili avto, traktor in druge kmetijske stroje, ki so jih nujno potrebovali za napredek. Vlado se je poročil z Marijo, mojo mamo, in dedek ter babica sta hitro dobila vnuka Iztoka in mene, Ireno.

Iztok obiskuje kmetijsko šolo v Mariboru, poleg tega

mata določenega delovnega časa, saj kmetija potrebuje celega človeka, in to ne glede na čas. Dela je vedno preveč.

Leta 1972 se je začela naša družina resneje ukvarjati z vinogradništvom. Pri tem delu sta najbolj poprijela brata Vlado in Franci, oče in stric. Slednji se ukvarja bolj s trženjem in uveljavljanjem naših vin, Vlado pa opravlja delo v vinogradih in skrbi, da bo vinska kapljica čim zlahtnejša. Samo tisti, ki v našem okolju živi, ve, koliko neprespanih noči in koliko skrbi je vloženih, preden iz mošta

večanju dela v vinogradih pa se naša kmetija še vedno ukvarja z živinorejo in poljedelstvom. Na petih hektarjih njiv pridelujemo krmo za 19 glav goveje živine, od katerih je pet krav. Poleg dela na kmetiji in v vinogradih zahteva veliko truda, dela in denarja tudi obnova domačije, saj je potrebno ves čas nekaj graditi ali obnavljati ter skrbeti za skladnost in funkcionalnost vseh objektov.

Ko so večja dela na kmetiji, v vinogradih ali na poljih, nikoli ne zmanjka pridenih rok, saj imamo veliko sorodnikov in prijateljev, ki

Letos spomladi so Kupljenovi poskrbeli za lepšo podobo kmetije, tako stanovanjske hiše kot tudi gospodarskih objektov. Babica Tinika je menila, da pa je zdaj tako lepa, da jo lahko prijavijo na razpis za Naj... kmetijo. In splačalo se je!

novila hišo. Letos spomladi smo jo obnovili, tako da je spet zasijala v vsej svoji lepoti.

Leta 1950 se je Francu in Tiniki rodil prvi sin Franci (moj stric), ki ima danes svojo hišo le nekaj korakov proč od osrednjega dvorišča Kupljenove domačije. Tudi on je član naše družine. Končal je poslovodsko šolo in je danes poslovodja samopostrežne trgovine na Kapeli. Tri leta pozneje,

Dedek Franci in gospodar Vlado sta morala konec avgusta poskrbeti za letošnji nasad trsov pod hišo.

pa je danes že v zelo veliko pomoč očetu Vladu. Jaz sem končala gimnazijo v Murski Soboti, študij pa bom nadaljevala na ekonomsko-poslovni fakulteti v Mariboru. Mama Marija je zaposlena pri Macra-torju – Slogi kot poslovodkinja, doma pa je kot nekakšen »finančni minister«, saj z očetom skrbno prehtata, kam bosta vložila kak tolar, da se bo bolje obrestovalo. Oče in mama ni-

nastane vino – in to zelo dobro vino, ki na raznih sejmih in ocenjevanjih pobere srebrne in zlate medalje. Naša kmetija ima danes 5 hektarjev vinogradov ali skupno 16 tisoč trsov, od tega je povsem na novo zasajenih (letošnjih) 8 tisoč trsov na hribu tik pod hišo. Zasajene imamo sorte pinot, laški in renski rizling, šipon, zeleni silvanec, so-uvignon, rulandec, chardonnay in traminec. Kljub po-

To je samo nekaj besed o treh generacijah naše družine – kdor si vse to želi ogledati, je vabljen na predstavitev naše kmetije na NAJ... KMETIJE '94 in drugih kmetij, ki bodo prilejele priznanje. Predstavitev bo v nedeljo, 4. septembra ob 14. uri in zagotovo vam, da raznih dobrot, predvsem pa dobre vinske kapljice, ne bo zmanjkalo.

Irena Kupljen

Kristina in Marija sta morali postoriti še vse potrebno na vrtu; ko bo prireditev, za saditev endivije ne bo časa.

Dediščina nas bogati

Letošnje izbiranje Naj... kmetij 94 me je kot etnologa zopet razveselilo, ker sem lahko v prijetni družbi spoznal kmetij in predvsem ljudi, ki delajo in živijo na njih. Zopet sem se prepričal, da se ljudje na kmetijah zavedajo pomena, ki ima poleg kmetovanja tudi za tradicijo. Vračajo se k dolgo romalo v pozabo, dobiva pravo vrednost in pomenu. Porogljivost čez tradicijo se umika spoznanju, da nas le bogati tako v duhovnem kot materialnem smislu.

Pogovarjanje z ljudmi o preteklosti nas prepriča, da se ro-
maniti gledanje na prehrano
rahih babic - češ ako je bilo
včasih, zdaj pa je ostal le še
vzorec - umika spoznanju, da
vedno bolj uživajo tudi

Prav tako drobne stvari, kot
je tale urejeni prostor na dre-
vesu ob hiši v Cogetincih, nam
največ pove o družini, njeni
zaznani in skrbi za ohranja-
nje tradicije. bbp

Ustvarjeno kmečko hrano za ka-
kšno je bistvenega pomena,
kako in na kakšni zemlji jo je

pridelal. Vsebinsko obrokov
vedno bolj spominja na staro
kmečko modrost, ki bi jo lahko
strnili v stavek: »Ni vsako jelo
za vsako delo.« Zato tudi mi-
šljenje ljudi, da se je dobro izo-

**Zakaj ne bi veselja do nabira-
nja gob združili s podjetnostjo
- goriške gobe bi lahko prodajali
pod goričko blagovno
znamko? bbp**

gibati mesu in mesnim izdel-
kom, kar je bila v preteklosti
spričo okoliščin stalna praksa.
Domača obrt in delavnost bo
v prihodnosti za marsikoga na
podeželju dobrodošla dopol-
nilna dejavnost, ki spričo nara-
ščajoče brezposelnosti vedno
bolj dobiva na pomenu. Ravno
pred kratkim se je oglasila
v muzeju prijazna gospa iz
Odrancev, ki bo med prvimi
v Prekmurju oživela nekoč pri
nas zelo razširjeno tkalstvo.

Originalnih vzorcev za njeno
delo je v muzeju na srečo ve-
liko. To pa je tudi način, kako
enodnevnne prikaze domačih
obrti in delavnosti dvigniti na
višjo raven. Pogum in dobro
voljo velja pohvaliti.

Kmetija temelji na razume-
vanju in medsebojni pomoči
družinskih članov. Danes je
strpnost v naših družinah še
kako potrebna. Zaradi po-
manjkanja stanovanj so mladi
prisiljeni živeti s svojimi starši
v skupnem gospodinjstvu. Kar
se nam je še pred kratkim

zdelo nemogoče, nam je lahko
izziv za učenje strpnosti in spo-
štovanje drugačnosti. Preneka-
tera kmetija, ki smo jo obi-
skali, je v tem pogledu posne-
manja vreden zgled.

Vse bogastvo, ki ga črpamo
iz tradicije, vnaša v naše pogo-
sto odtujeno življenje kako-
vost, ki bogati najprej nas same
in naš način življenja. Z njim se

**Na mnogih kmetijah so si že
v poletnih mesecih priskrbeli
dovolj zaloga čaja za zimske dni.
bbp**

prepoznavamo med seboj in
s sosedi, prijatelji ter znanci.
Tudi letošnja akcija z izbira-
njem naj... kmetije 94 je pri-
spevala kamenček v mozaik,
da bomo tradicijo in bogastvo,
ki iz nje izhajata, znali ceniti in
uporabljati v našem vsakda-
njem življenju. Šele potem
bomo to lahko ponudili tudi
drugim, da si z njim obogatijo
srce in oko. Tradicija naj nam
pomaga, da bomo še naprej go-
jili srčno kulturo med seboj in
okrog nas.

Končajmo torej z željo po
srečanju na vaši kmetiji v pri-
hodnjem letu.

Štefan Skledar,
etnolog in sociolog kulture

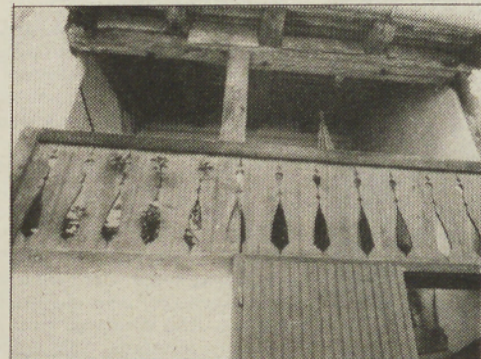
Predstavitev ocenjevanja s področja arhitekture

V letošnjem ožjem izboru akcije Naj... kmetija 94 se je nabralo precej enakovrednih kmetij, zato izbira najboljših ni bila lahka. Idealne kmetije, ki bi izpolnjevale vse krite-rije z najvišjimi ocenami, seveda ni. V ožji izbor so prišle kmetije, ki so dosegle 20 in več točk (od 25 možnih). Na področju arhitekture smo izbirali in ločeno ocenjevali novejšo arhi-tekturo, starejše hiše in vodnjake.

Kriteriji za ocenjevanje

Urbanizem

Ovrednotili smo lego kmetije v prostoru, njeno navezavo na komunikacijske poti, razvrstitev objektov na parceli in njihovo medse-bojno funkcionalno organizacijo. Ocenjevali smo, ali ima kmetija ločeno bivalno dvorišče, ločene dostope v gospodarske objekte in sta-novanjsko hišo, kakšna je orientacija gospo-darskih objektov, predvsem pa stanovanjske hiše, njeno zavarovanost pred vetrom in oson-

**Verande in »trnace« na prekmurski strani so
pogosto krasile in varovale takšne ograje.**

čenost. Iskali smo tudi značilnosti prekmur-skega dvorišča: arhitekturne poudarke (vod-njak, brajde, drevesa), lego cvetličnega vrta, ograje in plotove, posebne ambientalne vred-nosti, višinske in tlorisne gabarite ter volu-menska in prostorska razmerja med objekti.
Arhitektura

Pri stanovanjski hiši smo ocenjevali volu-men in proporcionalna razmerja hiše in fa-sade, streho, njen naklon in vrsto kritine, tlorisno zasnovo in detajle. Posebno pozor-nost smo posvetili uporabljenim materialom ter obdelavam fasade, talnega zidu in stavbne opreme. Ocenjevali smo razmerja oken in vrat, njihovo skladnost s fasado ter vse značil-nosti in posebnosti, npr. lesene naoknice in njihovo izvedbo, kovane ali lesene »križe«, deljeno zasteklitev, območje vhoda, portal...

Naleteli smo na obilico zanimivih detajlov in krasilnih elementov tudi na svislih, napuščih, »trancih« ali verandah. Tudi ti so pripomogli k boljši skupni oceni kmetije. Preverili smo, ali tlorisna zasnova hiše ustreza funkcional-nim kriterijem in potrebam njenih stanoval-cev, pri tem je pohvalno, da mnogi spremi-njajo podstrešja v lepe bivalne mansardne prostore.

Pri gospodarskih poslopijih smo ocenjevali z istimi kriteriji, dodatno pa smo bili pozorni še na njihovo funkcionalno povezanost in pro-storsko usklajenost.

Notranja oprema in detajli

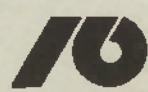
Najbolj nas je zanimalo, ali ima hiša (še) lesene stropove in pode, lončeno kmečko peč ali zidani štedilnik, ki sta še v uporabi, staro, z rezbarijo obdelano pohištvo in podobno. Dodatno smo točkovali razne posebnosti, ki jih izdelujejo domači sami, npr. cvetlična ko-rita, rezbarske izdelke in drugo.

Vodnjak, koruznjak, drvarnica in kokošnjak

Letos smo se odločili točkovati te štiri po-sebnosti kmečkega dvorišča ločeno. Vsak po svoje lahko predstavlja zanimivo in posebno arhitekturo, ki izraža ustvarjalni in umetniški duh njenega snovalca. Naša pričakovanja so bila izpolnjenina še več: naleteli smo na veliko estetskih in zanimivih objektov, ki so v večini dovršeno dopolnjevali kmečko dvorišče.

Simona Novak, dipl. inž. arh.
(Arhitekturo sta na terenu ocenjevali
tudi Jana Kovač in Angelca Doki-Mir,
strokovnjakinji za urbanizem in arhitekturo.)

Moja domača banka

Pomurska banka d.d.

Murska Sobota

Načrtujte svojo prihodnost in prihodnost svojih otrok

Stanovanjsko varčevanje in kreditiranje

varčevalne pogodbe prenesete na drugo osebo. Izbirate lahko med različnimi oblikami in zneski varčevanja ter različnimi kombinacijami obrestovanja privarčevanih sredstev in posojila.

Osnova za določitev višine posojila na podlagi namenskega stanovanjskega varčevanja so povprečno privarčevana sredstva, izračunana na podlagi vplačanih zneskov in obresti.

Kredit je možno zavarovati z običajnimi načini zavarovanja. Informacije o stanovanjskem varčevanju in posojilih lahko dobite v vseh 20 enotah, LB, Pomurske banke, d.d., prav tako lahko v vseh enotah sklepate varčevalne pogodbe.

Varčevalna doba	kredit, izražen z odstotkom od povprečno privarčevanega zneska
	varčevanje z rednimi mesečnimi plogi
nad 12 mesecev	450
nad 24 mesecev	600
nad 36 mesecev	750
nad 48 mesecev	900
nad 60 mesecev	1000

Izdana 100.000. plačilna kartica ACTIVA

ACTIVA prava poslovna odločitev

Plačilno-kreditni sistem ACTIVA je zasnovan na enakopravnem članstvu in partnerstvu bank, ki poslujejo s plačilno kartico ACTIVA.

V Sloveniji je 9 izdajateljic plačilne kartice ACTIVA: Gorenjska banka Kranj, Splošna banka Velenje, Kreditna banka Maribor, LB, Pomurska banka Murska Sobota, Dolenjska banka Novo mesto, Poštna banka Slovenije, Banka Celje, Komerčna banka Nova Gorica in Splošna banka Koper. Enot bank članic, prek katerih je mogoče postati imetnik ACTIVA, pokrivajo območje celotne Slovenije (696 bančnih enot). Poleg slovenskih bank v si-

stemu deluje tudi Istrska kreditna banka Umag, s čimer je omogočeno poslovanje na območju Istre, ki ga ta banka pokriva.

Rezultat ciljev sistema ACTIVA je pravkar izdana 100.000. plačilna kartica. Na 7200 prodajnih mestih po vsej Sloveniji, kjer je mogoče plačevati s plačilno kartico ACTIVA, je bilo v zadnjem mesecu opravljenih 400.000 plačil.

Poslovanje s plačilno kartico ACTIVA se povsem veže na tekoči račun. Zato je plačilna kartica ACTIVA instrument tekočega računa, kar zagotavlja imetniku enostavno vodenje lastnega poslovanja.

ACTIVA omogoča imetnikom ugodnosti:

- odložitev plačila
- najvišja možna prekoračitev sredstev na tekočem računu
- neugodno zavarovanje
- prijetno, hitro in enostavno plačevanje blaga in storitev
- možnost poslovanja povsod po Sloveniji na več kot 7.200 prodajnih mestih.

Sistem ACTIVA se pripravlja tudi na vstop v mednarodni plačilni sistem. Tako bo ACTIVA postala prava mednarodna plačilna kartica, s katero bo možno opravljati plačila v tujini in dvigovati tujo gotovino v razvejeni mreži bankomatov v tujini.

Za vse imetnike kartic, ki uživajo največjo stopnjo bančnega zaupanja, je na voljo zlata kar-

tica ACTIVA. Njeni imetniki lahko poravnajo na preprost in hiter način tudi račune z višjimi zneski.

Tehnološka novost je uvajanje sistemov POS. Le-ti omogočajo elektronsko odčitavanje podatkov z magnetnega zapisa na kartici in računalniško izmenjavo podatkov med banko in prodajnim mestom. Tačas imamo s terminali POS opremljenih 13 prodajnih mest po vsej Sloveniji in uspešno končujemo testno fazo.

Odločitev za urejanje lastnega doma je ena najpomembnejših v življenju. Kako jo uresničiti, da se zaradi tega ne bo treba odpovedati vsemu, kar je v življenju prijetnega, je vprašanje, ki je vedno aktualno.

V LB, Pomurski banki, d.d., ponujamo našim komitentom dobre rešitve za stanovanjsko varčevanje in kreditiranje. Varčevanje svetujemo tistim, ki načrte za ureditev lastnega doma še pripravljajo, in tistim, ki razmišljajo o prihodnosti svojih otrok.

Prednosti stanovanjskega varčevanja in kreditiranja LB, Pomurske banke, d.d.:

- pogoji stanovanjskega kreditiranja so ugodnejši kot pri običajnih komercialnih posojilih
- stanovanjsko varčevanje in kreditiranje omogoča staršem ali starišarjem, da vnaprej varčujejo za otroke in vnuki in si tako zagotovijo možnost pomoči pri njihovi največji potrebi
- različne oblike namenskega stanovanjskega varčevanja omogočajo ohranjanje realne vrednosti privarčevanih sredstev in pozitiven donos ob stimulativni realni obrestni meri

Stanovanjsko varčevanje vam omogoča z rednimi mesečnimi plogi v višini 1/3 povprečne plače v 5 letih prihraniti toliko, da privarčevani znesek z obrestmi zadostuje za nakup stanovanja. Če pa izkoristite tudi možnost za pridobitev posojila, vsota zadostuje tudi za nakup večjega stanovanja.

Velika prednost namenskega stanovanjskega varčevanja je, da ne obvezuje. Če boste spremenili načrte, vam privarčevana sredstva po dogovoru z banko omogočajo pridobitev katerega koli posojila, ki ga banka daje v okviru svoje poslovne politike. Varčevalno pogodbo lahko tudi prekinete ali pravice iz

Družina-kmetija-kmetovanje

Uspešnost kmetovanja je odvisna od družine, ki upravlja in dela na kmetiji.

Današnje pojmovanje družinske kmetije ni nič novega. Že od nekdaj so družine in njeni družinski člani, ki so delali složno, harmonično, uspešno kmetovali. Družina je temelj za napredek in razvoj kmetije.

Danes pri nas vedno bolj poudarjamo pomen družine. Drugje v razvitem svetu je bilo to stalno navzoče. Ker ni bilo nasilnih sprememb družinskih razmer. Ravno zato, ker je nekdo v prejšnji državi hotel spremeniti normalen družbeni razvoj, danes tudi v kmetijah iščemo tiste vrednote, ki so pomembne za hitrejši razvoj in stabilnost kmetijske pridelave.

Naši predniki so imeli jasno strategijo razvoja svojih kmetij. Kljub večjim gospodarskim krizam, kot so v zadnjih obdobjih, so se obdr-

žale tiste kmetije, ki so znale tudi krizna obdobja dobro prebraditi. To je omogočalo le skupno družinsko delo in tudi skupno odrekanje v hudihih časih. Kjer tega ni bilo, so šle kmetije na boben.

Danes na naših kmetijah vsak družinski član ve, kaj mora narediti in v katerem času. To pa je ravno prednost kmetije pred velikimi obrati, da za svoje delovanje ne potrebuje ljudi za vodenje in organizacijo dela.

V kmetijstvu se srečujemo z večjimi sezonskimi deli. Če jih želimo uspešno opraviti, moramo biti za to organizacijsko usposobljeni. Kmetija, ki jo obvladuje družina, lažje izpelje sezonska dela, to se pravi, da opravi posamezna dela v optimalnem roku. To daje večjo zanesljivost pri doseganju dobrih pridelkov in s tem pri ekonomski stabilnosti kmetije.

Kmetija Špilakovih iz Turnišča

v Grajski 3 je bila izbrana na tekmovalju. Naj... kmetija 94 za vzorno družinsko kmetijo. Vse vrline družinske kmetije so pri Špilakovih v Turnišču ohranjene in so porok za uspešno družinsko kmetovanje.

Družina Ivana Špilaka iz Turnišča je številčna, saj šteje devet družinskih članov od babice do vnukov. Na domačiji delata dva sinova z družinami.

Kmetija je velika, saj obdelujejo skupno 75 ha kmetijskih zemljišč. V kolobarju majo 36 ha koruze, 22 ha pšenice, 8 ha sladkorne pese in 6 ha krompirja. Travnih površin je le 3 ha, kajti površine na tem območju so v glavnem namenjene za njivsko obdelavo.

Kmetija ima sklenjen cikel pridelave in živinoreje. Letno vzredijo 105 govejih pitancev in 200 prašičev v turnusu.

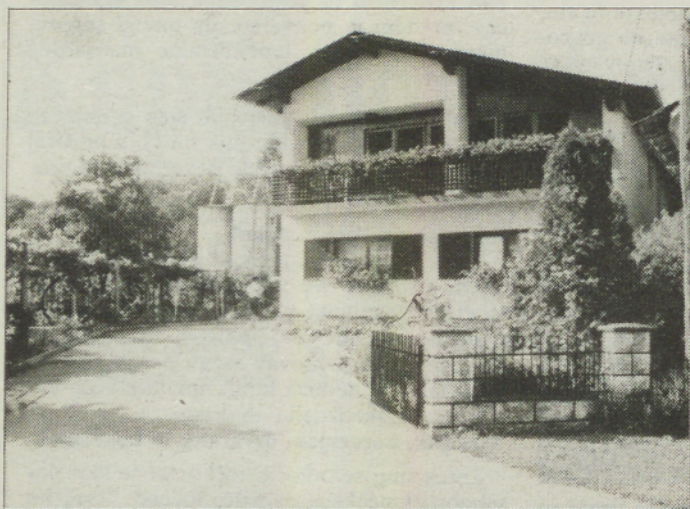
Tako je obremenitev živali na obdelovalne površine primerna in se hlevski gnoj in gnojevka koristno uporabita za ohranjanje rodovitnosti kmetijskih zemljišč. Kmetija v rastlinski proizvodnji sama sortira in pakira krompir in ga prodaja na tržišču.

Za svoje uspešno delo so prejeli priznanja za največjo tržno prirejo govejih pitancev in prašičev v občini Lendava, za največjo tržno pridelavo krompirja in več priznanj za kakovost domačih jedi.

Kmetija je znana po kakovosti domačih jedi, zlasti »perecov«, domačega kruha in domačih šunk.

Družina si vzame tudi čas, da sama ali z gosti posesti poleti za mizo v senci brajd, kjer ugotavljajo svoje uspehe pri delu in se dogovarjajo o delih in razvoju kmetije.

Kmetija je vzorna, člani družine poprimajo za vsako delo, kar jih pelje k še večjemu napredku.

Špilakova kmetija iz Turnišča si prav gotovo zasluži priznanje in nagrado za kmetovanje. Ne le zaradi veliko hektarjev obdelovalnih površin in števila glav goveje živine, ampak predvsem zaradi razvojne usmerjenosti članov družine. Marija Špilak, sinova Edvard in Ivan s soprogama in otroci - to je velika Špilakova družina. Marija rada peče pecivo, zadnja leta pa je postala pravi strokovnjak za zelišča. Sinova skrbita za kmetovanje, najsi bo z delom ali pravnimi nasveti ob pravem času.

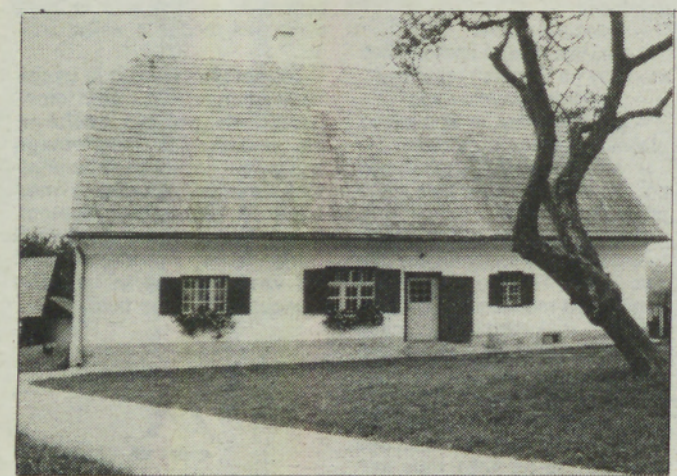
Urejeni gospodarski objekti Kupljenove kmetije, v katerih je dovolj prostora za stroje in mehanizacijo.

Šnajderjeva kmetija iz Zgornjega Gasteraja

Največ o njeni pristnosti in neokrnjenosti priča teh nekaj fotografiranih posnetkov, predvsem pa pove največ o njej ogled v živo.

Težko je z besedami opisati vse, kar je tam in kakšni občutki človeka prevzamejo ob prihodu na kmetijo. Vsekakor so glavne

smernice prej opisani kriteriji, ki so vodilo pri vsem delu. Dodati je potrebno le še to, da kmetija leži na hribu, obdaja jo lepo urejena trata z asfaltno glavno potjo. Vendar je asfalta le toliko, kolikor je nujno potrebno za nemoteno delo s kmetijsko mehanizacijo. Posebno lep je pogled na sadovnjak, ki je zasajen po vsem hribu. V njem rastejo stara visoka sadna drevesa, ki s svojo mogočnostjo opozarjajo nase in kažejo, da jih čas ni pokosil in so lahko konkurenčna nizkim, gostim nasadom. Ob vznožju hriba sta ribnik in čebelnjak, ki sta kot sladica po dobrem kosilu. Ob hiši je tudi prijeten zelenjavni vrt, na oknih in ob vhodu so še rože, ki nekoliko poživijo monotono belo barvo fasade. Ko vse to strnemo v celoto, dobimo res pravi delček narave v malem, ki se tiho in skoraj neopazno zlije s širšo okolico v tipično pokrajino.

Kaj je vrt in kako je nastal?

Vrt je ograjeno zemljišče, ki ga človek še posebno skrbno neguje. Ograja loči in varuje vrt od okolice, medtem ko so brez takšnega varstva njive in travniki, polje in gozd. Sicer se vrtnarska pridelava glede na predmet kulture ne razlikuje od poljedelstva. Toda pojem vrta v prvotnem pomenu besede je bistveno vezan na ograjo, na posebno varstvo in negovanje. Že na gredicah prvih vrtov so primitivni ljudje zbirali in gojili rastline, ki so se jim zdele negovanja vredne zaradi zdravilnih moči, prehrabnih vrednosti ali so jim kako drugače koristile. Za prvo idealistično primes primitivnega vrta pa lahko štejemo tiste rastline, ki jih je človek posadil le zato, ker so mu ugajale njihove lepe barve in oblike.

Različne so potrebe, zaradi katerih nastajajo vrtovi. Različne so naše navade, tudi čas spreminja ceno in ugled materialnim in duhovnim vrednotam. Mestni človek npr. potrebuje drugačen vrt kakor kmečki človek. Kmet pa živi iz dneva v dan z naravo, medtem ko mestni človek išče trenutke svobode sredi sivih zidov, da se lahko spet zateče nazaj k naravi.

Seveda so mnogi vrtovi zgolj iz gospodarskih razlogov. Nekateri so urejeni smotno, logično in s prijazno preprostostjo, drugi so zgolj neobgljene in ohlapne tvorbe, brez kakršne koli globlje težnje po smotnosti in lepoti. Med vrtovi so nekateri, ki človeka nehote zajamejo v svoj čar, razodevajoč mu vrednote, ki so pomembne za njegovo življenje.

Preprost človek, ki se že zaveda svoje moči in svobode sredi narave, ki obdaja njegovo delo in življenje, goji v ograjenem prostoru kmečkega vrta zelenjavo za prehrano dišavne in zdravilne rastline, hkrati ga pa okraši z cveticami in drevjem prijaznih barv in oblik, ki poživijo okolico kmetije. Oblike kmečkega vrta in način, kako v njem človek ravna z rastlinami, razodevajo kmečki ponos, zavest moči, čuti se duh moči, ki hoče naravo obvladati. Iz tega nastane red, ki se dopolnjuje s potmi, ograjami ter daje vrtu in okolici domačije razne poudarke.

Rastline v kmečkem vrtu so torej namenjene stvarnim in estetskim užitkom, včasih pa se uporabljajo že kot izrazito oblikovno (žive meje, drevje,

grmovje za senco, razne popenjavke itd.) ali različno sredstvo (obrobki gredic, poti...). Kmečki vrt kaže v svoji razdelitvi bolj ali manj tuja, razna stavbarska načela, toda njegove oblike, čeprav pester, so geometrično enostavne in preproste, tudi cvetlice so po gredicah razvrščene na moč neprisliljeno.

Ce hočemo, da bo vrt dobil v naravo razširjeno stanovanje, se mora s hišo združiti v ubrano so glasje. Zato je treba na vrt misliti že tedaj, ko se dela načrt za hišo. Ko razpostavljamo poševno posobah, se oziramo na lego oken in vrat. Tako je

potrebno tudi pri ureditvi vrta upoštevati nekaj pravil. Npr. kako gre iz hiše dohoda na vrt, odkod prihajata sonce in svetloba in na katero stran naj bi bil prost pogled na pokrajino. Najprej določimo mesto rastlinam, ki bodo ograjevale vrt. Sonce naj se zlija iz vrta v hišo, prav tako pustimo prostost različnim letnim časom. Uredimo vrt tako, da bomo lahko zaznali vse letne čase in svobodo narave. Vrt bi moral prav tako kot hiša izražati kulture bivanja. Včasih je vrt prepoln in vse je v njem, samostiga ni, kar bi radi. In moral bi zadovoljeval potrebe slehernega člana družine.

Urejenost okolice kmetije, vrta, sadovnjaka

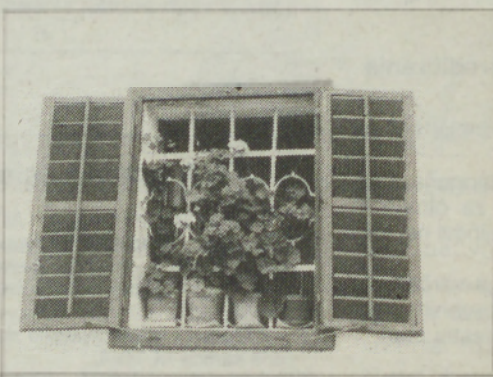
Razčlenitev in podrobnejši pregled kriterijev ocenjevalne komisije.

Okolica hiše - kmetije je pomembna pri pogledu na celotno pokrajino in njeno vključevanje v širše naravno okolje. Zaradi lažjega in preglednejšega ocenjevanja se okolica hiše razdeli na več manjših enot. Ograja in predvrt. Ograja razmejuje parcele in je namenjena varovanju notranjosti dvorišča, poleg tega ima še lepotni značaj. Nekatere hiše ležijo na takem prostoru, da ograja ni potrebna ali pa le okoli zele-

(gaber, liguster, manj ciprese), oz. hiše brez ograje, če je lokacija taka, da ograja ni potrebna. Dvorišče in stare vrste dreves. Poudarek je na funkcionalnosti dvorišča, njegovi splošni urejenosti in materialih, uporabljenih pri tem. Dvorišče naj ne bi bilo take, da omogočajo nemoteno delo, ni pa nujno, da so to cele asfaltne oz. betonske avenije. Okrog vrta vmes je lahko zeleni pas ali drevo (oreh, lipa, hrast,

Sadovnjak s starimi vrstami sadnega drevja v Zg. Gasteraju

Pelargonije na okenskih policah Šnajderjeve domačije

njavnega vrta. Prednost so imele ograje iz naravnih materialov in živice, ki izražajo značilnosti svoje pokrajine. Kakor se razvijajo vsa ostala področja našega življenja, tako se razvija tudi kultura bivanja. Vendar pa vseeno ne smemo čisto pozabiti na tradicijo ter vključevanje gradbenih in drugih elementov v okolje. Ni nujno, da sta beton in žičnata mreža edina trdna materiala, ki ne potrebujejo veliko nege in imata dolgo življenjsko dobo. Včasih se spišča vložiti v vzdrževanje malo več dela. Več točk so dobile hiše z lesenimi ograjami (lesenimi plotovi) in živicami

češnja, murva, hruška...), ki nam daje v polni vročini prijetno senco. Po napornem vsakodnevem oz. tedenskem delu se prilice počitek. Res je, da se trenutki počitka na kmetiji kratki, a so kljub temu lahko prijetni. Zato ne pozabite na ureditev počitka, ki bo namenjen kratkotrajnim trenutkom počitka. Na prostoru je lahko pod drevesom, brzlami, na vrhovi ali na preprosti in učinkoviti taki ali fizično kot psihično sprostitve.

Zelenjavni in sadni vrt. Za zelenjavni vrt si izberite lokacijo, da bo v bližini hiše. Kmečka gospodinja prav gotovo nima časa, da bi vsak dan hodila v oddaljen vrt po zelenjavo za sproti. Vrt potrebuje tudi opajo in pot. Oziroma se malo na naravo in ne naredimo iz vrta gove funkcije z za nas uporabno naravo v igri. Pestrost zelenjavnih vrst danes, ko so nam v igri nah na voljo razna semena, ne sme biti problem. Ob množičnih pojavih raznih boleznih in škodljivcev je kolobar še pomembnejši. Tako jih moramo tudi na polju pravila kolobarjenja, tako jih moramo tudi na domačem zelenjavnem vrtu.

Splošni vtis. Že naslov pove, da gre za splošni vtis ob prihodu na kmetijo in njeno vključevanje v okolje, pokrajino. Upošteva se prijetnost bivanja na strani v širše urbano okolje.

Melita V. Lemut, dipl. ing. iz kmet. (Pri ocenjevanju urejenosti so sodelovali tudi Stanislav Dobner, kraj. arh., in Ivanka Dostik, KSZ.)

pridemo v hišo. Okna so posejana, v razmerju stranic 2:3, z zastekljenimi lesenimi naoknicami. Razmerje so v skladnem razmerju s celotno fasado ima naklon 45°. In je pokrita z opetnim zareznikom. Napušč in zatrej se

Špindlerjeva domačija v Bučanih je že prejela mnoga priznanja, vendar tokrat prvič Vestnikovo priznanje za naj... arhitekturo. Skupaj z že nagrajenimi Petovarjevimi hišami predstavlja vso lepoto in urejenost kmetij z Murskega polja. bhp

končujeta z vencem. Hiša ima lesene stropove in lončeno peč.

Gospodarsko poslopje je z višinskimi in tlorisnimi gabriti ter materiali prilagojeno stanovanjski hiši in se smiselno širi.

Špindlerjeva kmetija je zgled vzorno obnovljene in urejene kmetije. S svojim prijetnim videzom pomembno prispeva k popolnejši podobi svoje vasi. Hkrati pa je lahko vzor tudi vsem nam in dokaz, da je stare hiše smiselno obnavljati. Pokrajini, v kateri živimo, bomo na ta način odgovorneje vdihovali duh našega časa.

Simona Novak,
dipl. inž. arh.

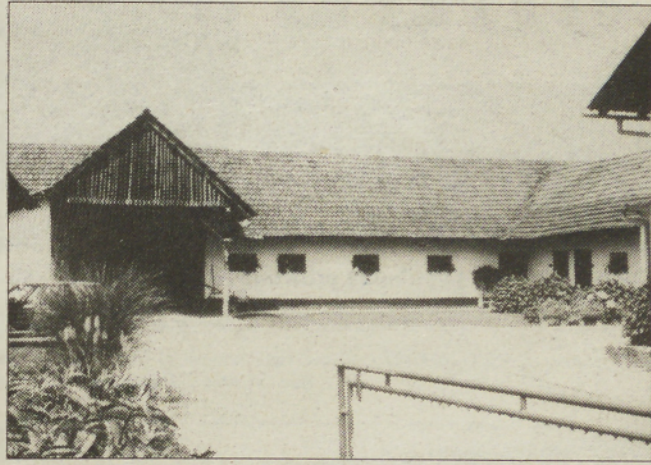
Tradicija z ljubeznijo

Tudi letos smo se sodelavci Vestnika odpravili k ljudem tostran in onstran reke Mure, da bi poiskali in predstavili kmetije, ki z ljubeznijo ohranjajo tradicijo, običaje in čisto okolje. Značilnost letošnjih poti je vidna odmevnost našega početja, ki se je že skoraj povsod usidrala med ljudmi vse od Prekmurja, Apaške doline, Slovenskih goric in Prekije. To nas veseli in nam daje pogum, da bodo v naslednjih letih cilji, ki smo si jih zastavili, še vidnejši. Pomagati ljudem, ki živijo na podeželju, da bodo spoznali okrog sebe tiste drobne stvari, ki delajo naše življenje polnejše in okolje prijaznejše.

Na Gornji Bistrici živi družina Ivana Zoldoša ali, kot jim pravijo po domače Kolarčevi. K njihovi kmetiji se je priženilo že kar nekaj zetov, saj je bil gospodinjini stari oče iz Trnja, oče iz Dolnje Bistrice, sedanjí gospodar Ivan pa iz Črncovec. Stari oče je poleg kmetovanja prevažal s konji tudi borov les iz gozdov okrog Kobilja in Dobrovnika, ki so ga uporabljali za gradnjo in vzdrževanje mlinov na Muri. Danes na Gornji Bistrici ni več nobenega vodnega mlina. Po pripovedovanju jih je bilo pred desetletji samo od Gornje Bistrice do Melinec, kjer je bil tok reke Mure najugodnejši, kar 18. Danes sta v vasi Kolenkov mlin in Vučkova oljarna za bučno olje, oboje pa seveda že poganja elektrika.

Pri Žoldošovih živita
složno skupaj dve družini, saj

je doma poročena tudi hčerka
čdinka. Lepo je slišati, ko ti
domači pripovedujejo, da
skupaj delajo, jejo in se pogo-
varjajo. Ravno letos so praz-
novali v njihovi družini
birmo, vsako leto 13. junija,
ko goduje sv. Anton, imajo
v vasi proščenje. Veselo pa je
tudi vsako leto decembra, ko
se v njihovi družini zvrsti kar
nekaj praznovanj rojstnin
dni. Na cvetno nedeljo nare-
dijo »presmec« in ga vržejo
na streho. Za veliko noč za-
kurirajo kres. Gospodar Ivan
zna še vedno splesti slamnate

Zoldoševa kmetija z Gornje Bistrice ima lepo in urejeno dvorišče; stanovanjsko hišo so obnovili in jo zvišali na dve etaži. bbp

košare in z vitrami povezati metle iz šib, ki rastejo v obmurskem močvirju – »meki«.

Staro motorno olje zbirajo in z njim premažejo les ter stroje. Na kmetiji imajo studenec, ki ga redno čistijo, da imajo vedno svežo pitno

vodo. Nabirajo lipo, bezeg,
kamilice in gobe.

Tudi domača marmelada in prekajeno meso nista pri njih nobena redkost.

V preteklosti se je njihova družina preživljala poleg kmetovanja tudi z očetovimi občasnim delom po Sloveniji (Savinjska dolina, Ljubljana) in sosednji Avstriji. V prihodnosti pa ima kmetija vse možnosti, da svoje pridelke od mleka, mesa, zelenjave in sadja ponudi morebitnim gostom, kar bo obogatilo ponudbo na njihovi kmetiji. Ker

jim pripravljenosti in volje ne manjka, jim želimo, da jim priznanje Naj... kmetija 94 za ohranjanje tradicije, običajev in čistega okolja pomaga kot spodbuda za prihodnost.

Štefan Skledar,
etnolog in sociolog kulture

NOVI Merkurjev trgovski center v Murski Soboti

TC MERKUR

... tako prepoznaven!

Obrtna ulica 39, Murska Sobota

Za dom in gospodinjstvo, obrtnike in domače mojstre.

TC MERKUR
Obrtna ulica 39

Telefon: (069) 31-788
(069) 31-798
(069) 31-809
(069) 31-814

DELOVNI ČAS:
od ponedeljka do petka
od 7. do 19. ure
ob sobotah
od 7. do 12. ure

Prodajni program:

izdelki črne in barvne metalurgije
gradbeni material
stavbno in pohištveno okovje
vijaki, žičniki in žični izdelki
vodoinštalacijski material
material za centralno ogrevanje
sanitarna oprema in keramične ploščice
elektroinštalacijski material
ročno in električno orodje, stroji in pribor
barve, laki in čistila in pribor
bela tehnika
mali gospodinjški aparati
posoda in jedilni pribor
izdelki iz kristala, porcelana, keramike in stekla
akustika, antene in pribor
svetila
zeleni program
kolesa in oprema za kolesarje

Šramlova nova kmetija iz Vogričevce

Kmetija Frica Šramla (po domače Simoničev Fric) iz Vogričevce 7 bi prav lahko prejela tudi najbolj častni naziv Vestnikovega ocenjevanja. Vendar pa, kot smo že večkrat poudarili, imajo prednost kmetije, kjer živi skupaj po več genera-

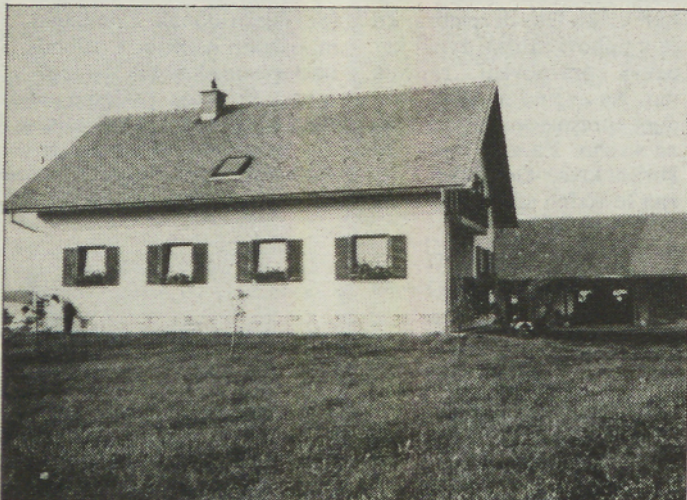
cij in kjer je zagotovljeno potomstvo. To je namreč najzanesljivejši porok, da se bo kmetovanje razvijalo tudi v prihodnje.

Šramlovi kmetiji bomo podelili priznanje in nagrado za »novo, krajini prilagojeno arhi-

tekturo«. Prav gotovo si jo zaslužijo, saj le redko najdemo nove hiše, ki ne bi bile dvo- ali večetažne. Vzorna (in ogleda vredna) je razporeditev objektov in ohranitev enake višine, pohvale in posnemanja vredna pa sta tudi opečna kritina in travnato dvorišče z lipo.

Tudi okolica kmetije je urejena povsem na novo, z okrasnim grmičevjem in sadnim drevjem.

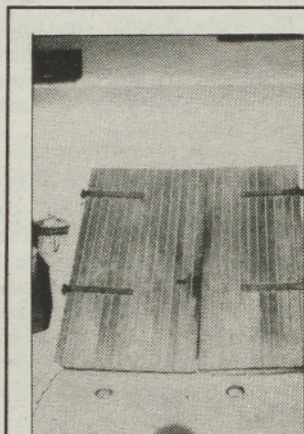
BBP

Šramlova kmetija si je priborila priznanje za novo kmetijo. bbp

Funkcionalne poti so utrjene, vse drugo pa je prekrito z »zeleno preprogo«; sredi trate ima častno mesto mlada lipa. bbp

Sušenje posode za mleko na Vaupotičevi kmetiji v Babincih

Nagrajeni vodnjak iz Nasove

Na letošnjo prijavnico za ocenjevanje kmetij smo zapisali, da poleg dobro ohranjenih in obnovljenih kmetij ter povsem novih hiš iščemo tudi lepe vodnjake.

Prejeli smo šest prijav za vodnjake; seveda samo vodnjakov brez kmetij ne moremo ocenjevati, kar ne bi bilo smiselno: vodnjak je praviloma vedno v bližini stanovanjske hiše, namenjen potrebam ljudi in živali na kmetijah.

Marsikje so vodnjake zapisali, na žalost ponekod tudi z odpadki, ker so napačno prepričani, da je, kar je globoko, daleč od ljudi in življenja. Pa ni tako. Vodnjake so kopali nad vodnimi »žilami«, torej so najboljše »vez« za onesnaževanje podtalnice. Drugod spet so si naredili vaše vodovode, stare vodnjake pa opustili in jih prekrili z betonskim pokrovom. Če ne prej, so jih ob lanski suši dali očistiti, kajti le v teh studenih je bilo dovolj vode.

Večina prijavljenih vodnjakov je bila bolj za okras kot uporabo. Leseno ohišje so krasile bogato cvetoče pelargonije. Dva med njimi sta bila narejena pred kratkim, kar nas še posebno veseli. Zakaj smo se odločili za vodnjak Tomaža Jaušovca iz Nasove? Morebiti so drugi vodnjaki res bolj bogato in lepše okrašeni, toda vodnjak iz Nasove ima pred vsemi to prednost, da ga še vedno uporabljajo. Nanj so navezani prav vsi člani družine. Voda pa je dobra, čista in zdrava...

BBP

Vodnjak na Jaušovčevi kmetiji je v središču dogajanja. bbp

Tudi najmlajši člani družine ga ne bi zamenjali za nobeno igračko.

Joušovčeva kmetija se po domače imenuje Videc. bbp

**SLOVENSKA ZADRUŽNA
KMETIJSKA BANKA,
d. d., LJUBLJANA**

**PE MURSKA SOBOTA,
Kocljeva 16,
te. (069) 31 630**

**SMO BANKA SLOVENSKEGA
ZADRUŽNIŠTVA, AGROŽIVILSTVA,
KMETOV IN PRAVNIH OSEB
DRUGIH DEJAVNOSTI**

Nadaljujemo s tradicijo nekdanjih zadružnih hranilnic in posojilnic in ohranjamo navezanost na slovensko zemljo, zaradi tega podpiramo razvoj zadružništva, kmetijstva in oblikovanje novega modela slovenskih kmetij.

Banka sproti in sistematično dograjuje svojo poslovno ponudbo, tako pri poslovanju s pravnimi osebami, kot tudi pri poslovanju z občani. Tokrat vabimo prebivalstvo k sodelovanju na področju deviznega in menjalniškega poslovanja, ki zajema:

- devizne hranilne vloge,
- devizne vezave na 1, 3, 6, in 12 mesecev,
- plačevanje v tujino
- odkup in prodajo deviz.

Prednost Vašega varčevanja pri naši banki:

- zelo ugodne obrestne mere,
- zaupnost in zanesljivost pri urejanju vaših denarnih zadev
- brezpogojna varnost sredstev, saj so Vam vaše devize dosegljive tudi v Avstriji in Italiji.

**DENAR ZASLUŽITI JE PRIDNOST,
DOBRO UPORABITI GA JE MODROST,
MI VAM PRI TEM POMAGAMO.**

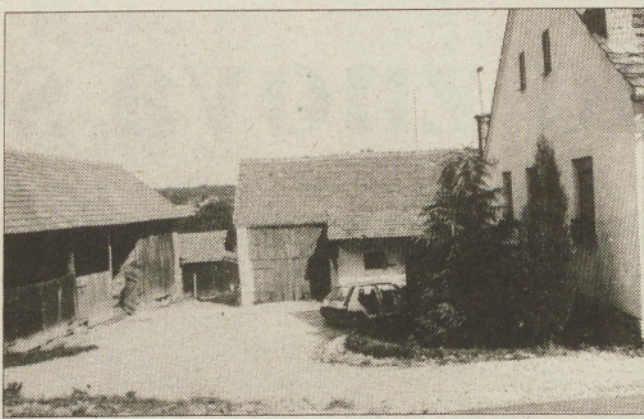
Obiščite nas v Zadružni blagovni hiši PANONKA, Kocljeva 16, 2. nadstropje. PRIČAKUJEMO VAS!

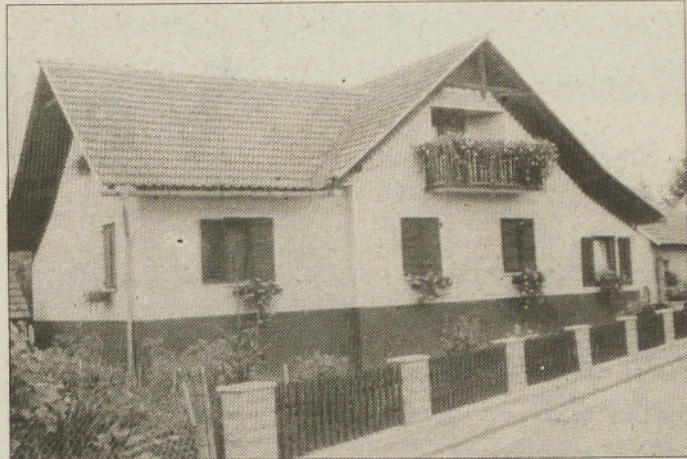
naj... kmetija 94

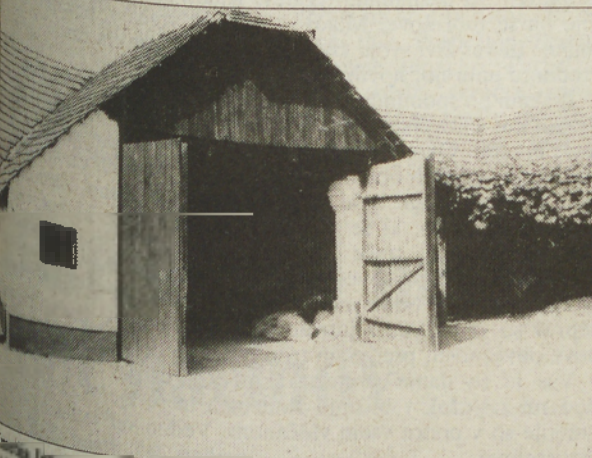
Mulcova domačija z Vaneče 37 si bo lahko prav kmalu pridobila naziv naj... kmetije; zaenkrat je prejela priznanje. bbp

Vrečičeva kmetija nad opuščeno železniško progo, ki vodi proti Ho-
došu. bbp

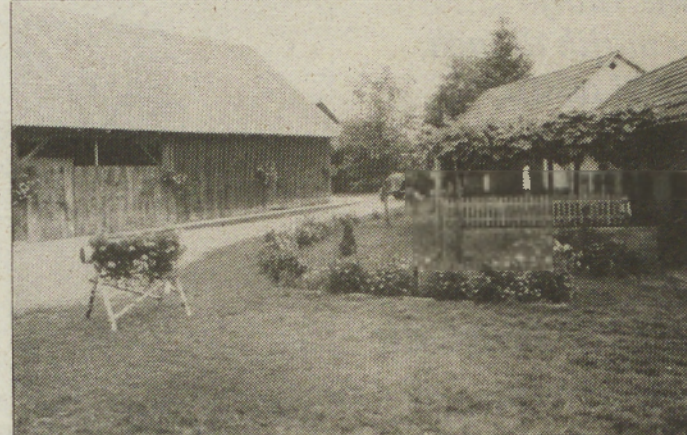
Kmetija Janka Mulca iz Šratovec 15 je dobitnica priznanja za vzorno
urejenost. Stanovanjsko hišo so predniki sezidali že 1845 leta, pred šestimi
leti pa so ji nadeli sedanjo podobo. bbp

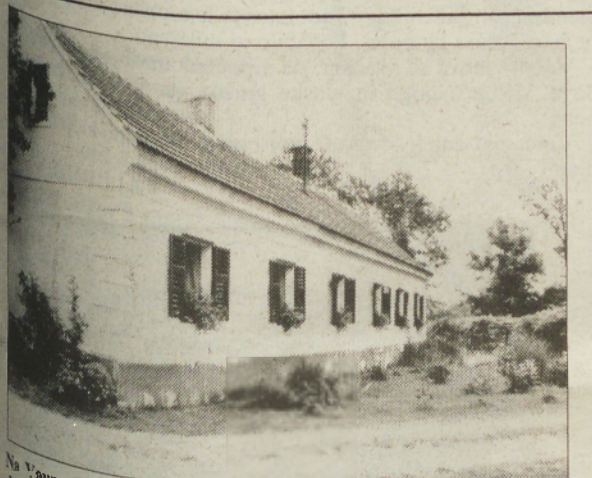
Kmetija Janka Lebarja iz Brezovec 3a spada pravzaprav v vas Hotiza in
Hotiza Lebarja; zemlja pa je v hrvaški katastrski občini, zato je trgovanje
z njo prepovedano. bbp

Lebarjeva kmetija je del idiličnega zaselka ob murskem gozdu; prav tako
idiličen je koruznjak ob cvetoči lipi. bbp

Pestro, zanimivo in urejeno kmečko dvorišče Mulečevih je pritegnilo tudi
pozornost zdraviliških gostov. bbp

Na vauptičevi kmetiji v Babincih kmetujejo ženske, in to tako
dobro kot moški, le rož je verjetno več kot drugje. bbp

Domačija Franca Zelenika v Cogetincih stoji ob cesti proti Cerkve-
njaku in je prav gotovo že pritegnila pozornost popotnikov. bbp

fm commerce d.o.o.

Murska Sobota, Cankarjeva 60,

NOVO NOVO NOVO

Specializirana trgovina

z rezervnimi deli **Zetor**

kompletna elektrooprema, ležaji, tesnila
(semeringi), črpalke, bati, šobe...

telefon: (069) 21-318

mobitel: 0609-613-037

mobitel: 0609-620-378

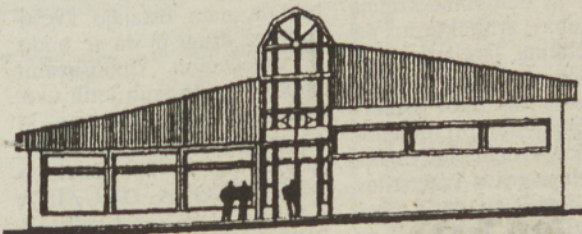

Ostala naša ponudba za kmetovalce:

• cisterne, namenjene za prevoz gnojnice; s hidravičnim odpiranjem, priključkom za električno, z zračnimi zavorami ter s
priključkom za zalivanje, gašenje in pranje ceste. Prostornina cistern v litrih: 3000 litrov, 5000 litrov, 8000 litrov
in 11000 litrov

- vrvica za baliranje slame in sena • stekleni rastlinjaki
- traktorji ZETOR • ALU – trapezne pločevine vseh vrst

Dobavljamo in montiramo:

- hale iz jeklene konstrukcije (š. 15 m in d. do 100 m),
primerne za delavnice (toplotne hale), skladišča idr.
- avtosalone oz. avtoceste s servisnimi delavnicami

Za zainteresiranim kupcem uvozimo tudi razno drugo blago iz Češke in Slovaške

GARANCIJA in SERVIS za vse izdelke!

Vedno znova se vračam

HREPENENJE

*tam za goricami
večer diši...
divje praproti
norih sanj
me vabijo
v mojih dlaneh
zlato nemir
brsti
tam si ti...*

**VALERIJA
PERGER**

**PRILOGO NAJ... KMETIJE
SO PRISPEVALE:**
Novinarka Vestnika Bernarda B.
Peček, lektorica Nevenka Enri in
tehnična urednica Ksenija Šomen
in agencija za tiskanje VENERA.
Fotografije: BBP

Vedno znova se vračam... Čeprav pravljice ne živijo več. Mogoče jih pa jaz ne znam živeti. A prihajam s pomladjo, poletjem, jesenjo in zimo; po cesti, ki ni več blatna in prašna, goricami in hišicami z rožami in prijaznimi pogledi, po spominih... Moja rojstna vas Okoslavci. Oh, kje je že to? Veš, to je blizu Kapele. Kje pa je Kapela? Vidim, da je sogovornik bolj stari podkovan v zemljepis, zato se trudim pojasniti. Ko omenim čudovit razgled, vino in prijazne ljudi, je slika popolna. Rodi se želja – vse to videti in doživeti.

In se vračam... V čase pomladnega prebujanja, ko se moja vas spreminja v nevesto; k vonjem pokošenih travnikov in pomladi klopotev, ki naznanjajo trgatve. Kakih sto hiš šteje danes, govorijo pa se tudi nove. Mladi se namreč vračajo, nekateri celo iz tujine. In vas živi svoje življenje. Tudi v »novem času«, ko stare vrednote umirajo, novih pa še ni.

Brskam po spominih; poskušam najti tisto, kar je ostalo lepo in drago, kot solza čisto. Leta mladosti, prijateljstva, prvih ljubezni, leta, ko smo Okoslavčani živeli za svoje gasilske praznike, proslavljanja različnih obletic, uspehov; vsi smo bili glavni igralci in vsak je svojo vlogo igral dostojanstveno in resno. Znali smo se tudi veseliti. Čas, ki še ni poznal bučnih disko klubov, nam je podarjal trenutke sreče ob nežnih valčkih in veselih polkah na okoslavskih gasilskih veselnicah, ki so bile znane daleč naokoli. Dolgo v noč je odmevala glasba in ljudje so se sneli pri vratih. Čeprav so vedeli, da z jutrom pride nov dan, ki jim bo prinesel nove obveznosti, predvsem trdo in težko delo na kmetiji.

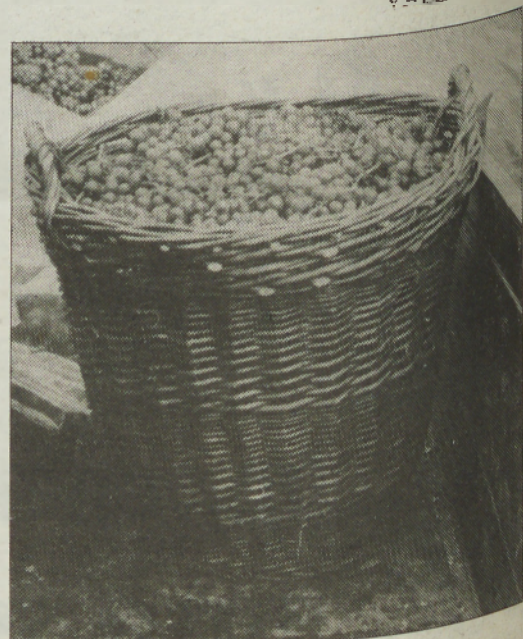
Vas je še danes pretežno kmečka, čeprav si mnogi pridobijo dodatni zaslužek v bližnjih Radencih in še kje. Vzorno urejeni kmetije so v ponos vsem vaščanom. Vedno več je takih, in to je razveseljivo.

In vsi, ki so nas pota življenja odpeljala iz vasi, se radi vračajo ob praznikih in običajnih dnevih, ko nas priključijo klopoti in se poveselimo z domačimi na trgatvi, ki je še vedno eden najlepših praznikov. Tudi letos je trta obilno obrodila in vsi se že oglašajo klopotci. Povabilo je mikavno.

Vedno znova se vračam, da s pogledom objamem zelena polja, dobe, dehteča polja in vinske gorice, da se s srcem dotaknem neba...

Vračanja dajejo smisel moji poti, polnost mojim hrepjenjem...

VALERIJA PERGER

POLETNI VRT – Ni lepšega kot v poletni vročini presedeti v senci takšne lesene lope; V Nasovi so imeli v njej tudi malice in kosila. bbp

ZIMSKI VRT – Zakaj bi se trudili z različnimi modnimi steklenjaki in rastlinjaki, ko pa lahko pridne gospodarjeve roke zelo hitro rešijo gospodinji problem, kje prezimiti rože. Posnetek je nastal pri Mulečevih v Šratovcih. bbp

Vestnikova družina ljubiteljev lepega podeželja

Vestnikova akcija ocenjevanja naj... kmetij je nalezela na velik odziv med bralci Vestnika in prebivalci v šestih občinah severovzhodne Slovenije. Bralci lahko spremljajo akcijo od srede maja, ko objavimo prvo prijavnico, pa vse do začetka septembra, ko jo končamo s sklepno prireditvijo in podelitvijo priznanj na izbrani kmetiji. Okusi so različni, zato se lahko zgodi, da se vsi povsod s kriteriji in načinom ocenjevanja ne bodo strinjali; naša komisija je prepričana, da ima les prednost pred plastiko, opeka pred salinitom in betonom, krajini prilagojena arhitektura pa pred velikimi skatlastimi hišami. Kmetovanje mora biti ekološko, razvojno usmerjeno in podjetno, pri urejenosti okolice, vrta in sadovnjaka se ocenjuje prava razvrstitev in urejenost, ne pa zgolj množica rož; velik poudarek pa dajemo tudi ohranjanju tradicije, običajev, skrbi za čisto okolje in skupnemu družinskemu življenju. Samo družina daje prave temelje za nadaljnje gospodarjenje, pravilno usmerja odnos mladih do kmetovanja in do tradicije.

V minulih letih smo obiskali in se pogovarjali z okrog 200 družinami. Udeležene kmetije, njihovi sorodniki, znanci, sosede in vaščani v vaseh, iz katerih so bile prijavljene kmetije, so še skrbneje spremljali potek ocenjevanja. Vsako leto izberemo le deset najboljših. Verjamem pa, da nam ostajajo zvesti tudi vsi drugi in da se bodo z določenimi izboljšavami lahko v prihodnjih letih uvrstili v ožji izbor. Družine, ki so prejele priznanja in nagrade, pa so že nekakšna VESTNIKOVA DRUŽINA LJUBITELJEV LEPEGA PODEŽELJA. V to družino bi radi vključili tudi vse

cije, običajev, skrbi za čisto okolje in skupnemu družinskemu življenju. Samo družina daje prave temelje za nadaljnje gospodarjenje, pravilno usmerja odnos mladih do kmetovanja in do tradicije.

V minulih letih smo obiskali in se pogovarjali z okrog 200 družinami. Udeležene kmetije, njihovi sorodniki, znanci, sosede in vaščani v vaseh, iz katerih so bile prijavljene kmetije, so še skrbneje spremljali potek ocenjevanja. Vsako leto izberemo le deset najboljših. Verjamem pa, da nam ostajajo zvesti tudi vsi drugi in da se bodo z določenimi izboljšavami lahko v prihodnjih letih uvrstili v ožji izbor. Družine, ki so prejele priznanja in nagrade, pa so že nekakšna VESTNIKOVA DRUŽINA LJUBITELJEV LEPEGA PODEŽELJA. V to družino bi radi vključili tudi vse

PREDLAGAMO:
DA OBČINE SEVEROV-
ZHODNE SLOVENIJE
Z DOLOČENIMI POMA-
GAMI VENCIJAMI POMA-
GAMO VSEM TISTIM, KI
ŽELJO STREHO PRE-
KRITI Z OPEČNO KRO-
TINO, PA JIH PRI TEM
OVIRA VISOKA CENA.

**K SODELOVANJU VA-
BIMO TUDI BANKE IN
KRIŽEVSKO OPEKAR-
NE.**

Ce nam bo uspelo, da bodo letno v vsaki občini imeli vsaj tri strehe prekrite z opeko in ne s salomom ali tegulo, bo to le naš uspeh in velik prispevek k lepši podobi podeželja.

druge, ki imajo v rokah skarje in platno, ko gre za podobo našega podeželja.

za vsakogar nekaj

Privoščimo si paradižnik

Ka bi ljudje vedeli, kako je paradižnik, bi ga bili radi vsi, pa tudi s tržnice ne bi šli nikoli brez njega. Po-
ni kaj bo paradižnik vsak dan
Ce smo sklenili shuj-
ga vključujemo v dieto:
premore malo kalorij, pa ve-
mo dragocenih vitaminov in
zudin.
Pridelovalci paradižnika naj
niso ne čakajo, da bodo plo-
dovi dozoreli. Ko začnejo rde-
eti, plodove poberejo in jih
posušijo na sončnem oknu ali
v tenci, da dozorejo. Tako
dobijo tudi zeleni plodovi
rastlini priložnost, da lepo

odebelijo. Jeseni poberejo
napete lepe plodove, ki se
morda niti še barvati niso za-
čeli, in jih zavijemo v časopisni
papir. Zložimo jih na polico
v temni shrambi in jedli jih
bomo vse do zime.
Paradižnik je pravnja jed za
slabokrvne, za ljudi, ki so izgu-
bili veliko krvi, za odrasčajoče
mladostnike. Zelo ugodno
vpliva na srce in ožilje, znižuje
krvni tlak. Pospesuje izločanje
trebušne slinavke. Paradižnik
mehča blato, skratka, privo-
ščijo naj si ga tisti z zapeko in
hemeroidi. Pomaga tudi pri
prostinu in revmi.

Belo ne more biti črno

(Razmišljanje ob letu družine)

Te zgodbe iz mojih mladih let so na neki način aktualne tudi danes, le v nekoliko prirejani obliki.

V tistih »davnih« letih po drugi svetovni vojni in še vsaj petnajst let pozneje je bilo v prekmurskih vaseh pomanjkanje. Tudi kruha je primanjkovalo, da ne govorim o zaseki, drugih namazov pa vsaj mi nismo poznali. Le tu in tam nam je mama namazala na kruh smetano, ki jo je malo posladkala.

Moj najmlajši brat ni mogel dojeti, da ne more vedno jesti namazanega kruha. Mamo je prijel za roko in kazal na »čeber«, odkoder je jemala dober namaz. Otresti se ga je hotela s tem, da mu je rekla: »Tu notri je vuk«. Volka smo se vsaj v tistih časih otroci najbolj bali, čeprav ga nismo še nikoli videli. Bratec je nekaj časa zamišljeno gledal in razglabljal v svoji mali glavi o tem novem volku, nakar je mami dejal: »Mama, vuka bi jo«.

Kakšno rešitev je mama tokrat našla, ne vem, vem pa, da z »vukom« ni nič rešila.

Ko sem v času šolanja prihajala domov, sem vedno kaj malega prinesla za otroke in starše. Takrat so se običajno zbrali vsi pri majhni kuhinjski mizi, da bi videli, kaj bom vzela iz svoje potovalne torbe. Nekoč sem med drugim prinesla pol litra ruma, da bi si zvečer skuhal rumov čaj. Predvsem oče ga je imel zelo rad, pa tudi drugi odrasli.

Ker najmlajši štirje ruma še nikoli niso videli, so zvedavo gledali in spraševali, kaj je to. Oče je avtoritativno »pribil«: »To je »gift«, strup«. Čez čas pa je ta »gift« odprl in ga malo »nagnil«, samo požirek. Otroci so to videli.

Ko sem zvečer po delu skuhal čaj in iskala stekleničko z rumom, ga ni bilo nikjer. Poklicala sem svojo sestro in bratca, ki so bili »močno zaspani« in jih vprašala, če kaj vedo o tisti steklenički. Na koncu koncev sem onemela ob njihovem odgovoru: »Telko je bilou muh po hiži, pa smu je s ten giftun pošpricali, ka je pa ostalo, pa je sakši malo spuo.« Bi jih lahko zaradi tega kaznovala? Delali so tako, kot je rekel in delal oče. Le da bi se to z »giftom« lahko v drugačnih okoliščinah tragično končalo. Takrat smo bili le brez rumovega čaja. Muhe so še naprej veselo brenčale, otrokom pa se popiti rum tudi ni poznal. Ko razlagamo otrokom nove pojme, bodimo nazorni, dosledni in predvsem mislimo na to, da nas otroci nadvse radi posnemajo ravno takrat, ko mi tega ne bi hoteli.

Cilka Dimec Žerdin

Otrok in zobje

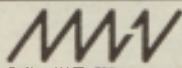
Že od malega navajamo otroka, da si redno in pravilno čisti zobe. Redno pomeni najmanj trikrat na dan, po zajtrku, kosilu in večerji. Opozorimo otroka, da si še pred umivanjem, temeljito opere usta in odstrani ostanke hrane.

Otroku kupimo kakovostno mehko ščetko in ga naučimo, da si čisti zobke vselej v pravi smeri – od dlesni navzdol, in to s krožnimi gibi. Tudi na notranjo stran ne sme pozabiti.

Za pridnost in vztrajnost ga vselej pohvalimo in tu pa tam nagradimo z majhnim darilcem.

Predvsem pa z otrokom redno obiskujemo zobozdravnika in malčku nikar že v naprej ne vsiljujemo strahu pred njim.

RADIO MV – MURSKI VAL – UKV
94,6 MHz (dopolnje tudi SV 648 kHz)

Petek – 5.40 Prebujajte se z nami – 7.00 Druga jutranja kronika – 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini – 7.45 Mariborsko zvočno pismo – 8.00 Poročila – 8.10 Dopoldne na MV – 8.30 Mali oglasi – 9.15 Glasba – 10.00 Poročila – 11.15 Od petka do petka – 12.00 Poročila BBC-ja – 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine – 13.00 Danes do trinaajstih – 13.30 Popoldne na MV – 14.30 Romska oddaja – 15.30 Dogodki in odmevi – 16.25 Obvestila – 16.30 Poročila – 17.00 Ob koncu tedna – 17.30 1 = 2 in 3 in 4 – 18.00 MV-dur – 18.30 Poročila BBC-ja – 19.00 Dnevnik Radia Slovenija – 19.30 »Sipli mi« z Duškom in Sašom – 22.00 Vključujemo Radio Slovenija

Sobota – 5.40 Prebujajte se z nami – 7.00 Druga jutranja kronika – 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini – 7.50 Tržnica – 8.00 Poročila – 8.10 Dopoldne na MV – 9.15 Predstavljamo vam – 10.00 Poročila – 10.30 Potepajte se z nami – 11.00 Sobotni gost – 12.00 Poročila BBC-ja – 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine – 13.00 Danes do trinaajstih – 13.30 Popoldne na MV – 14.30 Alterantivna oddaja – 16.25 Obvestila – 16.30 Poročila – 17.00 Ob koncu tedna – 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi – 18.30 Poročila BBC-ja – 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

Nedelja – 8.00 Zatenjamo nov dan – 8.10 Panonski odmevi – 9.30 srečanje na Murskem valu – 10.30 Nedeljska kuhinja – 12.00 Poročila – 12.15 Nedeljsko premišljevanje – 12.30 Minute za kmetovalce – 13.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi – 18.30 Poročila BBC-ja – 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

Ponedeljek – 5.40 Prebujajte se z nami – 7.00 Druga jutranja kronika – 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini – 7.45 Porabsko zvočno pismo – 8.00 Poročila – 8.10 Dopoldne na MV – 8.30 Mali oglasi – 10.00 Poročila – 10.15 Evropa v enem tednu – 12.00 Poročila BBC-ja – 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine – 13.00 Danes do trinaajstih – 13.30 Popoldne na MV – 15.30 Dogodki in odmevi – 16.25 Obvestila – 16.30 Poročila – 17.00 Bilo je nekoč – 17.30 Sport – 18.00 S kranjskimi, cekron, pa z marelof – 18.30 Poročila BBC-ja – 19.00 Dnevnik Radia Slovenija – 19.30 Večno zelene melodije z Benom – 22.00 Vključujemo Radio Slovenija

Torek – 5.40 Prebujajte se z nami – 7.00 Druga jutranja kronika – 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini – 7.45 Ljubljansko zvočno pismo – 8.00 Poročila – 8.10 Dopoldne na MV – 8.30 Mali oglasi – 10.00 Poročila – 12.00 Poročila – 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine – 13.00 Danes do trinaajstih – 13.30 Popoldne na MV – 15.30 Dogodki in odmevi – 16.25 Obvestila – 16.30 Poročila – 17.00 Bilo je nekoč – 17.30 Sport – 18.00 S kranjskimi, cekron, pa z marelof – 18.30 Poročila BBC-ja – 19.00 Dnevnik Radia Slovenija – 19.30 Večno zelene melodije z Benom – 22.00 Vključujemo Radio Slovenija

Sreda – 5.40 Prebujajte se z nami – 7.00 Druga jutranja kronika – 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini – 7.45 Zagrebško zvočno pismo – 8.00 Poročila – 8.10 Dopoldne na MV – 8.30 Mali oglasi – 10.00 Poročila – 10.15 NSTSNMV – 12.00 Poročila BBC-ja – 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine – 13.00 Danes do trinaajstih – 13.30 Popoldne na MV – 15.30 Dogodki in odmevi – 16.25 Obvestila – 16.30 Poročila – 17.00 To sem jaz – 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi – 18.30 Poročila BBC-ja – 19.00 Dnevnik Radia Slovenija – 19.30 Glasbeni kviz s Smiljo – 22.00 Vključujemo Radio Slovenija

Četrtek – 5.40 Prebujajte se z nami – 7.00 Druga jutranja kronika – 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini – 7.40 Svetuje kmetijski strokovnjak – 8.00 Poročila – 8.10 Dopoldne na MV – 9.15 Sedem veličastnih – 10.00 Poročila – 11.15 Mali oglasi – 12.00 Poročila BBC – 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine – 13.00 Danes do trinaajstih – 13.30 Popoldne na MV – 15.30 Dogodki in odmevi – 16.25 Obvestila – 16.30 Poročila – 17.00 To sem jaz – 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi – 18.30 Poročila BBC-ja – 19.00 Dnevnik Radia Slovenija – 19.30 Geza se zeza (humor in domača glasba) – 22.00 Vključujemo Radio Slovenija.

Kuhajte z nami

Čas konzerviranja jesenske zelenjave

Preprosto konzerviran paradižnik

Zrele paradižnike operemo, jim odstranimo peclje in poparimo. V kropu jih pustimo eno minuto, nato paradižnikom hitro olupimo kožo. Drobne plodove prerežemo na polovice, debelejše na četrtine. Posamezne kose z roko rahlo stisnemo, da izpade večina semenja. Nato jih v večji plitvi posodi malo solimo in kuhamo toliko časa, da začno razpadati. Spravimo jih v brezhibno pomite in z vročo vodo ali v pečici razkužene manjše kozarce, tako da vsebino enkrat uporabimo. Skoraj do vrha napolnjene zapremo s pokrovčki in obrnemo na deski za 3 minute na pokrovčke, da se prepričamo, če so dobro zaprti in razkužimo plast zraka med vsebino in pokrovom. V naravni položaj obrnjene kozarce zložimo v primerno škatlo in dobro pokrijemo ter zavarujemo pred prepikom. Dobro pokriti (suha sopara) naj se popolnoma ohladijo, potem jih shranimo.

Tako pripravljen paradižnik uporabljamo kot svežega za omako (ga pretlačimo), dušenega za rižoto, špagete, mesne omake, paradižnikovo zelje in juhe.

Sataras

Zrele, a še trde paradižnike narežemo na prst debela kolesca. Položimo jih na cedilo, da se dobro odtečejo. Mesnate paprike zrežemo na rezance in jih pokrite (vmes mešamo) dušimo v lastnem soku. Malo solimo. Po 10 minutah dodamo odcejene paradižnike in vse skupaj dušimo na močnem ognju še 10 minut. Takoj – še zelo vroče zložimo v manjše kozarce, jih takoj zapremo in zavijemo v odejo, da se vsebina pasterizira v lastni vročini. Šele popolnoma ohlajene odvijemo in spravimo v hladno, temen prostor.

To pozimi dodajamo mesnim omakam, dušenemu mesu ali ponudimo k mesu kot solato.

Cilka Sukič

Barva za boljše počutje

Če ste se namenili prebeliti stanovanje, je prav, da razmislite o barvi. Gotovo ste že slišali, da prevladujoča barva v prostoru vpliva tudi na človekovo razpoloženje. Kakšno barvo torej izberemo za ta ali oni prostor svojega stanovanja?

Modra: Ta barva daje občutek hladu in svežine, posebno če kombiniramo modre odtenke z veliko bele barve. Živahni otroci v modro prebarvani ali modro opremljeni sobi laže zaspijo. Umirijo se.

Rdeča: Ta živa, ognjevitna barva nas spodbuja in vznemirja. Če opremimo otroško sobo z nekaj rdečimi dodatki, postanejo premirni in preveč zasanjani otroci živahnejši.

Rumena: To je barva za živahne ljudi, ki so jim domače štiri stene pogosto pretesne. Toda rumeno prebarvamo le sobe, ki so obrnjene proti soncu. Če v sobo ne posije sonce, je rumena barva nekako siva in otožna.

Rjava: Ta barva nam daje občutek varnosti. Psihologi priporočajo rjave odtenke le za prostore, v katerih se zadržujemo največ zvečer, ob umetni svetlobi. Rjava barva je primerna za spalnice.

Zelena: To je težavna barva, ki jo je potrebno pravilno uporabiti. Če izberemo pravi odtenek, pomirja in zbujajo občutek varnosti. V taki sobi se osvežimo tako kot na sprehodu skozi ozeleneli gozd. Če pa barva ni prava oziroma če se sobna oprema ne ujema z barvo sten, postanemo v zeleni sobi nemirni, počutimo se neugodno.

SESTAVIL MARKO NAPAST	ODLUČEN AMERIŠKI FILMSKI IGRALEC	OFICIJSKI ZNAK NA RAMI NARAMNIK	PREDNA LEC PREKLEJE	FILMSKA IGRALKA TURNER	TV NARPOVE- DOVALKA KOROŠEC	MESTO NA MAD- ŽARSKEM	VRSTA VISOKE SOLE
KRATEK, JEDNAT ODGOVOR, ZAVRNTJEV							
DELO, POSEL							
BOLNIŠ- NICA							
ANTIČNO MESTO S FILOZO- FSKO SOLO					STATE DE- PARTMENT		
LJUDSKA MODROST PREGOVOR				EISENHOF- WER HRVASKI OTOK			
NEKDANJI SLOVENSKI TEDNIK			KETTEJEV ROJ KRAJ ČEŠKI PESNIK				
GLAVNO MESTO BANGLA- DEŠA					MILANO VODITELJ HRVASKI TELEVIZIJE		
AVTOMO- BILSKA OZNAKA SPANJE		AQUILEIA FRANCOSKI PISATELJ (ARIANA)					
PRINC V EPU MAHABHA- RATA				OČE PISATELJ- CA PEROCI			
TKANINA ZA POSTELJ- NINO					SILVA TRDNA		AVTOMO- BILSKA OZNAKA TORINA
ČLOVEK, KI TREZNO GLEDA NA ZVLJENJE							
PRISTANI- ŠKO MESTCE V APULIJI							

Glasbene lestvice

NAJBOLJŠI SEDEM TUJIH SKLADB
NA MURSKEM VALU
NSTSNMV

1. THE FLINTSTONES – B. C. 52's
2. I SWEAR – All A One
3. WHEELS FOR MY SWEET – C. J. Lewis
4. HEART OF GLASS – Double You
5. LOVE IS STRONG – Rolling Stones
6. 99 – The Pretenders
7. THOSE WERE THE DAYS – Leningrad Cowboys

PREDLOGI:
SOMETHING IN THE AIR – Tom Petty
WOLFMAN – Floy
EVERYBODY – D. J. Bobo

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE
7 VELICASTNIK

1. OPROSTI MI – Majda Arh
2. CAROVNIK – Regina
3. ABRAHAM – Jazet Bončina
4. MI LJUDJE SMO KOT MORJE – Faraoni
5. POKAJ MI ROKO – Brane Drvarit
6. KO BOŠ PRIŠLA NA BLEDO – Aleksander Mežek
7. NEPRIJAGOJEN – Adi Smolar

PREDLOGI:
SANDAM TE – Anja Rupel
CEBI SE SEST – Veler
ADMO – Avtomobili

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE
S KRSČAKOM, CEKRON PA Z MARELOF

1. ZLATA MAMICA – Ptujskih 5
2. TVE VRTNICE – Ajda
3. FLOKJANSKA POLKA – Ans. Vesta
4. STIRI DESETELETJA – Štirje kovači
5. PA SE ENO ZAIGRAJMO – Mak
6. PRELESI SPOMINI – Ans. Alojza Grnjaka

PREDLOGI:
1. LE VERJEMI – Rompompom
2. PISMO IZ MLADOSTI – Perrod
3. STARSEM – Rokondo kvintet

Izpolnjene kupone pošljite do četrtek, 8. septembra 1994, na naslov: Murski val, Slovenska 41, 69000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 35

Glasujem za skladbo:

• tuja

• domača

• narodnozabavna

Ime in priimek ter naslov

Zasebna pobuda tudi na varnostnem področju

Detektivski in varnostniki

Zakon o detektivski dejavnosti ter zasebnem varovanju in organiziranju službe varovanja je tudi v Sloveniji podlaga za organiziranje teh služb zunaj državne strukture. To pa seveda ne pomeni, da bomo imeli detektive, kot jih vidamo v filmih, saj so pristojnosti naših pooblaščenec dokaj omejene. Posebna pa je služba fizičnega in tehničnega varovanja.

Kaj je detektiv in kaj sme?

V Zakonu CZ piše, da je detektiv 1. uslužbenec kriminalne policije, 2. oseba, ki opravlja predpisane pogoje in 3. oseba, ki opravlja druge pogoje. Po besedi je detektivski in civilne zadeve.

Naše razmere velja ta določila. Zakon določa, da detektiv (pa naj gre za individualno opravljeno ali v okviru detektivske službe) sme pridobivati informacije neposredno od osebe, ki jo raziskuje, ali pa tudi od drugih oseb, ki imajo podatke in so jih pripravljeni dati prostovoljno. Detektiv pa lahko informacije pridobi tudi iz sredstev javnega pomena, in sicer o osebah, ki so pogrešane ali skrite, o anonimnih pisem in povzročiteljih prometnih nezgod. Iz sredstev javnega pomena sme tudi zbirati informacije o predmetih, ki so ukradeni, izgubljeni, o dokaznem gradivu, potrebnem za zavarovanje pravic in odgovornosti stranke pred pravno odgovornostjo in drugimi organi oziroma organizacijami, ki v področju o teh pravicah in odgovornosti delujejo pri izpolnjevanju klavzule; o osebah in poslovnosti pravnih oseb.

Detektiv pridobiva informacije, za katere ga v skladu z zakonom s pogodbo pooblasti stranka.

joče, kajti detektiv ne sme opravljati nalog, za katere so z zakonom določeni oziroma pooblašteni policijski in pravosodni organi, denimo izterjevanje dolgov pravnih in fizičnih oseb. Detektiv ne sme za opravljanje detektivskih storitev uporabljati metod in sredstev, ki jih v skladu z zakonom uporabljajo službe državnih organov. Lahko pa si pridobi strelno orožje in ga nosi v skladu z zakonom.

Kdo pa je lahko slovenski detektiv?

Mladi bralci so se morda navdušili, da bi postali detektiv in bi si na ta način zagotovili službo, si popestrili življenje. Zakaj pa ne, vendar uradno ne moreš kar tako postati detektiv, saj zakon določa, da mora imeti za opravljanje dejavnosti licenco (dovoljenje), ki jo izda Detektivska zbornica Republike Slovenije, vendar pa kandidat mora izpolnjevati pogoje: državljanstvo Republike Slovenije, končana višja ali visoka šola ter opravljen preizkus znanja, nekaznovanost; da v zadnjih dveh letih ni opravljal nalog pooblaščenih uradnih oseb Ministrstva za notranje zadeve ali obveščevalno-varnostnih služb.

Detektiv pridobiva informacije, za katere ga v skladu z zakonom s pogodbo pooblasti stranka.

Zasebno varovanje

Hkrati z zakonom o detektivski dejavnosti

ativski dejavnosti smo dobili še Zakon o zasebnem varovanju, ki se lahko opravlja kot fizično in tehnično varovanje. Kot fizično varovanje (opravljajo ga varnostniki) je po tem zakonu mišljeno varovanje oseb in premoženja pred uničenjem, poškodovanjem, tatvino in drugimi oblikami škodljivega delovanja. Tehnično varovanje pa je varovanje oseb in premoženja s tehničnimi sredstvi in napravami.

Zasebno varovanje lahko opravljajo gospodarske družbe, samostojni podjetniki posamezniki in samostojni obrtniki. Le-ti se združujejo v Zbornico Republike Slovenije za zasebno varovanje, ki v soglasju z Ministrstvom za notranje zadeve daje licence za opravljanje zasebnega varovanja, vodi nadzor nad delom članov in drugo.

In kdo je lahko varnostnik?

Oseba, zaposlena v gospodarski družbi, pri samostojnem podjetniku posamezniku oziroma pri obrtniku, ki je odgovorna za opravljanje dejavnosti fizičnega in tehničnega varovanja, mora biti državljan Republike Slovenije, imeti najmanj višješolsko izobrazbo, 5 let delovnih izkušenj, opravljen preizkus znanja, nekaznovanost. Kar zadeva delavce, ki neposredno opravljajo fizično varovanje oseb in premoženja, zakon določa pogoje kot za odogovorno osebo, le strokovna izobrazba je nižja: najmanj predpisana strokovna izobrazba glede na zahtevnost del, ki jih opravljajo, in sicer za manj zahtevna dela izobrazba III. stopnje, za zahtevna dela izobrazba IV. stopnje in za zahtevnejša dela izobrazba V. stopnje.

Pravice varnostnikov

Z detektivi se bomo najbrž redkeje srečevali kot z varnostniki. Prvih niti ne bomo poznali, razen, ko se bodo predstavili, saj zanje ni predpisana posebna obleka, kot je to praviloma določeno za varnostnike.

Gasilske slovesnosti

90-letnica v Čikečki vasi

Na slovesnosti pred gasilskim domom, kjer je potekal bogat kulturni program učenec osnovne šole Prosenjakovci, so se poleg velikega številca krajanov zbrali tudi gasilci iz šestih društev prosenjakovske krajevne skupnosti, prišli pa so tudi gasilci iz Sela, Fokovec in Vučje Gomile.

Slavnostni govornik je bil predsednik slovenskih gasilcev Ernest Eöry, podpredsednik čikeškega gasilskega društva pa je povedal, da začetki gasilstva v tem kraju segajo v leto 1900, samo društvo pa so ustanovili 1994. leta, za kar ima največ zaslug okrožni notar Mihaly Bors, ki je bil tudi prvi predsednik društva. Sedaj ima društvo 36 članov in vso najnovejšo gasilsko opremo, orodno vozilo in cisterno, na katero je pritrjena motorna brizgalna.

Ob jubileju je gasilsko društvo Čikečka vas prejelo državno gasilsko priznanje planenico 2. stopnje ter spominjsko plaketo Občinske gasilske zveze Murska Sobota. Na koncu slovesnosti so podelili priznanja še 29 zaslužnim članom. Najdaljši staž - 60 let dela - imajo Alajosi Andrejek, Aleksander Malok in Elemer Vida. G. G.

Prejeli smo

Nepojasnjeni požar

O požaru, ki je pred časom upepelil gospodarsko poslopje in poškodoval del stanovanjske zgradbe pri Horvatovih v Rankovcih, se širijo prek časopisov in med prebivalci različne vesti in ugibanja, kako je do požara prišlo. Nobena od domnevnih ugotovitev pa še do danes ni potrjena strokovno na osnovi materialne resnice. Preiskava poteka in upamo, da bodo pristojni organi kmalu prišli na sled pravi resnici. To bo tudi veliko olajšanje za nas prebivalce v Rankovcih in razblinjene bodo črne napovedi človeka, ki prihaja med prebivalce tega kraja in napoveduje še hujše požare, in konec negotovosti do sedaj v sožitju živečega kraja.

Ena od vesti, ki jo je objavil novinar Ivan Gerenčer v časopisu Slovenske novice dne 24. avgusta prinaša poleg drugega tudi ugotovitve, da so gasilci iz Rankovcev protestno zapustili požarišče, predno so vse počistili in spravili v red.

Avtorja teh vesti javno sprašujemo, od kod mu ta podatek. Gasilci Rankovcev smo bili po obvestilu o požaru na kraju dogodka v pičlih petih minutah in začeli gasiti. Gotovo je naša zasluga, da požar ni upepelil tudi stanovanjske hiše in ogrozil sosedje. Ko smo požar pogasili, smo v skladu z našim ravnanjem postavili tudi gasilsko stražo z ustreznim orodjem in jo opravljal več kot 12 ur. Pospravljanje požarišča se nismo lotili, ker to tudi ni naloga gasilcev, naša pravila tega ne določajo in nas tako nihče ne more dolžiti, da svoje naloge nismo opravili. Pospravljanje požarišča je zadeva lastnika, da ga organizira, običajno pa sosedje pa tudi gasilci priskočijo na pomoč in postorijo vse potrebno. Če v tem primeru tega ni bilo, je potrebno iskati krivdo druge, ne pri nas gasilcih. Povedati moramo, da skozi dolga desetletja opravljamo svojo dolžnost vestno in požrtvovalno in do sedaj take kritike, ki kvarno vpliva ne samo na naše društvo, temveč na gasilstvo na sploh, nismo bili deležni.

Gasilsko društvo Rankovci

POROKE

V OBČINI MURSKA SOBOTA SO SE POROČILI: Milan Rebrica, strojni ključavničar, iz Murske Sobote in Darinka Barbarič, tekstilna konfekcionarja, iz Neračnovca; Štefan Kalamar, delavec, s Hodoša in Lilijana Žido, natakara, iz Čepinca; Branko Kuzma, strojni ključavničar, iz Izakovec in Suzana Perša, sadlokontistka, iz Izakovec; Ivan Tkalec, ekonomist, iz Lipe in Andrejka Jerebic, tekstilna konfekcionarja, iz Lipe; Vlado Žalik, čevljar, iz Male Polane in Tanja Hozjan, usnjarska delavka, iz Gančan; Robert Hozjan, usnjarski tehnik, iz Žižkov in Pavla Zver, šivilja, iz Lipovec; Franc Fabijan, gasilec in paznik, iz Murske Sobote in Helena Lešnjak, modelarka, iz Beltince; Drago Šinko, orodjar, iz Rogašovec in Klavdija Barabáš, šivilja, iz Murske Sobote; Jožef Škraban, delavec, iz Murske Sobote in Darja Fartelj, šivilja, z Vaneče; Milan Irgolič, strojni tehnik, iz Murske Sobote in Zdenka Vidmajer, tekstilna konfekcionarja, iz Moščanec; Milorad Pjevič, strojni tehnik, iz Murske Sobote in Renata Györköš, tekstilna tehnica, iz Rakičana.

ČESTITAMO!

NAŠI OTROCI NISO NIKOLI POVSEM VARNI!

OHRANIMO NJIHOV NASMEH!

V šolske učilnice se z našimi otroci vrača razigrana radovednost in neugnana razposajenost. Ne more nam biti vseeno, kako varna je njihova prihodnost in kaj vse lahko prinese že jutrišnja pot v šolo, brezskrbna igra z vrstniki ali drobna nepazljivost.

Tudi najprevidnejšim se dogajajo nezgode, zato se razumni ljudje odločajo za zavarovanje svojih otrok.

Nezgodno zavarovanje predšolskega otroka, učenca ali dijaka pri Zavarovalnici Triglav je zanesljiva naložba v varnejšo prihodnost. V vaši šoli zahtevajte podrobnejšo informacijo o letošnjih pogojih nezgodnega zavarovanja. Zavarovanje lahko sklenete tudi v vseh predstavništvih Zavarovalnice Triglav in pri njenih zastopnikih.

Zavarovalnica Triglav, ker ji zaupajo starši

zavarovalnica triglav d.d.

Zgodilo se je...

Naše, ki je bilo prejšnji teden v Pomurju, je naredilo veliko škodo. Poglejmo nekaj takih dogodkov!

Štrela je udarila v 30 krat večjo velikost gospodarsko poslopje Rudolfovih v Mali Nedelji, nakar je zagorelo, pri čemer je uničilo še 12 ton sena. Škoda je za 1.000.000 tolarjev. Objekt ni bil zavarovan, zato bo potrebno drugače pomagati.

Gran in treskanje nista prišlo kmetiji Marije Sobočan v Tešnovcih, zato je zagorela lesena ute v velikosti 10 ton sena, 15 ton slame in kmetijska mehanizacija. Škoda znaša 2.000.000 tolarjev.

Intega dne je gorelo v Pečah, pri čemer je poškodovana sta je Marjeta Tršnik. Zagorela je namenska konstrukcija 250 metrov velikega poslopja, v kateri je bilo 650 bal sena, 500 bal slame in kmetijska mehanizacija. Po prvih ocenah je tudi škoda za 2.000.000 tolarjev.

Štrela je udarila v transformator elektrarne v Venceslavcih, v Šoštercih pa so zgoreli drogovi napeljav. Skupne škode je za več kot 2.000.000 tolarjev.

Maglo močno deževje je zaradi velikih kletnih prostorov in nizkega krova, To si bodo še najbolj zapomnili v mestu in na vasi v Gornji Radgoni, kjer so marsikje »plavalni«. Tudi dobro dela poljskim in nasadom. Škodo ocenjujejo posebne komisije.

Posledice slabega vremena pa niso edino gorje, ki se zgrija nad našimi kraji! Še vedno so pogoste prometne nesreče. Preberite, kako je bilo v Murski Soboti! Zaradi neprimerne hitrosti je Franjo B. iz Murske Sobote z osebnim avtom na prehodu za pešce v Cankarjevi ulici zbil pešca Borisa B. Ta je padel po prehodu in si močno poškodoval glavo.

Ste že bili v okrepčevalnici Gool na nogometnem stadionu v Murski Soboti? Nekdo, ki je vanjo te dni vlomil in odtujil manjšo vsoto denarja in cigaret, tokrat najbrž ni prišel prvič. To sklepamo tudi po nizu prejšnjih vlomov; da o rednem obiskovanju lokalčka niti ne govorimo.

Dva mladoletnika iz Ljubljane sta si doma napolnila žepa z zlatino, vzela sta še nekaj tehničnih predmetov in se z avtobusom napotila v Srbijo. Pripeljala pa sta se le do mejnega prehoda v Dolgi vasi, kjer so njuno namero odkrili policisti.

Na Šafarskem sta se sprla brata F. in J. Š. Slednji naj bi prvega s pestjo močno udaril po glavi in poškodoval. Policisti še zbirajo obvestila, nakar bodo ustrezno ukrepali. - Na veselici v Sodiščinah pa sta se spopadla B. Š. in T. D. Zaradi kršitve javnega reda in miru gresta na pogovor k sodniku za prekrške.

Neznanec je vlomil tudi v leseno vrtno hišico, ki stoji ob železniški progi v Bakovski ulici v Murski Soboti. Vanjo je prišel potem, ko je zlomil okensko steklo. Odnesele so vrtno rotacijsko kosilnico, vredno 30.000 tolarjev.

Prva državna nogometna liga

Istrabenz Koper : Beltinci 0:1 (0:1)

Koper - Igrišče na Bonifiki, gledalcev 1500. Sodnik: Mitrovič (Ljubljana). Strelci: 0:1 Škaper (14).
Beltinci: Irgolič 8. Godina 7, Božič 7, Jengurazov 7, Jančič 6, Kosič 6, (Šarkezi 7), Črno 6, Vorobjov 7, Herczeg 6, Cener 6, (Baranja -), Škaper 8.

Mura : Izola 4:1 (1:0)

Murska Sobota - Igrišče Mure, gledalcev 100. Sodnik: Horvat (Vrhnika). Strelci: 1:0 Baranja (24), 2:0 Kokol (54), 2:1 Čuček (61), 3:1 Baranja (82), 4:1 Bakula (87).
Mura: Volk 7, Cifer 7, Slavic 6, Meta 7, Ilić 7, Gajser 6, (Krančič -) Baranja 8, Rous 6, (Breznik -), Poznič 6, Bakula 6, Kokol 8.

Druga državna nogometna liga

Papir Radeče : Nafta 0:1 (0:1)

Radeče - Igrišče v Radečah, gledalcev 400. Sodnik: Vozlič (Kristan Vrh). Strelci: 0:1 Šabjan (35).
Nafta: Feher, Uroša, Gašević, Novak, Žalik, Drvarič, Hranilovič, (Bedo), Vickovič, Prekazi, Baša, (Gabor), Šabjan.

RCS Gramatex : Slovan 1:1 (0:0)

Turnišče - Igrišče Gramatexa, gledalcev 300. Sodnik: Šturm (Kranj). Strelci: 0:1 Deisinger (57), 1:1 Lebar (64).
RCS Gramatex: Stamenkovič, Lebar, Albert Lackovič, Pucko, Koveš, Vori, Zver, Novak, Voroš, (Albin Lackovič), Kukič, Ropoša.

Mengeš : Beltrans 1:0 (1:0)

Mengeš - Igrišče Mengša, gledalcev 500. Sodnik: Fon (Tolmin). Strelci: 1:0 Kržan (45).
Beltrans: Balažic, Hošpel, A. Osterc, Vozlič, Posavac, Stojko, Z. Osterc, Zrim, Brunec, Čisar, (Slana), Novak, (Sreš).

Tretja državna nogometna liga

Bakovci : Pobrežje 7:0 (1:0)

Bakovci - Igrišče Bakovec, gledalcev 200. Sodnik: Glažar (Ptuj). Strelci: 1:0 Jančar (28), 2:0 Radikovič (59), 3:0 Jančar (61), 4:0 Jančar (63 - 11m), 5:0 Radikovič (67), 6:0 Sambolac (74), 7:0 Radikovič (86).
Bakovci: Maučec, Holcman, (Zadravec), Seršen, Žekš, Papič, Bukal, Kovačec, Kokaš, Titan, (Sambolac), Jančar, Radikovič.

Starše : Renkovci 0:0

Starše - Igrišče v Staršah, gledalcev 100. Sodnik: Dizdarevič (Velenje). Renkovci: Režonja, Kocet, Koren, Zadravec, Markoja, st., Toplak, Vinčec, (Štaus), R. Bojnec, Markoja, ml., Tompa, S. Bojnec, (Litrop).

Prvi Zasebniki

V Stroči vasi je bilo sindikalno tekmovanje v malem nogometu občine Ljutomer. Med 7 ekipami so zmagali Zasebniki pred Tehnostrojem in Vesno. (NŠ)

ŠPORTNA NAPOVED

V športni napovedi št. 5 sodeluje Štefan Titan iz Bakovec, dolgoletni nogometaš in nogometni delavec. Prognozirati je takole:

Pari	Napoved
1. BELTRANS	: Domžale 1
2. Elan Krka	: GRAMATEX 2
3. NAFTA	: Piran 0
4. SI. Gradec	: BAKOVCI 2
5. RENKOVCI	: Šentjur 0
6. Rakičan	: Čarda 1
7. Dokležovje	: Vesna 0
8. Tigop	: Emal 0
9. Dobrovnik	: Odranci 1
10. Polana	: Panonija 1

ŠPORTNA NAPOVED ŠT. 5

NAP.

1. BELTRANS	: Domžale
2. Elan Krka	: GRAMATEX
3. NAFTA	: Piran
4. SI. Gradec	: BAKOVCI
5. RENKOVCI	: Šentjur
6. Rakičan	: Čarda
7. Dokležovje	: Vesna
8. Tigop	: Emal
9. Dobrovnik	: Odranci
10. Polana	: Panonija

Izpolnjene lističe pošljite na uredništvo Vestnika, Murska Sobota, Slovenska 41, najpozneje do sobote, 3. septembra 1994. Pri žrebanju bomo upoštevali 8 pravih rešitev.

Primek in ime ter naslov

Nagrada Branku Pihlarju

V športni napovedi št. 4 je imel osem pravih napovedi Branko Pihlar, Murska Sobota, Sodna 24. Knjižno nagrado lahko dvigne v uredništvo Vestnika.

Pravilna rešitev: Mura : Izola 1, Koper : Beltinci 2, Mengeš : Beltrans 1, Radeče : Nafta 2, Gramatex : Slovan 0, Starše : Renkovci 0, Bakovci : Pobrežje 1, Goričanka : Les Ižakovci 1, Bratanci : Remet-M. Sloga 1 in Hotiza : Dobrovnik 1.

I. SNL

Olimpija	440011:2 8
BELTINCI	4400 9:4 8
Publikum	4310 8:0 7
Korotan	430113:7 6
MURA	421110:5 5
Maribor	421112:7 5
Primorje	412110:7 4
Koper	4202 5:8 4
Gaj Kočevje	4121 7:11 4
Železničar	4112 6:4 3
Gorica	4112 8:7 3
Rudar	4022 5:7 2
Živila	4022 4:6 2
Izola	4013 6:12 1
Jadran	4013 1:14 1
Vevče	4013 0:14 0

II. SNL

Piran	330013:2 6
Rudar (T)	3300 4:0 6
Zagorje	3210 7:1 5
Dravinja	3201 9:5 4
GRAMATEX	3120 5:3 4
NAFTA	3120 3:2 4
Šmartno	3120 4:3 4
Slovan	3111 5:4 3
Mengeš	3111 2:3 3
Radeče	3102 5:4 2
Domžale	3102 8:8 2
Št. pivov.	3102 6:7 2
Drava	3102 5:8 2
Steklar	3012 1:8 1
BELTRANS	3003 0:6 0
Elan Krka	3003 1:14 0

III. SNL

Šentjur	220013:2 4
BAKOVCI	220011:0 4
Dravograd	2200 5:1 4
Aluminij	2200 4:0 4
Pohorje	2110 7:2 3
Impol	2110 4:3 3
Starše	1010 0:0 1
RENKOVCI	2011 1:2 1
Kovinar	1001 0:1 0
SI. Gradec	1001 1:4 0
Kob Ford	1001 0:3 0
Svoboda	2002 2:6 0
Žalec	2002 1:10 0
Pobrežje	2002 1:16 0

I. MNL MS

Rezultati - 1. kolo

Goričanka	: Les Ižakovci 1:0
Bratanci	: Remet-M. Sloga 2:1
Kema Puconci	: Tigop Lipa 1:4
Emal Tišina	: Rakičan 0:1
Čarda	: Dokležovje 0:0
Vesna Lj.	: Serdica 1:2

Tigop Lipa	11004:12
Serdica	11002:12
Bratanci	11002:12
Rakičan	11001:02
Goričanka	11001:02
Dokležovje	10100:01

Čarda	10100:01
Les Ižakovci	10010:10
Emal Tišina	10010:10
Remet-M. Sloga	10011:20
Vesna Lj.	10011:20
Kema Puconci	10011:40

II. MNL MS

Rezultati - 1. kolo

Hodoš	: Bogojina 1:7
Apče	: Šalovci 6:1
Gančani	: Grad 5:4
Cankova	: Prosenj. 7:1
Tešanovci	: Križevci 1:0
Tromejnik	: Rotunda 3:1

Bogojina	11007:12
Cankova	11007:12
Apče	11006:12
Tromejnik	11003:12
Gančani	11005:42
Tešanovci	11001:02
Grad	10014:50
Križevci	10010:10
Rotunda	10011:30
Šalovci	10011:60
Prosenjak	10011:70
Hodoš	10011:70

I. ONL Lendava

Rezultati - 2. kolo

Panonija	: Čentiba Wreng 1:1
Nedelica	: Mostje 3:0
Hotiza	: Dobrovnik 3:2
Odranci	: Bistrica 6:1
Olimpija	: Kobilje 0:1
Črenšovci	: Polana 4:0

Odranci	22009:14
Hotiza	22005:24
Čentiba Wreng	21106:13
Črenšovci	21104:03
Nedelica	21104:13
Kobilje	21013:32
Panonija	20201:12
Polana	21012:42
Dobrovnik	20113:41
Olimpija	20020:50
Bistrica	20021:80
Mostje	20020:80

II. ONL Lendava

Rezultati - 1. kolo

Opel Horser	: Graničar 7:0
Kapca	: Žitkovci 0:0
Dolina	: Nafta V. 4:1

Opel Horser	11007:02
Dolina	11004:12
Žitkovci	10100:01
Kapca	10100:01
Nafta V.	10011:40
Graničar	10010:70

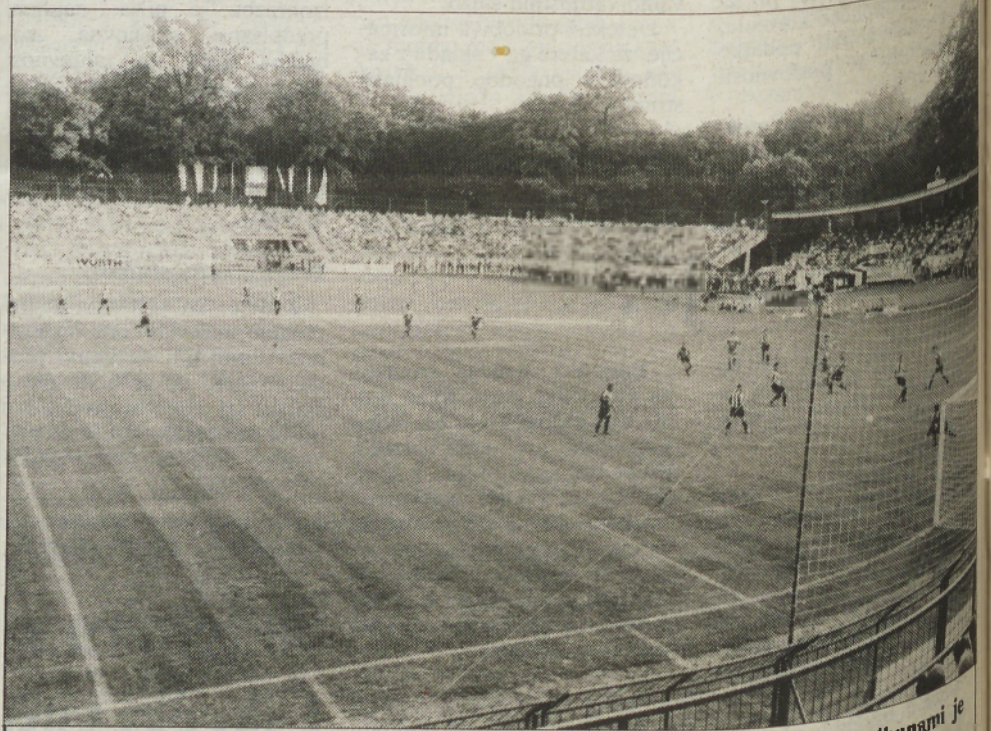
NOGOMETNI KOMENTAR

Četrta zmaga Beltinec, zmagala tudi Mura

V četrtem kolu prvenstva v prvi državni nogometni ligi sta bila oba pomurska ligaša uspešna. Nogometaši Beltinec, ki so odlično štartali na začetku novega prvenstva, so četrti zaporedoma zmagali in so poleg državnih prvakov Olimpije edini brez izgubljene točke. Beltinci so tokrat gostovali v Kopru in na Bonifiki premagali domači Istrabenz Koper ter tako potrdili, da njihovi uspehi v prvih treh kolen niso bili naključni. Beltincem je zopet zagotovil zmago najboljši strelci Štefan Škaper, ki je že na začetku tekme presenetil premalo zbrane gostitelje in premagal vratarja Makšiča. Škaper je tako popravil napako, ki jo je zamudil že v prvem napadu, ko je za las streljal mimo gola. Sicer pa so bili Beltinci v prvem polčasu boljši tekme in obvladovali igrišče, saj so vse nevarnosti preprečevali pred šestnajstmetrskim prostorom, bili pa so zelo nevarni v protinapadih. Gostitelji so si prizadevali, da bi dosegli izenačujoči zadetek v končnici tekme, vendar je bila obramba Beltinec na čelu z vratarjem Irgoličem vselej na mestu. Na tekmi zaradi dveh rumenih kartonov ni nastopil Nejman. Žal pa so dobili tokrat štirje Beltinci rumene kartone: Črno, Godina, Božič in Irgolič. Nogometaši Mure so na posled prepričljivo zmagali pred domačim občinstvom. Tokrat so v precej spremenjeni postavi, saj niso nastopili Poljšak, Brezič in Belec, premagali moštvo Izole. Sobotani so imeli v prvem polčasu več od igre, večji del so napadali, vendar jim je le enkrat uspelo zatresti mrežo gostov. Baranja, ki je bil poleg

nov ni nastopil Nejman. Žal pa so dobili tokrat štirje Beltinci rumene kartone: Črno, Godina, Božič in Irgolič. Nogometaši Mure so na posled prepričljivo zmagali pred domačim občinstvom. Tokrat so v precej spremenjeni postavi, saj niso nastopili Poljšak, Brezič in Belec, premagali moštvo Izole. Sobotani so imeli v prvem polčasu več od igre, večji del so napadali, vendar jim je le enkrat uspelo zatresti mrežo gostov. Baranja, ki je bil poleg

ki je v Radečah z golom Šabjana dosegla prvo zmago. Ta pa bi lahko bila še izdanejša, saj so napadalci zapravili nekaj priložnosti za gol. Mura pa je tudi zadela vramco. Nogometaši RCS Gramatexa so v Turnišču na srečanju z nekdanjim prvoligašem Slovanom iz Ljubljane igrali le neodločeno. Po tem ko so napadalci zamudili številne priložnosti za gol, so gostje v gem polčasu nepričakovano dosegli vodeči zadetek. Zatem se je zopet izkazal S. Lebar, ki je iz prostega strela rezultata izenačil. Tretji zaporedni raz pa so doživeli nogometaši Beltransa iz Veržetja. Tokrat jih je premagal novomeški Mengeš. Veržetjani, ki so nastopili brez Puklavca in Miličica, pa tudi nimajo sreče, saj so bili vsaj enakovredni tečajnikom gostiteljem, gol pa so neprimerno dobili iz kosa. V drugem kolu prvenstva v tretji državni ligi so Bakovci zopet prepričljivo zmagali. Tokrat so brez težav premagali moštvo Pobrežja. Mura pa so osvojili tudi nogometni šah z novincem neodločeno. Feri Matenc

Preurejen stadion nogometnega kluba Mura v Fazaneriji z novimi tribunami je pomembna pridobitev. Fotografija: N. Juhrov

Nogomet

Zmagi Mure in Beltinec

V tretjem kolu prvenstva v prvi slovenski mladinski nogometni ligi je Mura premagala Piran s 4:2. Strelci za Muro: Vagič, Kerec, Fras in Čop. Beltinci pa so premagali Kovinarja iz Maribora s 2:1. Strelca za Beltince sta bila Horvat in Golob.

V tretjem kolu slovenske kadetske nogometne lige so dosegli zmagi Kovinarja iz Maribora s 3:1. Gole za Beltince so dosegli Horvat, Virag in Žizek. Mura pa je premagala Piran s 2:0. Gola sta dosegli Rajniger in Benko.

V četrtem kolu prvenstva v prvi slovenski mladinski ligi je Mura igrala z Izolo neodločeno 0:0. Koper pa je premagal Beltince z 2:0. V četrtem kolu slovenske kadetske lige je Mura premagala Izolo s 4:0. Strelca sta bila Resnik 3 in Posavec 2. Koper pa premagali Beltince s 2:0.

Odbojka

Reprezentanca v Ljutomeru

Od petka do ponedeljka je bila na pripravi v Ljutomeru slovenska ženska odbojarska reprezentanca, ki se pripravlja na predkvalifikacije za nastop na evropskem prvenstvu v Belgiji, ki bo 26. ali 27. oktobra 1994. Celo v Ljutomeru. (NS)

Šah

Radenska-Pomgrad prva

V okviru prireditve kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgani je bil tradicionalni šahovski turnir. Med 6 ekipami je zmagala prva ekipa Radenske-Pomgrada iz Murske Sobotne pred ekipami Lendava, obe ekipi sta zbrali po 15 točk. Sledijo: druga ekipa Radenske-Pomgrada, Pobrežje Maribor, mladinke Radenske-Pomgrada in Radgona.

Niste sami
Vestnik je
z vami!

šport

Znani udeleženci kasaškega EP

MARIBOR, LJUTOMER - Koče v dvanajstih evropskih državah, med 14, ki so članice evropske zveze amaterjev - voznikov na kasaških dirkah, so padle: znani so vsi udeleženci evropskega prvenstva amaterjev voznikov na kasaških dirkah, ki bo s po dvema tednoma s kasači slovenskih voznikov 10. septembra na hipo-dromu v Kamnici pri Mariboru in 11. septembra v Ljutomeru. Vsako državo bo zastopala ena ali dve osebi. V minulih letih so nastopili v Birjuju, Nizozemska bo imela dva predstavnika, saj je lani v Birjuju Norveškem zmagal Fred Handelaar, ki bo pri nas, ob ekipi Paulu Walsu, branil naš evropskega prvaka.

• **Nemčija:** Klaus-Volker Stolle, letnik 1943, hotelir, nastopa od 1980., doslej 342 zmag, letos 58.

• **Finska:** Kari Juntunen, letnik 1965, gradbenik, vozi od 1981., doslej 31 zmag, letos še nobene.

• **Italija:** Fabrizio Bottazzin, letnik 1955, direktor farme, tekmuje od 1980., skupno 119 zmag, letos 5.

• **Nizozemska:** Fred Handelaar, letnik 1956, bančni uslužbenec, doslej 223 zmag, tekmuje od 1982., branilec naslova evropskega prvaka 1993., dobitnik srebrne kolajne na evropskem prvenstvu 1990. v Budimpešti in dobitnik bro-

muje od 1960., doslej 30 zmag, letos še nobene.

• **Avstrija:** Christian Mayr, letnik 1962, delovodja v kamnolomu, tekmuje od 1982., doslej 85 zmag, v 1994 šest.

• **Švica:** Urs Sommer, letnik 1950, kovač, dirka od 1976., doslej 118 zmag, letos 5.

• **Madžarska:** Lajos Varga,

Kolega za kolego: selektor slovenskih kasačev za EP veterinar mag. Janko Slavič si gotovo želi, da bi njegov kolega, oba sta veterinarja, danski reprezentant Kenneth Nielsen izžrebal dobre konje za dirke v Mariboru (10. 9.) in Ljutomeru (11. 9.).

letnik 1953, trgovec, tekmovalno licenco ima od 1987., madžarski šampion 1993., doslej 85 zmag.

• **Slovenija:** Marko Slavič ml., letnik 1962, kmetijski tehnik, nastopa od 1974., doslej 240 zmag, letos 14.

Konkurenca na evropskem prvenstvu obeta torej zanimive boje na najvišji ravni. To je poročstvo, da bodo gledalci zagotovo prišli na račun.

H.

Pogovor z Ludvikom Zelkom

Dobili smo nove športne objekte

Prvega junija letos je postal Ludvik Zelko strokovni delavec za šport pri sekretariatu za družbene dejavnosti Skupščine občine Murska Sobota. Istočano pa je tudi sekretar Športne zveze v Murski Soboti. Z njim smo se pogovarjali o športu v soboški občini.

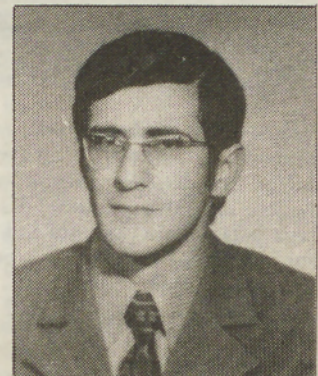
— **Kako to, da ste se znašli v dvojni vlogi?**

»Nove naloge kot strokovni delavec v sekretariatu za družbene dejavnosti Skupščine občine Murska Sobota sem prevzel zaradi racionalnosti in nedorečene organiziranosti zaradi nove lokalne samopurave.«

— **Kako uresničujete usmeritve in naloge v športu v soboški občini v letošnjem letu?**

»Programske naloge smo opravljali sproti. Manjši zastoj je nastal le pri sprejemanju finančnega načrta, saj je bil na skupščini občine sprejet šele konec poletja. Kljub temu pa so izvajalci sproti dobivali akontacije. Tokrat so bila sredstva povečana, predvsem za kakovostni in vrhunski šport, vseeno pa predstavljajo izjemno majhen odstotek v programih društev in klubov. Klubi in društva pa so bili deležni tudi finančne podpore sekretariata družbenih dejavnosti občine, zlasti za šolanje kadrov, naložbe in druge namene. Z veseljem lahko ugotovim, da smo v letošnjem letu dosegli lepe športne rezultate, saj imamo kar tri moštva v evropskih klubskih tekmovanjih (NK

Mura, OK Vigros Pomurje, NTK Moravske Toplice-Sobota), seveda ob številnih moštevih državnih naslovih. Med posamezniki je največ dosegel Borut Horvat, ki je na svetovnem mladinskem prvenstvu kanuistov osvojil dve zlati medalji. Uveljavili pa so se tudi drugi, predvsem mladi športniki v državnem in mednarodnem merilu. Naša društva in klubi pa so se tudi uveljavili kot odlični organizatorji državnih in mednarodnih tekmovanj. Posebej velja omeniti, da je bil letos Teniški klub Murska Sobota orga-

nizator kar dveh satelitskih turnirjev (prvič za moške).

— **Katere pa so pomembnejše naloge, ki vas letos še čakajo?**

»Pripravljamo se na skupščino Športne zveze Murska Sobota, ki bo programska, vendar želimo izoblikovati vsaj približno organiziranost športa v občini. Kako bo s poklicnimi športnimi delavci, ki se zdaj težko napovedati, vsekakor bo teh zelo

malo. Jasno je, da bodo tudi nekateri viri financiranja drugačni. Poleg dotacij in proračunskih sredstev bodo zelo pomembna sredstva pokroviteljev. Do konca leta nas čakajo še nekatera pomembna tekmovanja, kot so evropsko prvenstvo balonarjev, klub-ska tekmovanja v evropskih pokalih ter evropska in svetovna tekmovanja posameznikov. Z zadovoljstvom lahko ugotovim, da so prav športniki veliko prispevali k predstavitvi naše občine in države.«

— **V soboški občini ste se letos lotili tudi nekaterih zahtevnih nalog. Katere?**

»Res smo v občini letos bogatejši za številne športne objekte. Tako je bil urejen nogometni štadijon Mure z novimi tribunami, hokejisti Triglav iz Predanovca so dobili igrišče z umetno travo, novi športni center s številnimi igrišči z umetno travo je nastal v Moravskih Toplicah, v Murski Soboti so bila zgrajena tri nova teniška igrišča s tribuno, opravljena so bila nekatera dela za evropsko balonarsko prvenstvo na letališču Aerokluba Murska Sobota, obnovljena ali dograjena pa so bila tudi številna nogometna igrišča z ograjami in klubskimi prostori. Vse te pridobitve so nastale z velikimi vlaganji društev in klubov ter prispevkom sekretariata za družbene dejavnosti pri Skupščini občine Murska Sobota. S tem smo ustvarili boljše možnosti za deo in tekmovanja.« Feri Maučec

Kdo so udeleženci evropskega prvenstva v Mariboru in Ljutomeru?

• **Belgija:** Jan Verkest, letnik 1967, trgovec tekmuje od 1974., doslej 160 zmag, letos 2.

• **Danska:** Kenneth Nielsen, letnik 1965, veterinar, tekmuje od 1983., doslej 60 zmag, letos 14.

• **Švedska:** Holger Holmgren, letnik 1936, portir, tek-

naste kolajne na evropskem prvenstvu 1991. na Finskem in Paul Wals, letnik 1948, trgovec z avtomobili, tekmuje od 1991., 35 zmag.

• **Norveška:** Roy Eikeland, letnik 1955, hišnik, nastopa od 1973., doslej 300 zmag, letos 14.

• **Švedska:** Holger Holmgren, letnik 1936, portir, tek-

Konjski šport

Leona II (Makovec) šampion Slovenije

V Ljubljani so bile konjske dirke, na katerih so sodelovali tudi slovenski kasači in se lepo odrezali. Najbolje se je izkazala Leona II s Slavkom Makovcem iz Ljutomera, ki je zmagala v dirki dveh tednov za šampionat Slovenije. V prvem teku je bila prva, v drugem pa tretja, vendar je v skupnem seštevku štirih točk prejela ta laskavi naslov. Tako je Leona II dokazala, da je trenutno naš najhitrejši štiriletni kasač in da je bilo tretje mesto je v Ljutomeru le spodrsrlaj. Drugo mesto je zasedel Duras (Jože Sagaj, Ključarovi), ki je zmagal v drugem teku, v prvem pa je bil četrti. Omeniti velja še tretje mesto v zadnji dirki uvoženih in domačih kasačev. V šesti dirki je Amila (J. Sagaj) zasedla drugo, Lex (S. Jureš) pa tretje mesto. Med slovenski pa je bila Fenda (J. Seršen) tretja.

Športni obrazi

Mojca Horvat razveselila

O tem, da ima Konjeniški klub Murska Sobota, grad Rakičan, v svojih vrstah nekaj odličnih mladih tekmovalk, smo že poročali. Tokrat pa je razveselila najstarejša Mojca Horvat, ki je na državnem mladins-

tem prvenstvu v preskakovanju ovir osvojila tretje mesto in dosegla srebrno medaljo, kar je njen največji uspeh. To je bil naš rubriko Športni obrazi. Mojca Horvat iz Murske Sobotice, ki je končala osnovno šolo in bo nadaljevala šolanje na Srednji družboslovni in ekonomski šoli v Murski Soboti, se je z jahanjem začela ukvarjati

pred šestimi leti pri Konjeniškem klubu Murska Sobota, grad Rakičan. S tekmovanjem v preskakovanju ovir pa se ukvarja drugo leto, vendar se je v tem kratkem času že uveljavila kot zelo talentirana tekmovalka. Doslej je imela nekaj lepih uvrstitev v nižjih parkurjih.

Tokrat pa se je na državnem mladinskem prvenstvu v Velenju pomerila v parkurjih 1,20 cm in 1,30 cm in z 8 kazenskimi točkami s konjem Lucky Boy zasedla tretje mesto. Tega uspeha je zelo vesela, velike zasluge pa tudi pripisuje predsedniku kluba Andreju Sajnoviču in trenerju Jožetu Stifitarju. Ta uspeh ji je nova spodbuda za nadaljnje delo. Jahanje vestno vadi vsak dan, dvakrat do trikrat pa trenira pod strokovnim vodstvom trenerja Stifitarja preskakovanje. Letos jo čaka še nekaj zahtevnih tekmovanj. Najprej se bodo dekleta Konjeniškega kluba Murska Sobota, grad Rakičan udeležila mednarodnega tekmovanja v Umagu, potem jih čaka še tekmovanje za slovenski pokal ter še nekaj klubskih turnirjev. Želi, da bi se čim bolj odrezala. To pa ji želimo tudi mi.

Feri Maučec

Planinstvo

Prvič na Triglavu

Planinsko društvo Matica iz Murske Sobote je konec minulega tedna organiziralo dvodnevi pohod na naš najvišji vrh Triglav. Med 36 udeleženci jih je bila polovica prvič na Triglavu, zato so doživeli običajni planinski krst. Med njimi sta bila tudi Ivan Panker in Sonja Virag, oba iz Bratonec, ki sta slavila 51. oziroma 18. rojstni dan. (T. Horvat)

Vlečenje vrvi

Odprto prvenstvo

Društvo za vlečenje vrvi Korenjak Bakovci organizira odprto prvenstvo v vlečenju vrvi na trdi podlagi. Tekmovanje bo v nedeljo, 11. septembra 1994, ob 12. uri na dvorišču gostilne Benčec v Bakovcih. Prijavnina znaša 50 DEM v tolar-ski protivrednosti. Prijave je potrebno poslati na naslov: ŠD Korenjak, Bakovci, Prečna 6a, najpozneje do 9. septembra, ali po telefonu 43 070.

Nogometaši Nedelice, člani prve občinske nogometne lige Lendava. Stojijo od leve: Dominko, A. Režonja, Petek, Kohlek, Pozdrec in Hozjan (trener); lepo: Š. Sobočan, J. Sobočan, S. Režonja, Bukovec in Čebjar. Fotografija: F. Bobovec

Atletika

Tekači TS Radenske najboljši

Na 20. tradicionalnem Pohorskem gozdnem teku so sodelovali člani tekaške sekcije Radenske in se lepo odrezali. Člani so tekmovali na 12, članice, dečki in deklice pa na 8 km. Pri članicah je v absolutni kategoriji zmagala Jožica Šiftar. Pri deklicah je bila najboljša Mojca Meglič, Karmin Rautar je bila tretja. Pri dečkih je bil David Rihtarič drugi. Med mladinci je zmagal Miran Toth.

Med člani do 29 let je bil najboljši Jože Čeh, do 39 let pa Jaka Kodrič, Branko Lehner je bil drugi, Janez Sušnik pa četrti. Med člani do 49 let je Roman Klančar zasedel četrto, Karl Vrtnjak pa peto mesto. Med veterani do 59 let je bil Rudi Babošek šesti. Ekipno je bila daleč najboljša TS Radenske, po številu udeležencev pa druga. (R. Babošek)

Namizni tenis

Odlična organizacija

Jubilejno 25. tradicionalno odprto prvenstvo Murske Sobote v namiznem tenisu za pionirje je zbralo okrog 120 igralcev iz 27 klubov iz Hrvaške in Slovenije, med njimi vse najboljše. Pomurski predstavniki letos niso dosegli pričakovanih rezultatov. Tekmovanje je pokazalo, da so hrvaški igralci letos precej boljši od slovenskih, saj so zasedli prva in druga mesta v vseh kategorijah. Izkazala sta se brata Juzbašić (Industrogradnja, Zagreb), ki sta na letošnjem evropskem prvenstvu v Parizu ekipno zasedla četrto mesto.

Igralci Moravskih Toplic-Sobote so največ pričakovali v ekipni konkurenci pionirjev, kjer je sodelovalo 35 ekip. Žal pa je prva ekipa (Kocuvan, Koščak) nepričakovano izgubila z ERO iz Velenja z 1:3, čeprav je to ekipo v predtekmovalju premagala druga ekipa (Šbul, Györek) s 3:2, ki se je uvrstila na 15. mesto. Tako je prva ekipa Moravskih Toplic-Sobote zasedla mesto med osmerico. Ekipa mladših pionirjev (Horvat, Zavec) je zasedla 11. mesto. V posamični konkurenci pionirjev je odpovedal Kocuvan, ki se je uvrstil med najboljših 16, čeprav je bil tretji nosilec. Lep uspeh pa je dosegel Koščak, ki se je prav tako uvrstil med najboljših 16. Šbul in Puhan pri pionirjih ter Horvat in Zavec pa pri mladših pionirjih pa so pristali med 32. Jubilejno tekmovanje je bilo odlično organizirano, za kar gre zahvala glavnemu pokrovitelju Vigrosu in sponzorju LB. Pomurski banki in Zavarovalnici Triglav.

M. U.

Radgončani in Sobočani v EP

V petek, 2. septembra, bosta obe pomurski namiznoteniški ekipi igrali na evropskem pokalnem tekmovanju kot gostitelja. Radgončani bodo v pokalu prvakov gostili Zenico. Ker sta klub zapustila brata Smrekar in Komac, bodo imeli Radgončani težavno delo, čeprav ekipa Zenice nima zvenečih imen. Rihtarič, Kuzma, Vrščič in Fridrih upajo na najboljše. Igralci Moravskih Toplic-Sobote pa bodo v pokalu Nancy Evans gostili portugalsko ekipo Ginasio Club Valbom iz Gondomarja, ki bo vse prej kot lahek naprostnik, saj imajo v svojih vrstah nekdanjega evropskega mladinskega prvaka Rusa Guseva ter enega portugalskega reprezentanta. Dvoboj bo v telovadnici tretje osnovne šole. Domači igralci Benko, Unger, Benkovič in Horvat pričakujejo tudi pomoč tribune. Pričakovati je, da se bodo gostitelji v svojem tretjem nastopu v evropskem pokalu uvrstili v drugo kolo.

M. U.

Kajakaštvo

Borut Horvat dvakrat prvak

V Hrastniku je bilo državno prvenstvo kajakašev in kanuistov v spustu in slalomu za dečke in mlajše mladince. Sodelovali so tudi tekmovalci Brodarskega društva Mura iz Kroga in dosegli lep uspeh. Najbolje se je odrezal kanuist in svetovni prvak Borut Horvat, ki je pri mladincih zmagal v spustu in slalomu ter osvojil dva naslova državnega prvaka. Pri dečkih je bil Beno Sakač v spustu četrti, Miran Bokan sedmi in Dejan Miholič dvanajsti. Ekipno je bilo BD Mura iz Kroga (Sakač, Bokan in Miholič) tretje. Med ml. dečki je Robi Horvat zasedel šesto, Miha Kreft pa osmo mesto.

Kinologija

Uspeh Pomurcev

V okviru prireditve kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni je bila mednarodna razstava nemških ovčarjev. Med nemškimi ovčarji iz Avstrije, Hrvaške in Slovenije so sodelovali tudi Pomurci in se lepo odrezali. Med psi, stari od 9 do 12 let, je Polo (Žekš) zasedel tretje mesto. Med psi od 12 do 18 mesecev je bila Peta (Lukač) tretja. Med psi od 18 do 14 mesecev je Odin zasedel prvo, Plix (oba sta last Žekša) pa drugo mesto. Med starejšimi kot 24 mesecev pa je zmagal pes Rodo (Žekš).

iz naših krajev

KS Mala Nedelja in Radoslavci

Čas je za »DA«

Gledajo nove osnovne šole pri Mali Nedelji je tako rekoč že leta (v torek se bo v njej začel pouk), delež krajanov (slovenskega) tamkajšnjega šolskega okoliša pa še ni zagotovljen, kaj šele poravnani.

V Krajevni skupnosti Radoslavci so se odločili, da bodo v ta namen razpisali referendum za uvedbo dodatnega krajevnega prispevka za obdobje 18 mesecev (od 1. oktobra letos do 31. marca 1996). Višina samoprispevka je 3 odstotke od plač in polovico oziroma 18 odstotkov od katastrskega dohodka. Po 100 tolarjih v tolarjski protivrednosti naj bi letno prispevali tudi tujini, ki imajo stalno bivališče na območju KS Radoslavci, po 50 mark pa tisti, ki imajo na tamkajšnjem območju hiše, kmetije, kleti in druge objekte. Na ta način bi zbrali okrog 7,6 milijona tolarjev, tolikšen je namreč njihov delež za zgraditev nove šole z vrtec pri Mali Nedelji.

Nekoliko drugače pa načrtujejo v Krajevni skupnosti Mala Nedelja. Samoprispevek nameravajo uvesti za 4 leta, tako zbran denar pa polovico nameniti za sofinanciranje nove šole, polovico pa za sodelovanje pri posodabljanju občinskih cest. Prispevne stopnje so takšne kot v primeru KS Radoslavci, le za domce in vrtnice so določili letni znesek po 15.000 tolarjev.

O vsem tem se bodo občani v obeh krajevnih skupnostih odločili to nedeljo (4. septembra). Najbrž bo treba zaokrožiti okoli 1000 glasov, saj sicer bodo veliki problemi. Kje vzeti denar za sofinanciranje?

J. GRAJ

Mednarodno srečanje upokojencev

Pri nekdanji stražnici na Kobilju je bilo v soboto srečanje društev upokojencev iz lendavske občine in obmejnih društev upokojencev iz Madžarske. Navzočih je bilo okrog 300 upokojencev in drugih občanov, med njimi iz Črenšovca, Turnišča in Velike Polane, z madžarske strani pa so bili upokojenci iz Csesztreg, Nemesnepsa in Szentgyörgyvölgyja. V uvodnem govoru je imela poslanka državnega zbora Maria Pozsonc, med drugim pa je bil tudi državni poslanec Ciril Pucko.

Na tej priložnosti so odprli prenovljene prostore Društva upokojencev Kobilje, urejena okolica pa je omogočila prvo tovrstno množično srečanje upokojencev z obeh strani meje, ki naj bi v prihodnje postalo tradicija. V kulturnem programu so nastopili ženski pevski zbor upokojenk iz Turnišča, upokojenci iz Kobilja in šolska ritmična skupina, za vedrejšje razpoloženje pa je poskrbel tudi ansambel Violete iz Motvarjevca.

M. JERŠE

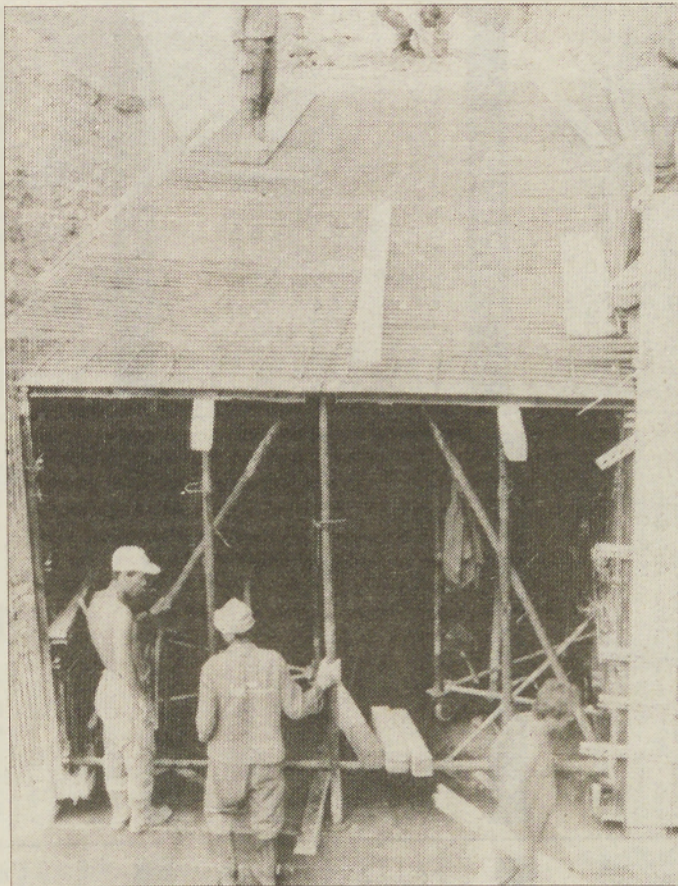

MOS

Praznik obrti in podjetništva

27. JESENSKI
MEDNARODNI
OBRTNI SEJEM
CELJE, 9.-18.9.'94

Vodna skupnost naj bi »odpisala« tisti del Kobiljanskega potoka, ki teče skozi Lendavo, saj so ga priključili na potok Ledava. Najbrž zato podjetje Ingra ni imelo večjih težav pri dovoljenjih za vgradnjo betonskega »cevovoda« v dolžini 140 metrov (in Univerzal v dolžini 30 metrov), katerega gradnjo prikazuje naša slika. Medtem so ga že zasipali in nad njim je vse pripravljeno za asfaltiranje parkirišč. Na tem delu je zdaj Lendavčanom prizaneseno z neprijetnimi vonjavami, ki sicer prihajajo iz odprtega potoka – »ponikovalnice« odplak. Zdaj pa je krajevna skupnost Lendava občinsko vlado zaprosila za finančno pomoč za strojno čiščenje potoka v dolžini vsaj 200 metrov, da bi lahko imele tekočine hitrejši pretok. Izvršniki so menili, da se vodarji ne morejo kar tako odpovedti svojim obveznostim, zato (vsaj za zdaj) denarja niso dali. Sicer pa, kaj bi porekli obpotočni stanovalci in drugi »nizvodno«, ko bi jim gornji sosedje »po hitrem postopku« pošiljali dišave? Rešitev je seveda v redni kanalizaciji, čistilni napravi, a zdaj se še ne ve, kdaj jo bo Lendava dobila. – Fotografija: S. S.

Spor med mestnim svetom in Potrošnikom

Kdo bo potegnil krajšo?

Kot kaže, je postalo zaračunavanje nadomestila za uporabo javnih površin pred trgovinami in lokali v Murski Soboti sporno. Tako vsaj zatrjujejo v veletrgovini Potrošnik, ki ima v mestu največ takih »spornih« površin, za katere noče plačati nadomestila mestnemu svetu Krajevnih skupnosti Murske Sobotice. Ta je namreč že pred časom dobil od občinskega sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora oziroma njegovega sekretarja Silvija Podleska dovoljenje za pobiranje takse od uporabnikov javnih površin. Takšen sklep pa je sprejel tudi občinski izvršni svet, s čimer je bila pred približno dvema letoma prižgana zelena luč za pobiranje denarja v mestno blagajno.

S tako odločitvijo pa se niso strinjali v Veletrgovini Potrošnik, kjer se opirajo na določilo 44. člena zakona o trgovini, ki pravi, da se »za javno in drugo mesto ne šteje funkcionalno zemljišče pred prodajalno trgovca«. Pri tem se opirajo tudi na to, da so vseskozi sami financirali gradnjo objektov in urejanje njihove okolice pa tudi funkcionalnih zemljišč za vse prodajalne, za katere hoče sedaj mestni svet KS iztržiti denarno nadomestilo. V podkrepitev navajajo, da so veliko prispevali tudi h komunalni ureditvi središča mesta, kar pa ne velja za večino novih trgovskih in drugih lokalov, ki so svojo dejavnost razširili šele pred kratkim. Nerazumljivo se jim tudi zdi, da bi morali nadomestilo za uporabo zemljišča plačati celo za stojnice, postavljene pod napuščem trgovine, ki naj bi bil sestavni del objekta.

M. JERŠE

Pred kulturnim dnevom soboških upokojencev

Na seji predsedstva Društva upokojencev Murska Sobotica so podrobneje razpravljali o pripravah na to veliko manifestacijo. Očitno je bil uspešno izveden 1. dan soboških upokojencev dovolj močna spodbuda za organizacijo tovrstne prireditve. Medtem ko so namenili na prvem dnevu soboških upokojencev posebno pozornost športnemu delovanju svojega članstva, bo tokrat osrednja pozornost namenjena kulturnemu ustvarjanju starejših ljudi.

Drugi dan soboških upokojencev bo v soboto, 1. oktobra, ob 10. uri v kinodvorani v Murski Soboti, kjer si bo možno ogledati tudi likovno razstavo. Nastopili bodo pihalni orkester

in upokojenski pevski zbor Vladimirja Močana, pianist Ernest Lukač in violinist Janko Prelog. Pridružila se jim bo plesna skupina vnučkov in vnuč pod vodstvom mojstra Martinca, obiskovalci pa bodo lahko prisluhnili kratkemu skeču Srečanje, ki so ga pripravili v upokojenski gledališki skupini.

V drugem delu dneva soboških upokojencev, ki bo kulturno obarvan, pa bodo nastopile ljudske pevke iz Porabja, folklorna skupina upokojencev iz Ljutomera, pevke ljudskih pesmi iz Šalamenec in drugi. Potem bo še zabavni del s plesom v hotelu Diana v Murski Soboti.

M. JERŠE

ZLATOPOROČENCA – V družinskem krogu sta 50 let skupnega zakonskega življenja praznovala Matija in Marija Kavaš iz Traja. Domala vse svoje življenje sta delala na kmetiji. Matija pa je nekaj denarja svojčas zaslužil še s preprodajo živine. Rodilo se jima je sedem otrok, žal pa sta dva že umrla. V veliko veselje jima je enajst vnukov. Sicer pa še zdaj, ko je njemu 79 let, žena pa je stara 70 let, rada primeta za lažja dela. – Fotografija: J. Ž.

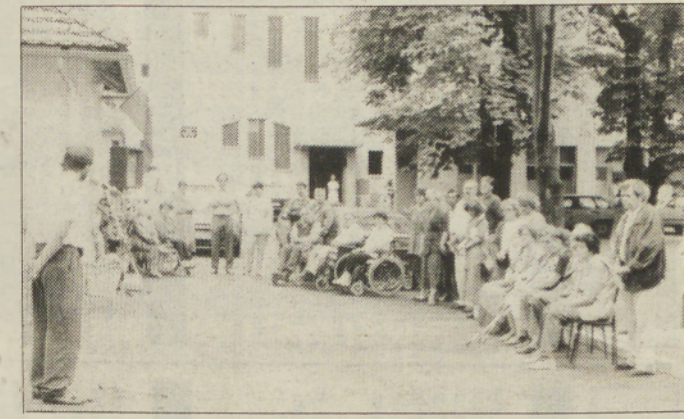
POD VAŠKO LIPO – Tako so v Zgornjem Krapju poimenovali krajevni praznik, v okviru katerega je bila najprej maša, nato pa so odprli razstavo, ki so jih pripravile kmečke žene Zgornjega in Spodnjega Krapja, Mote in Cvena. Popestrili so jo ročni izdelki, pletenine, prti, vezanine in stara lončena posoda ter sadje in zelenjava z domačih vrtov. V vaških igrah pa so se pomerili tekmovalci iz vseh štirih vasi, zmagala pa je ekipa Cvena. Na sliki: vlečenje vrvi.

HARMONIKAR – Viktorju Cesarju s Tišine je bilo komajda devet let, ko je prvič zaigral na harmoniko. Pri učenju mu je pomagal sosed Ferenc Kuhar in tedaj mlad učenec se je naučil igranja veliko starih melodij. To mu pride še kako prav tudi zdaj, ko ni več rosn mlad, saj ima veliko poslušalcev v domači gostilni, je pa tudi reden gost harmonikarskih tekmovanj, tako tudi osrednjega za zlato harmoniko v Ljubecni. – Fotografija: F. Ku.

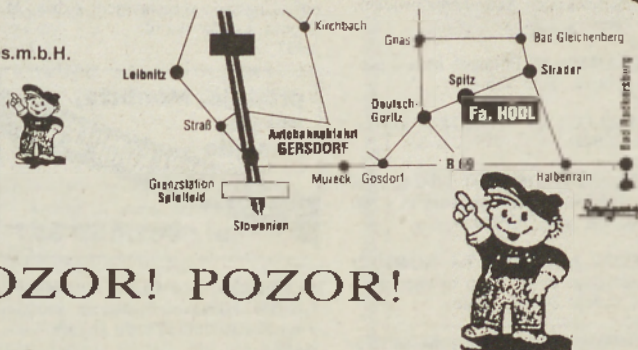
KRAP DA TE KAP – Ribiči vedo, da je Bukovniško jezero »domovina krapov«, med katerimi so nekateri pravi velikani, kot tale 10-kilogramski na sliki, ki ga je privlekel na dan Ladislav Sarjaš. Glas o dobrem ulovu se širi, zato kar mrgoli ribičev, a jih je k sreči še vedno manj kot rib. – Fotografija: F. B.

OTVORITEV PROSTOROV DRUŠTVA MULTIPLE SKLEROZE POMURJA – Na dvorišni ploščadi nekdanjih prostorov bolnišnice v Murski Soboti je bila konec tedna slovesnost ob odprtju društvenih prostorov pomurske podružnice multiple skleroze. Ob izdatni pomoči Zavoda za zdravstveno varstvo, društva paraplegikov ter družbenih in zasebnih podjetij pa tudi številnih udarniških urah 58 članov društva so uspeli urediti 15 kvadratnih metrov veliko pisarno, ki bo poslej na voljo članom društva. Ti bodo lahko tam dobili vse potrebne informacije in napotke o zdravljenju, organizirali pa bodo tudi manjše društvene sestanke. Slovesnosti so se udeležili tudi sekretar Društva multiple skleroze Slovenije Stane Zemljak ter podpredsednika občinskega izvršnega sveta Janko Halb in Brigita Bavcar, ki je z direktorico Zavoda za zdravstveno varstvo Murska Sobotica dr. Zorico Levačič-Turk slavnostno prerezala trak. Besedilo in fotografija: MILAN JERŠE

HÖDL LANDTECHNIK Ges.m.b.H.
A-8893 Deutsch Goritz
Spitz 10
Tel. 03474/271
Station Mureck

POZOR! POZOR! POZOR!

**VELIKO NOVE – IN
RABLJENE MEHANIZACIJE**
od 3. 9. do 11. 9. 1994

CLAAS: KOMBAJN TIP 86
MOTOR 125 KS, sodobnejša kabina, delovna širina žetvene naprave 3.90 m s 4-vrstnim adapterjem in horizontalno frezo;
DEUTZ-FAHR: visokotlačna balirka HD 560 s hidravličnim PICK UP
MENGELE: DEUTZ FAHR enoredni SILO MEX
EBERHARDT: obračalni plugi s hidravličnim dvostranskim cilindrom, plugi imajo predplužnike in diske, 2- do 7-brazdni
EBERHARDT: vrtalkaste brane s paličastim ali izsekanim valjem (»PACKERVALJ«), širina od 2,5 do 6 m
KNOCHE: kombinirane brane s hidravličnim zapiranjem in dvojnimi valji, širina od 3,30 do 8,40 m
GRUBER: betonski silosi – CO₂ s polžastim odvzemom, mlinom za vlažno zrnje, mešalec za mletno maso, polž za polnjenje in verižni elevatorji
WOLF: betonski silosi za CO₂ – CCM – MEX in silažo (zeleno), gnojne jame, bazeni, montažne hale lesne ali kovinske
HUSQVARNA: motorne vrtno kosilnice, motorne nahrbtno kosilnice ter več različnih tipov motornih električnih žag
Velika posuda: rabljene mehanizacije in dostopne cene: obračalni plugi, navadni plugi, trosilniki za mloj, nakladalke, kultivatorji, predsetveniki, navadne brane, kombinirane brane, različne motorne kosilnice...
Mletarji za vinograde in njive, razne škroplilnice in traktorji.
Zastopstvo in informacije: Matija BOHINEC
Mele 45
69252 Radenci
Tel. 069/62 134

**HÖDL – DOBER PARTNER
SLOVENSKEGA KMETIJSTVA!**

AVTOBUSNI PROMET
Murska Sobota d.o.o.

**Vroče poletje se izteka...
vračata se stara znanca s počitnic**

Polletna SŠ vozovnica

Letna SŠ vozovnica

Pištek & Mariška

zvestim potnikom

tudi tokrat ponujata:

- neverjeten popust
- plačilo na več obrokov

in podarjata:

- vsak mesec tudi bon, s katerim lahko njen imetnik uživa brezalkoholne pijače v KINO BARU s 50% popustom

ter obljubljata:

- Pištek polletno zvestobo in Mariška celoletno
- v šolskem letu 1994/95 nobene podražitve

Informacije in prodaja od 25. avgusta 1994 na vseh prodajnih mestih na avtobusnih postajah v M. Soboti, G. Radgoni, Lendavi in Ljutomeru.

Pištek & Mariška

Kier ie ogenj, naj bo tudi dober dimnik!

V Sloveniji vsako leto zaradi neprimernih dimnikov zgori več stanovanjskih hiš in gospodarskih poslopij. Obvarujte se takšne nesreče in prihranite si stroške.

IGM Gradnja Žalec

že desetletja ponuja in neprestano izpopolnjuje **schiedel**® dimnike, ki so povsem varni in daje zanje zato desetletno garancijo. To pa še ni vse. Izkušeni strokovnjaki vam lahko tudi svetujejo, projektirajo in montirajo dimnik.

**Za IGM Gradnja Žalec dimniki
niso nobena skrivnost.**

Dimniki vseh dimenzij in v različnih kombinacijah ter saniranje dotrajanih dimnikov. Izdeluje tudi notranje in vrtno kamine ter razno betonsko galanterijo.

IGM Gradnja Žalec

Latkova vas 82, Prebold
tel.: (063) 702-214, fax: (063) 702-029

**Sodelujte v nagradni igri
IGM Gradnja Žalec**

NAGRADNI KUPON

Ime in priimek

naslov

starost

Nagradno vprašanje - kako dolgo so dimniki SCHIEDEL prisotni na slovenskem trgu?

10 let 20 let nad 20 let (podčrtajte pravilni odgovor)

Ali želite, da vam pošljemo propagandni material

Izpolnjene kupone pošljite na naslov: Agencija NT&RC, Prešernova 19, 63000 Celje. Med pravičnimi odgovori bomo izžrebali vrtno kamine Baron in več tolažilnih nagrad.

LADA CENTER * AVTOTRGOVINA

ODPRTO ponedeljek-petek 8.-16., v soboto 8.-12. ure

Največji salon avtomobilov Lada v Sloveniji

62231 Pernica, Vosek 6d (ob cesti Maribor-Lenart), tel. 062/640-540

PRODAJA NOVIH AVTOMOBILOV LADA s katalizatorjem

* **SAMARA 1300 3V 12.980 DEM**
* **NAJUGODNEJŠA POSOJILA**

Primer:
POLOG 3.950 DEM, obrok
okoli 315 DEM x 36 mesecev,
možnost nakupa tudi brez
pologa

NOVI in RABLJENI
deli za avtomobile:
R4, ZASTAVO, LADO.

POOBlaščen PRODAJALEC in SERVISER
10-LETNA TRADICIJA

* avtomehanika
* avtokleparstvo
* vulkanizilstvo

Borut Jagodič

motorna vozila

VOLVO 340 GL, letnik 1988, prevoženih 23.300 km, prvi lastnik, garažiran, odlično ohranjen, prodam za 17.600 DEM. Informacije po tel.: (069) 24 862, m480

FORD ESCORT CLX, 1600 ccm, 105 KS, letnik 1990 - september, prevoženih 38.500 km, servo volan, centralno zaklepanje, pomična streha, prodam za 18.000 DEM. Tel.: (069) 65 327, m484

I26 P, letnik 1981, prodam za 300 DEM in poni expres prodam. Tel.: 77 004, m497

RENAULT 4 TL, letnik 1983, dobro ohranjen, ugodno prodam. Tel.: 22 805, m490

OSEBNI AVTO PASSAT, letnik 1990, prevoženih 22.000 km, prodam. Tel.: 32 396, m495

RENAULT 4 GTL, letnik 1983 - oktober, prevoženih 100.000 km, registriran do februarja 1995, prodam. Tel.: 31 842 ali 32 474, od 7. do 15. ure, m497

ZASTAVO 101 Mediteran 1300, letnik 1980, registriran do oktobra, vozen, z napako na motorju, prodam. Janko Fridau, Partizanska 7, Gornja Radgona, m7528

AUDI 80 GLS, letnik 1979, samonakladalno prikolico 16 m³ in bojler za kopalnico na trda goriva prodam. Tel.: 062 732 260, m7525

GOLF J, letnik 1979, registriran do maja 1995, prodam. Miran Budja, Ključarovi 7 e, tel.: 87 645, m6891

JUGO 45, letnik 1990, prodam. Tel.: 45 353, m502

FORD ESCORT, letnik 1972, prodam za 1.000 DEM. Marija Gabor, Lendavska cesta 37, Petišovci, tel.: (069) 76 385, m465

I26 P, letnik 1984, registriran do aprila 1995, prodam za 50.000 SIT. Tel.: 82 763, m6888

GOLF DIESEL, letnik 1987, in motor TAM 2000 za ferguson 58 KM prodam. Juretič, Kranjčeva 8, Lendava, tel.: 76 493, m363

Commerces OGLASNIK
"GOSPODAR DOBREGA NAKUPA"
Komerc oglasnik
Štajerske
2.000
IZ PREKMURJA
Koroške
PREZPLAČNE OGLASE 062/25-795
sporočila na tel.:
Odslej v vsaki številki:
ZEJNI FRANC in njegova VROČA zgodba
knjižanka, humor, avtomobilske novice
NA VSEH KIOSKIH. CENA 80 SIT

FORD ESCORT 1.4 GHIA, letnik 1987, centralno zaklepanje, barvna stekla, pomična streha, temno modre barve, prodam. Tel.: (069) 23 973, m512

GOLF 1100 prodam po delih za 700 DEM. Marjan Vučko, Tomšičeva 12, Lendava, m515

MOPED ET 50 prodam. Tel.: 43 210, m518

GOLF JETTA prodam. Bratanci 165, m519

LADO 1500, letnik 1981, prodam. Tel.: 45 155, m529

ZASTAVO 850, letnik 1984, dobro ohranjeno, ugodno prodam. M. Sobota, Gregorčičeva 23, tel.: 21 523, m504

VOLVO 343 DL, letnik 1979, registriran do maja 1995, prodam ali zamenjam za močnejše vozilo. Cener, Slovenska 29, M. Sobota, m509

kmetijska mehanizacija

UGODNO PRODAJAMO rabljene traktorje Steyr: 540 4x4 z nakladalnikom, 650, 760, 760 4x4, 870 4x4, 8070 H, 8080 4x4, Lindner 620 4x4 in kombajne Fahr 1322 H z obema žetvenima napravama, Fahr 900 s kabino, Claas DO 96 z obema žetvenima napravama. Možnost ugodnega posojila - 10 % letna stalna obrestna mera. Tel.: 0609 621 296, od 19. do 21. ure, ali 062 681 400, m508

ŽITNI KOMBajn EPPLER MOBIL 840 prodam. Ogled ob sobotah in nedeljah. Franc Makovec, Sotina 21, m453

ENOREDNI OBIRALNIK KORUZNINIH STORŽEV SIP Šempeter prodam. Feliks Košar, Biserjane 12, p. Videm ob Ščavnici, m455

TRAKTOR FIAT 46 KM, na prednji pogon, in mulčar Klas za 4-redni adapter prodam. Karel Kranjec, Nuskova 8, p. Rogoševci, m458

TRAKTOR STEYR s koso in pralni stroj ugodno prodam. Tel.: 45 408, m467

KOMBAJN Đuro Đaković z novim adapterjem za koruzo in kombajn Zmaj 133 prodam. Franc Krpič, Gornji Staveč 53, p. Kuzma, m507

TRAKTOR ZETOR 5211, letnik 1989, prodam. Šeruga, Lucova 2, m468

TRAKTOR FERGUSON, plug, brano in prikolico prodam. Alojz Gomboc, Gerlinzi 61, m483

KOMBAJN ZA IZKOP KROMPIRJA Anna in silokombajn SIP ter enoosno prikolico Tehnostroj prodam. Jože Gjerkeš, Lipa 3, m485

SILOKOMBAJN Pöttingen Mex 2 prodam. Lopert, Suhli Vrh 4, m487

OBIRALEC ZA KORUZO kupim. Tel.: 77 004, m497

KORUZNEN ENOREDNI TRGALNIK SIP, v dobrem stanju, prodam za 4.500 DEM. Tel.: 062 753 266, mpp

6-REDNI ADAPTER ZA KORUZO z mulčarjem in dodatno opremo prodam. Borejci 34 a, p. Tišina, m497

SILOKOMBAJN SK 80 prodam. Borejci 23, p. Tišina, m498

TRAKTOR STEYR 540, vozen, potreben popravila, prodam za 3.700 DEM. Gregorec, Čakova 11, Videm ob Ščavnici, m499

TRAKTORSKI GUMI VOZ, skoraj nov, ugodno prodam. Jože Čuk, Hrašnje-Mota 70, tel.: 87 351, m520

RUSKI TRAKTORJI LTZ - v zalogi še po stari ceni. Tel.: 82 804, m521

SILOKOMBAJN SIP prodam za 220.000 SIT. Viktor Benko, Topolovci 16, m522

posesti

DILL d.o.o.
POSREDNIŠKO IN
AGENCIJSKO PODJETJE
KUPUJETE, PRODAJATE,
ODDAJATE, NAJEMATE,
IŠČETE... VSE VRSTE
NEIZGUBLJAJTE ČASA IN
DENARJA!
TEL. (069) 32322
FAX-TEL. (069) 32322
A. NOVAKA 4, M. SOBOTA

STANOVANJE V LJUBLJANI na jamemo. Tel.: 31 025, mdf

DVOSOBNO NOVEJŠE STANOVANJE (staro 3 leta), 63 m², komfort, lepa lokacija, takoj vseljivo, prodamo. DILL, d.o.o., tel.: 32 322, m437

ENOSOBNO STANOVANJE, 53 m², komfort, mirna lokacija, takoj vseljivo, prodamo na obročno odplačilo do enega leta. DILL, d.o.o., tel.: 32 322, m437

POSLOVNE PROSTORE, primerne za trgovsko poslovno dejavnost, v M. Soboti, damo v najem. DILL, d.o.o., tel.: 32 322, m437

PARCELE za vrstne hiše v Černelavcih v Avnojski ulici, z gradbenim dovoljenjem in priklopom elektrike, vode, telefona in kabele tv. prodam. Interesenti naj se ogledajo v restavraciji Adria, M. Sobota, Lendavska ul. m437

prodaja, montaža,
servis,
posojilo
SATELITSKI KOMPLETI
tel.: 062/653-351

STAREJŠO, DELNO OBNOVLJENO HIŠO v Brezovcih prodam. Tel.: 32 330, int. 323, do 15. ure, m459

HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOP-JEM in 80 arov zemlje na Pertoči prodam. Rozalija Gorjup, Pohorskega bataljona 6, 62317 Oplotnica, m479

STONEDIVER
ODPRAVITE
PLEŠAVOST ZA VSELEJ
LIPONAIR
- SVETOVNI HIT
Stegne 27
tel.: 061/57 18 75

STANOVANJE v Lendavi, v Tomšičevi 5, veliko 65 m², prodam. Tel.: 00385 42 310 177, m457

NJIVO v Bogojini (33,45 arov), primerno za vinograd ali sadovnjak, prodam. Tel.: 23 433, m492

BUTIK, že vpeljan, na dobri lokaciji, oddam. Tel.: 23 261, m494

VINOGRAD v Lendavskih gorah, 14 arov, prodam. Tel.: 76 625, m496

HIŠO na Janževem Vrh pri Radencih, staro 6 let, ugodno prodam. Tel.: 062 33 617, m318

STANOVANJSKO HIŠO, delno opremljeno, in delavnico za manjšo obrt, v bližini avstrijske meje, dam v najem. Informacije po tel.: 46 517, m503

STAREJŠO HIŠO v Kobilju, na parceli 1100 m², prodam. Tel.: 061 743 617, mpp

OPREMLJENO SOBO s souporabo kopalnice, v M. Soboti, išče dijakinja. Tel.: 51 237, m514

TRAVNIK v k.o. Mladinci, 1,5 ha gozd v k.o. Suhli Vrh, 1 ha, gozdovi Moravci, 2,5 ha, gozdovi (vel. maki) v k.o. Moravci, 1 ha, njivo v k.o. Tehnovci, 1,8 ha, prodam. Informacije po tel.: 48 341 ali Moravske Toplice, Dopol. 78, m530

živali

NESNICE, MLADE JARČICE, po sme hišec in golden komi super (vel. trijave), uvoz iz Nemčije, prodaja pri ninsko podjetje FARMA PRU d.o.o., po zelo ugodni ceni (d.o.o. SKA PRODAJA) tri meseca na pol stare jarčice po 250 SIT, tri meseca na pol stare jarčice po 450 SIT. Za vsako pred nesnostjo po 50 SIT. Za vsako deset kupljenih jarčic dobite eno prostozonj. Jarčice so cepljene, kar preprečuje jalec jameči z vso ustrežno ceno. Naročila sprejemamo in dajemo ceno. Naročila: Gosilica, T. H. H. Nemčavci, tel.: (069) 24 393, G. Benčec, Bakovi, tel.: (069) 43 070, G. stihla Železen, Brezovci, tel.: (069) 025, Zidarstvo, Darinka Zamuda, Jak. Videm ob Stavnici, tel.: (069) 044, mpp

ČISTOKRVNE PRILIKAVNE (srnice), z rodovitnostjo, cepljene, prodam. Tel.: 062 511 633, m462

KRAVO, staro 6 let, brejo iz nemške, v vznožju konjs, starost 12 let, prodam. Anton Gjerkeš, Kovačevci, mpp

razno

MEŠANO VINO, cepljeno, 580 l, dam. Tel.: 47 103, m457

ŠTEDILNIK ZA CENTRALNO OGREVANJE Gore, oboje, 1,5 moniko Hohner in elektronski 1,5 KW - 2800 obratov, prodam. Tel.: Mladinska 26, tel.: 43 241, m460

SEDEŽNO GARNITURO v ležiščem, rabljeno, ugodno prodam. Tel.: 24 974, vsak delavnik po 8. do 12. uri, m466

KORUZO za silažo, 20 arov, prodam. Moščanci 72, tel.: 51 423, m468

120-4 STISKALNICO ZA GUMI, mešano rdeče vino (jarka, izhaja iz kinja) in šmarico iz vina, prodam. Krog, Murska ul. 104, m471

1 ha KORUZE sorte, 20 arov, ali za trnje prodam. Gorica 30, tel.: 001, popoldne, m473

STISKALNICO ZA GUMI, mehansko, moped Tomos in trikotne traktorje prodam. Fokovci 8, m474

Pet temeljnih resnic o certifikatih

Z malo kapitala
ni mogoče doseči velikih ciljev.
Zagotovljene morajo biti vse možnosti
za stabilno in v prihodnost usmerjeno
poslovanje družbe za upravljanje.

Če ima družba za upravljanje enega
močnega lastnika, obstaja možnost,
da bo ta skušal vplivati na izbor
podjetij, ki niso najprimernejša.

Kdor ni še nikoli
upravljal in prodajal podjetij,
jih bo najbrž težko dobro kupoval.

Uspeh ni nikoli naključen.
Podjetje je bolj uspešno,
kadar je njegovo vodstvo povsem
odvisno od rezultatov.

Kdor nima dolgoročne vizije,
je njegova pot omejena,
cilji pa nezanesljivi.

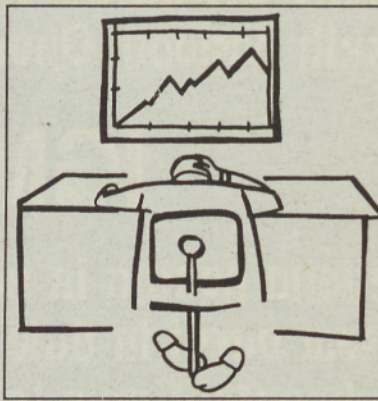
Arkada ima več kot 158 milijonov
tolarjev ustanovnega kapitala, s čimer
sodi med največje družbe za upravljanje.

V Arkadi nima nihče večinskega lastništva.
S tem, ko ni možnosti, da bi katerikoli
lastnik uveljavljal svoje interese,
je vodstvu Arkade zagotovljeno
popolnoma strokovno odločanje.

Arkada je edina družba za upravljanje,
kjer je celotna poslovodna ekipa
že upravljala in prodajala
slovenska podjetja.

V Arkadi smo vsi zaposleni samo v
Arkadi in delamo izključno za Arkado.
Od uspešnega vodenja
investicijskih družb Arkade je neposredno
odvisna naša uspešnost.

Arkada postaja pomembna finančna družba,
ki se bo v prihodnosti ukvarjala samo z
upravljanjem investicijskih skladov.
To pomeni, da bomo po jutrišnjem zbur
tudi Vaše denarne prihranke, ki nam jih
boste zaupali, ko se bomo izkazali z
oplemenitenjem Vaših certifikatov.

ARKADA

Na resničnih temeljih!

SLOVENICA
zavarovalniška hiša d.d., Ljubljana

START
SVETOVALNA HIŠA

KOMERCIALNA BANKA TRIGLAV
Komercialna banka Triglav d.d. Ljubljana

Kontaktna oddaja na Murskem valu v soboto, 3. septembra ob 11.00

Vpisna mesta so na vseh poštah PIT Podjetja Slovenije in v organizacijskih enotah SDK, v vseh poslovnih enotah Komercialne banke Triglav, Zavarovalniške hiše Slovenica in na posebej označenih mestih.

1. septembra 1994

STIRALNICA ZA GROZDJE.
150 l. prodam. Tel.: 82 956.

STIRALNICA ZA GROZDJE. 200 l.
prodam. Tel.: 32 642, ves dan.

RAVNI TELEVIZOR GOLDSTAR.
14" diagonal, prodam za 40.000 SIT.
Prodaja, tel.: 40 120.

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

RAVNI TELEVIZOR na daljinsko
upravljanje in seralnik prodam. Tel.: 24

POKLIČI ME

SUHE SMREKOVE »SVARKLJE«
poceni prodam. Dostavim na dom. Tel.:
24 766.

KORUZO (trdinko) s 60-arske njive, za
m511
trganje ali silazo, prodam. Kamovci 51,
tel.: 79 296.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
diplome št. 1098 za KV-voznika, izdane
1.10.1987 na Srednji agroživilski šoli
- kmetijska mehanizacija Maribor na
ime Branko Štraki, Sp. Ščavnica 62.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
zaključnega spričevala Gimnazije M.
Sobota - naravoslovno matematična
smer za šol. leto 1988/89, izdane na
ime Tatjana Rudolf, Mikloša Kuzmice
18 a. M. Sobota.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
hranilne knjižice št. 15025-0, HKS Pa-
nonka M. Sobota, izdane na ime Jože
Mertuk, Kmetka 22, Beltinci.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
zaključnega spričevala Srednje tekstilne
šole M. Sobota - smer tekstilno konfek-
cijska tehnologija za šol. leto 1992/93,
izdane na ime Dejan Jurša. Preda-
novci 59a, Puconci.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
hranilne knjižice št. 237990, HKS Pa-
nonka M. Sobota, izdane na ime Evgen
Bedeč, Boreča 23.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
hranilne knjižice št. 32383/2, HKS Pa-
nonka M. Sobota, izdane na ime Pavel
Gjerek, Bukovnica 26.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
hranilne knjižice št. 095828, HKS Pa-
nonka M. Sobota, izdane na ime Karel
Korpič, Markovci 21.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
spričevala Centra poklicnih šol M. So-
bota, smer tekstilni konfekar, izda-
nega leta 1989 na ime Vlasta Žnidarič,
Satahovci 20.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
zaključnega spričevala Osnovne šole
Ivan Cankar Ljutomer, izdane leta
1992 na ime Dušan Hunjadi, Ulica Naše
Rajh 20, Ljutomer.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
zaključnega spričevala Osnovne šole
Ivan Cankar Ljutomer, izdane leta
1992 na ime Dušan Hunjadi, Ulica Naše
Rajh 20, Ljutomer.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
zaključnega spričevala Osnovne šole
Ivan Cankar Ljutomer, izdane leta
1992 na ime Dušan Hunjadi, Ulica Naše
Rajh 20, Ljutomer.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
zaključnega spričevala Osnovne šole
Ivan Cankar Ljutomer, izdane leta
1992 na ime Dušan Hunjadi, Ulica Naše
Rajh 20, Ljutomer.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
zaključnega spričevala Osnovne šole
Ivan Cankar Ljutomer, izdane leta
1992 na ime Dušan Hunjadi, Ulica Naše
Rajh 20, Ljutomer.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
zaključnega spričevala Osnovne šole
Ivan Cankar Ljutomer, izdane leta
1992 na ime Dušan Hunjadi, Ulica Naše
Rajh 20, Ljutomer.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
zaključnega spričevala Osnovne šole
Ivan Cankar Ljutomer, izdane leta
1992 na ime Dušan Hunjadi, Ulica Naše
Rajh 20, Ljutomer.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
zaključnega spričevala Osnovne šole
Ivan Cankar Ljutomer, izdane leta
1992 na ime Dušan Hunjadi, Ulica Naše
Rajh 20, Ljutomer.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
zaključnega spričevala Osnovne šole
Ivan Cankar Ljutomer, izdane leta
1992 na ime Dušan Hunjadi, Ulica Naše
Rajh 20, Ljutomer.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
zaključnega spričevala Osnovne šole
Ivan Cankar Ljutomer, izdane leta
1992 na ime Dušan Hunjadi, Ulica Naše
Rajh 20, Ljutomer.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
zaključnega spričevala Osnovne šole
Ivan Cankar Ljutomer, izdane leta
1992 na ime Dušan Hunjadi, Ulica Naše
Rajh 20, Ljutomer.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
zaključnega spričevala Osnovne šole
Ivan Cankar Ljutomer, izdane leta
1992 na ime Dušan Hunjadi, Ulica Naše
Rajh 20, Ljutomer.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
zaključnega spričevala Osnovne šole
Ivan Cankar Ljutomer, izdane leta
1992 na ime Dušan Hunjadi, Ulica Naše
Rajh 20, Ljutomer.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
zaključnega spričevala Osnovne šole
Ivan Cankar Ljutomer, izdane leta
1992 na ime Dušan Hunjadi, Ulica Naše
Rajh 20, Ljutomer.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
zaključnega spričevala Osnovne šole
Ivan Cankar Ljutomer, izdane leta
1992 na ime Dušan Hunjadi, Ulica Naše
Rajh 20, Ljutomer.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
zaključnega spričevala Osnovne šole
Ivan Cankar Ljutomer, izdane leta
1992 na ime Dušan Hunjadi, Ulica Naše
Rajh 20, Ljutomer.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
zaključnega spričevala Osnovne šole
Ivan Cankar Ljutomer, izdane leta
1992 na ime Dušan Hunjadi, Ulica Naše
Rajh 20, Ljutomer.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
zaključnega spričevala Osnovne šole
Ivan Cankar Ljutomer, izdane leta
1992 na ime Dušan Hunjadi, Ulica Naše
Rajh 20, Ljutomer.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
zaključnega spričevala Osnovne šole
Ivan Cankar Ljutomer, izdane leta
1992 na ime Dušan Hunjadi, Ulica Naše
Rajh 20, Ljutomer.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
zaključnega spričevala Osnovne šole
Ivan Cankar Ljutomer, izdane leta
1992 na ime Dušan Hunjadi, Ulica Naše
Rajh 20, Ljutomer.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
zaključnega spričevala Osnovne šole
Ivan Cankar Ljutomer, izdane leta
1992 na ime Dušan Hunjadi, Ulica Naše
Rajh 20, Ljutomer.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
zaključnega spričevala Osnovne šole
Ivan Cankar Ljutomer, izdane leta
1992 na ime Dušan Hunjadi, Ulica Naše
Rajh 20, Ljutomer.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
zaključnega spričevala Osnovne šole
Ivan Cankar Ljutomer, izdane leta
1992 na ime Dušan Hunjadi, Ulica Naše
Rajh 20, Ljutomer.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
zaključnega spričevala Osnovne šole
Ivan Cankar Ljutomer, izdane leta
1992 na ime Dušan Hunjadi, Ulica Naše
Rajh 20, Ljutomer.

PREKLIC - Preključujem veljavnost
zaključnega spričevala Osnovne šole
Ivan Cankar Ljutomer, izdane leta
1992 na ime Dušan Hunjadi, Ulica Naše
Rajh 20, Ljutomer.

V SPOMIN

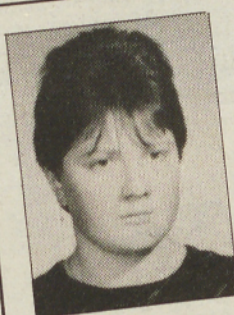
Spet je minilo 7 bolečih in žalost-
nih let, odkar ni več med nami
našega draga

Kristjana Ciguta

iz Rankovec

Žalostno in boleče je stati ob tvojem malem grobu, ki beli
ga krasi cvetovi. Vendar ni rečeno, da te ni, saj v srcih
vseh, ki te imajo radi, še živiš. Hvala vsem, ki obiskujete
njegov grob, ga krasite s cvetjem in na njem prižigate
sveče.

Vsi, ki smo ga imeli radi

Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je praznina,
ki hudo boli.

V SPOMIN

2. septembra minevata dve leti žalosti
in bolečine, odkar nas je tragično
zapustila draga hčerka in sestra

Olga Hari

iz Križevca v Prekmurju

Hvala vsem, ki se je spominjate ter se z dobro mislijo ustavite ob
njem grobu, prinašate cvetje in prižigate sveče.

Žalujoci vsi njeni

Zaman te iščejo naše oči,
zaman te kliče naše srce,
srce ljubeče v grobu spi,
nam pa solzijo se oči.

V SPOMIN

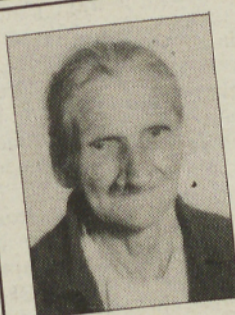
1. septembra minevajo tri žalostna
leta, odkar nas je zapustil naš dragi
mož, oče, dedek, sin in brat

Franc Gerenčer

iz Lemerja

Tiho, žalostno in boleče je ob tvojem grobu, vendar polno lepih
spominov in dobrot, saj so nam to dali tvoje srce in pridne roke.
Hvala vsem, ki se ga spominjate, mu prižigate sveče in prinašate
cvetje.

Vsi tvoji najdražji

Prežalostni so moji dnevi,
ker zapustila si me ti,
v moji hiši je praznina,
a v srcu velika bolečina.

V SPOMIN

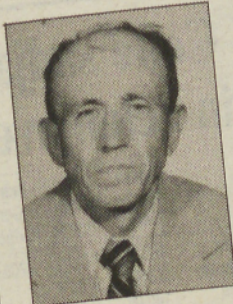
dragi ženi in mami

Magdi Štefko

iz Filovca 158

Draga žena Magdalena, tako zelo si se veselila mojega 89.
rojstnega dne, a božja roka naju je ločila brez slovesa. V tistem
grobju zdaj počivaš in lučka ljubezni ti v pozdrav gori, spomin na
tebe ne ugasne in solza se mi ne posuši. Samo eno željo še imam,
da smrt po mene pride in popelje v tvoj tihi in večno mirni dom.

Žalujoci mož Ivan in otroci z družinami

Solza kane iz očesa,
pred menoj je tvoj obraz,
odšel si tiho, brez slovesa,
mirno spiš in čakaš nas.

V SPOMIN

4. avgusta sta minili dve žalostni leti,
odkar nas je zapustil naš dragi mož,
oče in stari oče

Evgen Solar

iz Andrejca

Hvala vsem, ki se z lepimi mislijo ustavite ob njegovem grobu in za
prižigate sveče.

Žalujoci: žena Giza, sinova Evgen in Jože z ženo ter vnuka
Mateja in Matej

V SLOVO

dragemu možu, očetu, tastu
in dedku

Jožetu Gombošiju

iz Bakovec

Vsi, ki smo ga imeli radi

Solza kane iz očesa,
pred menoj je tvoj obraz,
odšla si tiho, brez slovesa,
mirno spiš in čakaš nas.

V SLOVO

20. avgusta nas je v 81. letu starosti za
vedno zapustila naša draga sestra in
teta

Ema Ciglar

s Petanjec

stanujoča v Dobu pri Domžalah

Bila si plemenita in dobra in taka nam boš ostala v večnem
spominu.

Vsi, ki smo te imeli radi

ZAHVALA

Vsem, ki ste sočustvovali z
nami ob izgubi našega dra-
gega očeta

Franca Sečka

iskrena hvala. Najlepša hvala dobrim sosedom,
sorodnikom, prijateljem in znancem ter vsem, ki
ste ga spremljali na njegovi poti, mu darovali vence
in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Posebna hvala
osebju splošne bolnice - pljučni oddelk, govor-
niku KS Partizan in govorniku Občine M. Sobota.

Vsi njegovi

Ena se želja je tebi spočila,
da v zemlji domači ti truplo leži.

ZAHVALA

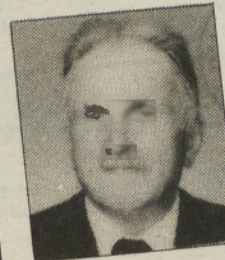
V 52. letu nas je zapustil dragi mož,
oče, dedi, brat, zet in tast

Janez Dopona

iz Zenkovec 16

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih
pomagali, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga
pospremili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti. Zahva-
ljujemo se delavcem podjetja Kutsenits in Nigre iz M. Sobote za
darovane vence. Posebna zahvala g. duhovniku za pogrebni
obred in pevcem za odpete žalostinke. Zahvaljujemo se tudi
Pogrebništvu Banfi za organizacijo pogreba. Vsem še enkrat
iskrena hvala.

Žalujoci vsi, ki smo te imeli radi

Dnevov in let naših sedemdeset,
či najvišje pride osemdeset,
to najboks v njih je trud i nevolja,
zato te dober boj sem zbojuvao
bežaj dokončaj vero sem držao.

ZAHVALA

V 84. letu nas je po dolgi in težki
bolezni zapustil naš dragi mož, oče in
stari oče

Štefan Bohar

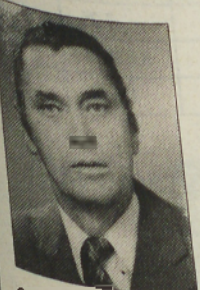
iz Ženavej 8

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in
vsem, ki ste prišli od blizu in daleč, ki ste ga v tako velikem
številu pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala govorniku za
lep pogrebni obred in pevkam binkošne cerkve za odpete
pesmi. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: žena Vilma ter sinova in hčere z družinami

PRISPEVAJTE ZA MATERINSKI DOM!

Prispevke lahko
nakažete na žiro račun
Materinski dom,
Karunova 16 A,
Ljubljana,
št. 50101-603-43533
HVALA!

ZAHVALA

Direktor prašičje farne Nemščak ALBERT SMODIČ je na radgonskem sejmu prišel do spoznanja, da je čas za preustroj. Tako je že začel razprodajati prašiče. V hleve bo namreč naselil noje, bazene za gnojevko pa bo napolnil z mursko vodo in vanjo naselil tjuenje. Tako ga bodo umaknili z dnevnega red buraških dnevnov. Kmetijski minister in državni sekretar sta namreč že zagotovila denar za uvoz NOJEV in TJULENJEV. Uvoznik pa bo EURO-PRODUKT.

Silvij Podlessek – Sič je po temeljitem ogledu so-boškega pasjega kopališča uvidel, da ne bo konkurenčen novemu kinološkemu centru ob Norsinski cesti, zato je že naročil umetno travo na Nizozemskem, s katero bo obložil plažo okrog kopališča v parku. Posel bo speljal Grof brez grofije.

Viktor Vrečič, trojni direktor, se še ni odločil, kaj mu je storiti po srditem spopadu z poslancem Dragom Šiftarjem – Čarlijem, ko je ta postavil za ravnatelja svojega človeka. Kot smo izvedeli, Viki že odpira tekstilno tovarnico, ki naj bi jo vodil Janez Obal – Benetton.

Vito GyOrek – Mobitel v tem času poskakuje na svojem gradbišču, zato naj vas ne preseneča, če mu še ni povsem uspelo dokončati tribun v soboški nogometni Meki v Fazaneriji.

Ludvika Fila – TRISA v tem trenutku ni mogoče najti na sedežu podjetja. Tačas ga boste našli na kateri od šol v soboški občini, kjer popisuje potrebe po računalniški opremi. Šolniki se že veselijo, da bodo naslednje leto okrog 1. septembra le prišli do računalnikov.

V enem od stanovanjskih blokov v ulici Štefana Kovača boste namesto zvonca našli napis, na katerem piše, da ga je zlomil INTELEKTUALEC – eksekutor.

Janez Erjavec – LDS v času, ko berete to rubriko, svoje razstavljalce že vozi na strokovni ekskurziji po Avstriji. Sam je odšel na pot s helikopterjem, vsi drugi pa so odšli z gumijastimi čolni, ki jih je Erjavec kupil za naslednji sejem.

KESEDAN KONJ

Radgonski mehurčki

Tako, pa sem spet preživel ta naš sejem. Pravim vam: nazadnje bo on preživel mene. In spet in znova, tako kot vsako leto, sem pozabil pobirati parkirnine od avtomobilov, ki so bili parkirani pred mojimi vrati. Letos bi masno zaslužil devize, saj je bilo na sejmu veliko Avstrijcev. Veste, naj jim bo. Tokrat! Če pa še prihodnje leto ne bodo vedeli, če so ljubljanski ali radgonski, bodo videli vraga.

Vraga pa so videli tisti ubogi simoraki, ki so bili od devete do sedme ure zvečer na sejmu, potem pa, ko so hoteli iti po avto in z njim do hotela, so obstali pred jezerom. Damice, frajlice in gospodje v dragih oblekah so do kolen brodirali po vodi in iskale avto. Če bi jim sejem plačal vsaj vlečno službo, bi se nekako še odkupil. Tako pa... mene je sram, kako da ni sram sejarjev, občinskih mož in komunalcev. Sramota, da imajo razstavljalci tak spomin na Gornjo Radgono. Aha, to je pa tam, kjer smo gazili po blatu! Tista njihova nova parkirišča pa tudi delajo tako počasi, kot so včasih delali cerkve (po več deset let). Le da to ne bodo svetlišča, ampak normalni ravni prostori za parkiranje. Se vidi, da so

ostali »stari« ljudje s »starimi« delovnimi navadami na ključnih mestih.

Kaj sploh prinaša sejem Gornji Radgoni? Še gostinskega zaslужka nimamo nič, ker imajo stojnice sami Prekmurci ali Mariborčani, nekaj pa je uvoženih Radgončanov. Največ jih je bilo tam zadaj, na t.i. prodajni ulici. S sosedom sva hodila po tisti ulici, prebirala napise firm... in se čudila, da imamo v Radgoni toliko podjetnih ljudi. Pa taka čudna imena so dali svojim firmam... Ja, ja, res ne vem, če bo kaj tega denarja ostalo v Gornji Radgoni. Mogoče bo zaslužil le tisti na Koceljevi, ki ima vse te firme prijavljene na svojem naslovu?

Vesel sem, da je sejem bil, še rajši pa sem, da je minil. V teh prometnih zagatah ob poplavih (in brez njih) se nihče več ni spoznal na prometne predpise in znake, šoferji niso vedeli, če lahko peljejo desno ali levo, naprej ali nazaj, vmes je prihrumel še kakšen tovornjak (čeprav je bil za tovornjake promet prepovedan). Skratka, nihče se ni več spoznal na nič. Najmanj pa tisti, ki so bili odgovorni za prometni režim.

Radgončan

KUNOVA

400 METROV ASFALTA

Krajani Kunove, ki sodi v krajevno skupnost Negova, so že pred leti začeli asfaltirati cesto skozi vaško naselje. Takrat je ostal del cestišča, 400 metrov, na območju krajevene skupnosti Cerkvenjak neasfaltiran. Asfaltirali ga niso, ker takrat KS Cerkvenjak ni bila pripravljena sodelovati s sredstvi. Sedaj se je posebni vaški odbor, ki ga vodi Mirko Rožman, dogovoril s KS Cerkve-

njak, da bi prispevali del potrebnih sredstev. Sami so izvedli akcijo in v kraju zbrali 750.000 tolarjev prispevkov, del 500.000, pa jim je obljubila KS Negova. Ker KS Negova ni izpolnila obljube, ne morejo podpisati pogobe. Upajo, da jim bo KS ali občina le primaknila teh 500.000 tolarjev in bi tako le bili povezani z asfaltom z glavno prometnico Lenart-Gornja Radgona. Treba pa je

povedati, da ob tej cesti stojita le dve hiši, ki sodita v KS Cerkvenjak.

L. Kr.

RANKOVCI – Tekmovanja v streljanju na glinaste golobe, ki ga je pripravila lovska družina Rankovci, so se udeležili lovci 13 družin. Najuspešnejša je bila lovska družina Križevci v Prekmurju, druga je bila LD Radenci in tretja LD Prosenjakovci. Med posamezniki so se najboljše uvrstili Karel Pojbič (LD Križevci), Evgen Pap (LD Radenci) in S. Raduha (LD G. Radgona). Med tekmovalkami lovkami je bila prva Greta Drvarič-Cuk, druga pa Jolanda Maček. (F. Ku.)

LENDAVA – V križišču Partizanske in Kranjske ulice v Lendavi je »otok« v obliki trikotnika, na katerem so se svojčas vrstile prireditve, denimo sprejem štafete, zato (ne) preseneča, da je na eni strani okrog meter visokega zidu še zdaj rumeni napis TITO. Najbrž taka parola v samostojni Sloveniji ni več potrebna. In kdo jo bo odstranil? Komunalci vendar! (J. Ž.)

APAČE – Na tekmovalju ribičev in lovcev, ki je bilo pri Apačah, je trnke namakalo 58 tekmovalcev. Največ sreče so imeli Marko Matjašec, Danilo Pukl in Roman Dresler. V tekmovalju s plovcem, ki pa je bilo teden dni pozneje, je sodelovalo 47 ribičev domače in sosednjih ribiških družin. Največ rib je ulovil Drago Breznik (Apače), potem Alojz Kovač in Vlado Sluga. Sicer pa apaški ribiči hite z urejanjem ribiškega doma, vlagajo večje količine rib v gramoznice in si sploh prizadevajo za gospodarno izrabo naravnih danosti. (B. M.)

TIŠINA – Mešani pevski zbor društva upokojencev Tišina nastopa po proslavah, na srečanjih upokojencev in gasilskih prireditvah. Pevec vodi Irena Gantar. Pojejo predvsem narodne in ponarodele pesmi. (F. Ku.)

Lendavski pereci

Lepo prosim, nikar mi ne očitajte, da se izogibam domačih, lendavskih problemov! Tokrat resnično ne morem mimo osrednjega dogodka v Pomurju. Gre seveda za kmetijski sejem v Gornji Radgoni, ki sem si ga tudi letos žel ogledat. Preprosto povedano: moral sem iti, ko pa so (pri)šli tudi vodilni slovenski politiki, torej usmerjevalci, od katerih naj omenim le dva – Milana (Kučana) in Janeza (Drnovška). Ta zadnji je celo eni od najboljših telic pripe zmagovalni zvonec okrog vratu. To se mi kot kmetu zdi lepa gesta, ki jo razumem takole: naše Liske. Šeke in druge, kar jih je, le niso odpisane! Še se bodo vrnili dom, ki bodo ljudje, ki so vse krave razprodali – žalovali. Od česa pa homo živel (obrnite to tako ali drugače), če ne od seskov – dojenja.

Smem biti odkrit? Dobro. Povedati moram, da mi ni bilo dano, da bi se na sejmu globlje seznanil s štirinožno živino, ko pa me je žena, ki se je ponudila iti z menoj (to se seveda dogaja tudi marsikateremu drugemu), odvrnila od hlevov, češ ali nimam dovolj »smrdüge« doma. Kot pridni kučel in muček (ljubezenski vzdihljaji naše mladosti) sem jo seveda ubogal. Tako sem se sukal predvsem okrog traktorjev. Moj več deset let star zeleni »štajer«, ki mu pravimo tudi taba, bo treba počasi zamenjati z novjšim steyrjem. Vendar sem na sejmu zaman iskal tak traktor. Prevladovali so romi, kot da bi jih že ne imeli dovolj ob ilegalnem prehajanju meje.

Na sejmu sem zaman iskal »zid smrti« in tisto debelo in najbrž tudi dolgo kačo. Oba sta bila značilnost prejšnjih sejmov. Velika škoda, saj po vrnitvi domov ne bi izvedel o čem pripovedovati sorodniku Jančiju, če me ne bi izrazili.

»Kako pa kaj hostese, tiste dolgonoge 'punčke' z milimi krilci? So tudi letos bile?«

»Saj veš, da brez njih sklepanje pogodb ni mogoče. Tudi sam sem nekajkrat šel mimo 'štanda', kjer je bila izvaljena črnolaska, in se tako posredno seznanil še z izdelki firme, ki jo je 'zastopala',« sem odvrnil.

»In to si storil v pričo žene?«

»Prvič že, drugič, tretjič... pa takrat, ko je ni bilo zraven,« sem samokritično priznaval.

Ja, tako je s tem »radgonskim« sejmom: »morali« smo ga obiskati, potem pa smo kleli gost promet, drago vstopnico, draga jedila in pijačo, gnečo... ni bilo zidu smrti, ne kače velikanke ne novih steyrjev... So pa bile telice, ki so dobile odličja od predsednika državne vlade... bile pa so tudi »dolgonoske«, ki sicer niso dobile zvončkov, so pa »zvenile«, če je kateri od biznismenov hotel iti dlje, kot pa se jim je v določenem trenutku zdelo prav.

Se bom šel na radgonski sejem. Trdno sem prepričan, da bo postavil zid smrti in pripeljal kačo velikanko kak Slovenec. Ugotavljam namreč, da nekdanje južne brate, ki so imeli določene dejavnosti »v zakupu«, vse bolj madonmačamo državljani Republike Slovenije. Zdaj je pač drugače, kot je bilo nekoč.

NACI

Turnišče: cene pujskov

Prejšnji četrtek so pripeljali rejci na sejem 37 pujskov, ki so bili stari od 7 do 10 tednov in težki od 15 do 20 kilogramov. Kupci so morali za par odsteti od 9.000 do 12.000 tolarjev, kupili pa so skoraj vse živali.

Sejem v Turnišču je vsak četrtek ob 7.00, prodajalci pa morajo imeti za pujske veljavne živinske potne liste.

Pomurska banka d.d.

Moja domača banka

Menjalniški tečaj Pomurske banke z dne 30. avgusta 1994, tečaj velja od 31. 8. 1994 od 00.00 dalje.

Srednji tečaj Banke Slovenije velja od 30. avgusta 1994 od 00.00 dalje.

Država	Enota	Banka Slovenije	Nakup	Prodaja
Avstrija	100	1.134.8056	1.015.00	1.080.00
Francija	100	2.331.8175	2.177.00	2.238.00
Nemčija	100	7.985.4028	7.530.00	7.870.00
Italija	100	7.8936	7.25	7.54
Švica	100	9.452.3213	8.826.00	9.080.00
ZDA	1	126.0017	118.00	120.00

Kupiti stanovanje ali zgraditi hišo vsekakor ni lahko, bo pa lažje z nami!

LB, Pomurska banka, d.d.

Informacije o oblikah in možnostih STANOVANJSKEGA VARČEVANJA dobite v vseh enotah LB, Pomurske banke, d.d.

S.O.S. Company Veščica d.o.o. 69000 MURSKA SOBOTA, Veščica 4e, tel.: 069/23 507, fax: 31 576

Cene rabljenih avtomobilov

Prejšnjo nedeljo so na sejmu rabljenih avtomobilov v Murski Soboti prodajalci pripejali 45 vozil, lastnike pa so zamenjala 3.

Znamka avtomobila	Letnik	Prevož. km	Cena
Lada Samara	1990	47.000	6.500 DEM
Honda Civic	1990	90.000	14.500 DEM
Renault 5	1992	10.000	11.500 DEM
Renault 19	1992	45.000	1.490.000 SIT
Passat CL 1.6	1990	22.000	20.000 DEM
Zastava 126 p	1988	29.000	2.300 DEM
Fiat Uno D	1985	97.000	6.900 DEM
Alfa 3.3	1985	98.000	6.000 DEM
Golf JX	1987	66.000	9.500 DEM
Renault 4 GTL	1989	61.000	4.500 DEM
BMW 318 i	1986	115.000	12.000 DEM
Hyundai Pony	1992	37.000	13.500 DEM
Golf J	1979	117.000	2.900 DEM
Jugo 45	1987	84.000	3.000 DEM

Cene sadja in zelenjave

	Tržnica Murska Sobot	Osred. ljublj. tržnica	Tržnica Gornja Radgona
Jabolka	180,00	170,00	200,00
Pomaranče	200,00	180,00	
Limone	180,00	140,00	200,00
Slive	210,00	190,00	200,00
Lubenice	80,00	70,00	100,00
Banane	140,00	120,00	140,00
Nektarine	230,00	220,00	260,00
Breskve	220,00	190,00	200,00
Grozde	280,00	290,00	300,00
Hruške	200,00	190,00	200,00
Krompir	60,00	50,00	60,00
Paprika	130,00	100,00	120,00
Zelje	90,00	80,00	100,00